

VÄRMDÖ

DÄR NJUTNINGEN BÖRJAR * SOMMAR 09

magasin

LISA NILSSON:

**Musikprofil med
skärgården
som reträttplats**

LÅNGSEGLAREN LINDA LINDENAU:

Att behärska sin båt ökar självkänslan

Besök Värmdös vackraste hus

Sommarmat & sommandryck

STOR RESTAURANGGUIDE

RUNMARÖ * SANDHAMN * DJURÖ * BULLANDÖ * NÄMDÖ * MÖJA

Skärgårdens mötesplats

Vision Värmdö 2030

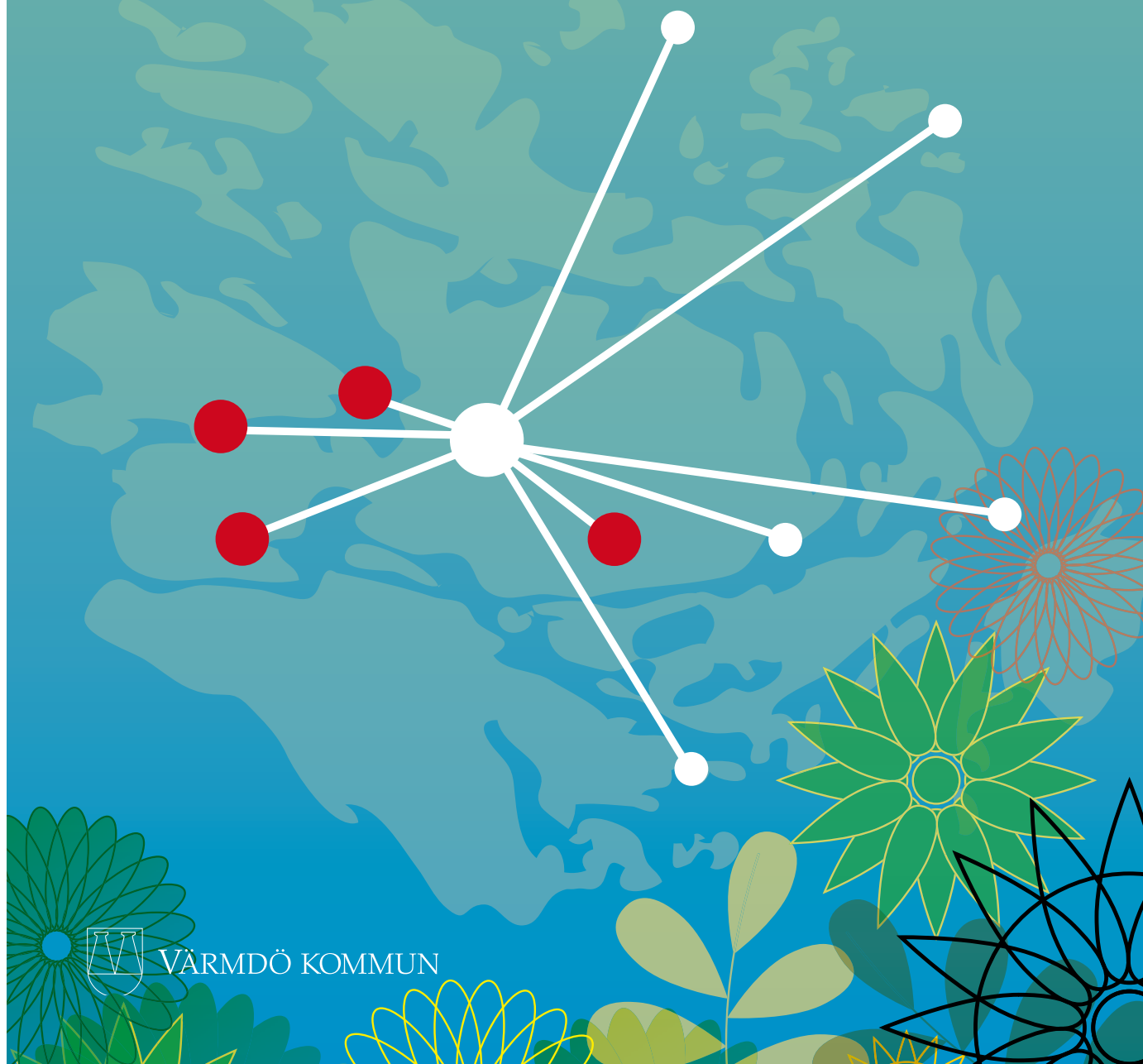

FOTO ANNE JENSEN

JAG ÄR UPPVUXEN i Skåne men bor sedan många år i Nacka. Eftersom Värmdö Magasins ordinarie chefredaktör just nu har fullt upp med sina underbara tvillingar har jag fått förmånen att vikariera. Och även om jag levt nära Värmdö i snart 13 år, firat semester i båten bland alla de vackra öarna och regelbundet besökt vänner i olika delar av kommunen så förstod jag snabbt att det fanns oändligt mycket som jag inte upptäckt: natursköna platser, vackra hus, roliga butiker, spännande aktiviteter med mera, med mera. Att hitta underlag till Värmdö Magasin var inte svårt, tvärtom, det var svårt att begränsa innehållet.

Jag tillbringade flera sommarlov i Värmdö, nämligen på Runmarö hos mina kusiner. På den tiden sken solen jämt (visst gjorde den det?) och jag var barfota hela sommaren. Vi badade, åkte båt, fiskade, läste gamla serietidningar och körde den otroligt tåliga huskatten i en gammal barnvagn. Det luktade tjära och solvarmt gräs. Min pappa och hans bror fångade gäddor och abborrar som vi åt med färsk potatis och smält smör. Snacka om sommaridyll!

Sommaridyllen lever i allra högsta grad och uppskattas av många. På sommaren tredubblas invånarantalet i Värmdö kommun! Självklart, eftersom allt finns här: naturupplevelser, krogar och caféer, konstenemang och gallerier, båtturer och dyktutflykter, promenadstråk och vandringsleder, konferensställen och lyxhotell, stugor och tältplatser, levande lantbruk och gårdsbutiker... Som sagt: med mera, med mera!

Så sätt igång och utforska allt som Värmdö har att erbjuda! Oavsett om du är permanent-, sommarboende eller på tillfälligt besök så hittar du inspiration i Värmdö Magasin. Du som bor i Värmdö kommun får tidningen i brevlådan och som besökare kan du hämta den på distributionsställen i skärgården, Värmdö, Nacka och Stockholm.

Den går också att läsa på vår hemsida www.varmdomagasin.se

Tidningen innehåller ett kalendarium som räcker ända till oktober så spar tidningen och slöska med sommaridyllen.

Karin Ahlström Jensen, *tf chefredaktör*

SOMMAR PÅ FÅGELBROHUS & FÅGELBRO KROG

Välkommen att tillbringa härliga sommark dagar på FågelbroHus! Vi har mycket att erbjuda till dig som vill njuta av det goda livet. Kom till oss för en roligare helg, spela golf eller koppla av i vår relax-avdelning. På Fågelbro Krog firar vi Midsommar i klassiskt manér, har grillkvällar på fredagar och så introducerar vi "Fågelbro Klubb" med god mat, läskande drinkar och vår egen DJ. Mer information om allt detta och mycket mer finner du på vår hemsida.

Varmt välkommen till FågelbroHus i sommar!

FÅGELBROHUS

www.fagelbrohus.se | tel 08-571 419 19

TRYGGARE FÖRETAGARE

VISIONSBYRÅN

Vi vet hur det känns. I en värld som snurrar allt fortare känns det tryggt med professionell rådgivning. Med kontor på 125 orter finns vi alltid nära. Vi är naturligtvis fortfarande Sveriges största experter på revision och hjälper dig med alla funktioner du behöver för att utveckla din affär, dina drömmar och visioner. Ta steget in i framtiden och gå in på www.visionsbyran.se eller besök oss på Värmdö på Fenix väg 16, 1tr eller kontakta Eva Tennevik på 0709-29 48 89 eller Ulf Viklund på 0709-29 48 61.

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

www.visionsbyran.se
Tel 08-570 350 40

**siggesta
gård**
VÄRMDÖ

Nya och gamla vänner på Siggesta Gård!

Orangeriet, Barnstigen, kycklingar,

lamm, marknader, musik och glass...

Kom och se vad vi har hittat på i år!

www.siggestagard.se

Tel: 08-562 80 100. Väg 222 från Slussen mot Värmdö, 3 km norr om Värmdö Kyrka. Buss 437 eller 439 från Slussen, stannar på gårdsplan.

VÄRMDÖ

magasin

ÅRGÅNG 4, UTGÅVA 1/09

TF CHEFREDAKTÖR

Karin Ahlström Jensen, karin.a.j@varmdomagasinet.se
Tel 0707-170 295

Texter och fotografier producerade av Karin Ahlström Jensen
där inget annat anges.

ANSVARIG UTGIVARE

Carin Carlsdotter Denell, carin@varmdomagasinet.se
tel 0707-333 144

ART DIRECTOR

Marie Blomström, marie@varmdomagasinet.se
tel 0708-18 22 22

MEDARBETARE

Sissi Fondelius, annonsförsäljning
Knut Koivisto, fotograf
Emma Gustafsson, skribent
Carin Carlsdotter Denell, fotograf och skribent
Annie Jensen, fotograf

ANNONSBOKNING

annons@varmdomagasinet.se

FORMGIVNING & REPRO

Meze Design Group

TRYCKERI

Acta Print, Finland

DISTRIBUTION

S-post, tel 08-634 90 00
Posten

HEMSIDA

www.varmdomagasinet.se

ADRESS

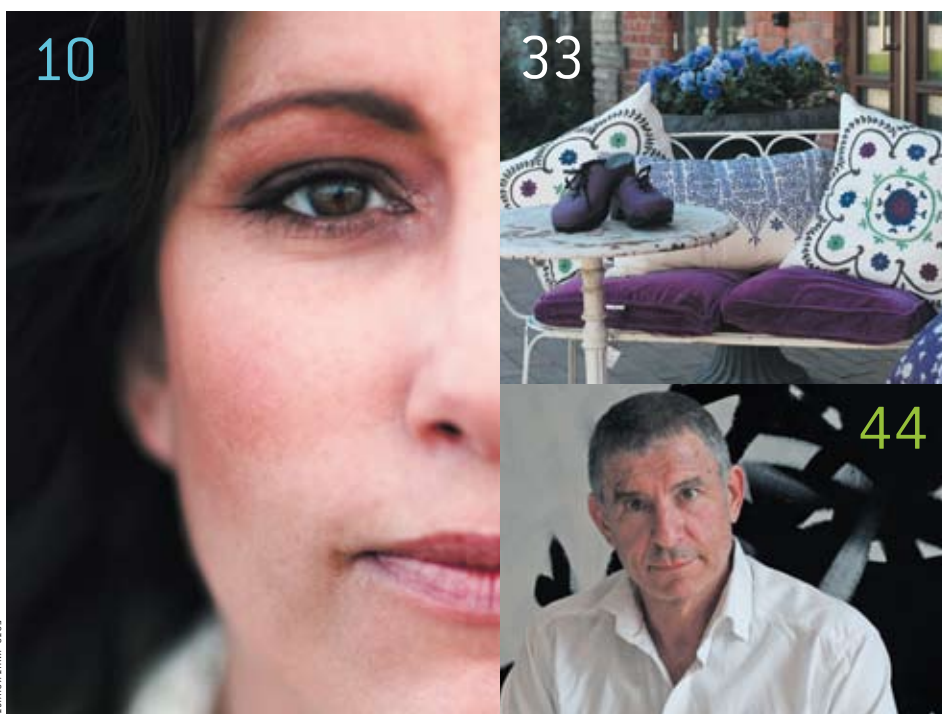
Värmdö Magasin, Box 36, S-134 06 Ingarö,
info@varmdomagasinet.se
Utgives av Aktiv Media Stockholm, www.aktivmedia.se

Eventuell vinstskatt i tävlingar betalas av vinnaren själv.
All redaktionell text i Värmdö Magasin lagras elektroniskt.
Redaktionen ansvarar ej för inskickat ej beställt material.
Eftertryck medges endast med utgivarens tillstånd och
då med källansvisning. Vi reserverar oss för eventuella
felaktigheter i det tryckta materialet.

Vill du jobba för oss? Gå in på www.varmdomagasinet.se
under kontaktsidan så får du veta mer.

Tipsa oss gärna om vad som händer på Värmdö,
info@varmdomagasinet.se.

Tack till alla som på olika sätt bidragit till detta nummer.

6 I KORTHET »

Aktuella händelser runt om i Värmdö.

10

PORTRÄTT » Lisa Nilsson är skärgårdens egen sambadrottning. Nu firar hon 20 år som artist.

16

BÅTLIV » Linda Lindenau genomförde en långsegling med sina barn. Nu uppmanar hon andra kvinnor att ta rodret. Båtnotiser, aktiviteter och shoppingtips.

22

RESTIPS » Värmdöprofiler ger sina bästa tips. Följ med till Värmdös alla stränder och bad. Besök ett levande lantbruk.

24

AKTIVT SKÄRGÅRDSLIV » Fiska, paddla, golf! När du tröttnat på solstolen finns det massor av aktiviteter att prova på.

26

LIVSSTIL » Keramikern Eva Skarbäck lämnade Stockholm och flyttade ut familj, verkstad och butik till Djurö.

30

SOMMARAKTIVITETER » Konstutställningar, konserter, teaterföreställningar och marknader från juni till oktober. Spara tidningen!

33

RESTIPS » Häng med till Gustavsbergs hamn, där finns en spännande blandning av då och nu samt massor att göra. Vi ger några förslag.

34

SOMMARLOV » Tips för alla sommarlovslidiga, både barn och föräldrar.

36

SMAKFULLT » På Café Sjöstugan kan du smaka på Annas hembakta kakor och samtidigt doppa tårna i vattnet. Det finns många lokala producenter av mat & dryck i Värmdö, vi berättar om några av dem. Recept på sommarmat & dryck.

40

RESTAURANGGUIDE » Restaurang- och kaféguide.

42

MÅ BRA » Vi besöker Gustavsbergsbadet

44

ARKITEKTUR » Huset på Ingarö är Värmdös vackraste.

48

KONST » En outhyrd butikslokal blev galleri i Värmdö köpcentrum. Konstnotiser.

50

KONFERENS » Konferera i närmiljö, ekonomiskt och klimatvänligt.

53

BOENDEGUIDE » Här kan du övernatta i Värmdö.

54

LÄSVÄRT » Vi bjuder på skärgårdsböcker och nyttigvet av Värmdöförfattare. Intervju med deckarförfattaren Viveca Sten.

56

KARTA » Här hittar du turistinformationen i Värmdö.

57

PYSSEL » Lite tidsfördriv och chans att vinna fina priser.

58

KRÖNIKA » Vilse på Värmdö är den före detta stadsbon och journalisten Emma Gustafsson.

Värmdö kommun samarbetar med skola i Kenya

Värmdö kommun har inlett ett samarbete med orten Homa Bay i Kenya kring miljö- och demokratifrågor. Tanken med det ettåriga projektet är att skapa ett ömsesidigt kunskapsutbyte och **utveckling av lokala miljö- och demokratifrågor**. Värmdöskolorna *Långviks förskola*, *Möja skärgårdsskola* och *Ösbyskolan* deltar i projektet. Våren 2008 gjorde representanter från Värmdö kommun en introduktionsresa till Homa Bay och nyligen besökte en kenyansk delegation Värmdö. Syftet med besöken har varit att parterna ska lära känna varandras lokala förutsättningar för att därefter

kunna arbeta vidare och fördjupa samarbetet som kommer att handla om bland annat sophantering, vattenfrågor och verksamhetsutveckling.

Över huvud taget satsar nu Värmdö på ett utökat internationellt samarbete. Strategin innebär att det exempelvis kan vara ok med studiebesök i andra länder, bara det är till nytta för kommunens medborgare. Tanken är att bland annat hitta idéer till verksamhetsutveckling eller lokal utveckling genom att se och lyssna till hur andra gör, både andra kommuner och organisationer i Sverige och internationellt.

100 år av arbete för naturens bästa

Den 16 maj fyllde Naturskyddsföreningen 100 år och tillhör därmed en unik liten grupp av miljöorganisationer världen runt som funnits så länge. Föreningen har både arbetat med folkbildning och med politisk påverkan, ordnat aktiviteter Sverige runt och samverkat med andra liknande föreningar i andra delar av världen, allt med grundtemat kärlek till natur och miljö. Stöd Naturskyddsföreningens miljöarbete genom att köpa Jubileumsfalken för 100 kronor. Finns i butiken på deras hemsida www.naturskyddsforening.se/butiken.

Där hittar du också CD-skivor med fågellåten, bra både för nybörjare och mer erfarna fågelskådare, 248 kr för medlemmar annars 320 kr. Värmdö har en egen lokal förening, läs mer om deras arbete och de aktiviteter de ordnar på www.varmdo.naturskyddsforeningen.se

Fågelbro Hus belönat

Fågelbro Hus har mottagit Den Stora Utmärkelsen i SSQ Award 2008. SSQ Award är en kvalitetsutmärkelse och ett program för kvalitetsutveckling av företag inom hotell- och konferensnäringen. Juryn avger även hedersomnämningen till anläggningar som utmärkt sig exceptionellt, ur fyra olika perspektiv. Även här blev Fågelbro Hus belönat, nämligen i kategorin för bästa "Gästperspektiv". Gratias Fågelbro Hus!

Vision för Värmdö

I maj i fjol tillsatte Värmdö kommunfullmäktige en utredning, Framtids- och klimatberedningen, för att arbeta långsiktigt med Värmdös utveckling. Första steget är visionen för hur Värmdö ska se ut år 2030. I visionen, med namn "*Skärgårdens mötesplats*", beskrivs bland annat att Värmdö kommun använder förnybar energi, bygger bostäder med kretsloppsanpassade material och bedriver ekologisk turism. Kollektivtrafiken är utbyggd och drivs med el eller biogas, cykelvägarna är fler och även infartsparkeringarna. Fler arbetstillfällen finns i kommunen och färre behöver pendla. Nu börjar det strategiska arbetet för att omvandla visionen till en realitet. Hela visionen finns i en broschyr att beställa från carin.blomberg@varmdo.se eller läsa på kommunens webbplats www.varmdo.se

90,2 = skärgårdsradion

Skärgårdsradion sänder nu från Sandhamn hela sommaren och fram till och med den 18 september. Besök gärna Jesse & Loogna i studion som ligger i en liten röd stuga vid Viamare poolen. Reportagebåten "Skumpan" ligger förtöjd vid bryggan bredvid. Alla är välkomna förbi och prata med programledarna, önska en låt, delta i en tävling eller komma med förslag på reportage.

Årets turistfrämjare 2008 bor på Möja

Grattis säger vi till Möjabon Bisse Alm, vd för Visit Skärgården, som av styrelsen för Föreningen Sveriges Turistjournalister utsetts till Årets Turistfrämjare 2008. Hennes kraftfulla engagemang och tro på den verksamhet hon bedriver är några av de egenskaper som karakteriserar henne enligt Sveriges Turistjournalister. Bisse Alms vision är att skyltarna med ordet "Stängt" skall tas ner för gott, och att Stockholms skärgård ska vara öppen för såväl svensk som utländsk turism, året runt.

Så här lyder delar av motiveringen:

Själv skärgårdsboende berättar Bisse Alm, närhelst hon får möjlighet, med stor inlevelse om skärgården. Om dess mer än 30 000 öar, kobbar och skär, det ständigt närvarande havet och det rika och omväxlande djur- och växtlivet. Några resultat av ansträngningarna hittills är etableringen av skärgårdens egen resebyrå på Strandvägen i Stockholm.

Prisutdelningen ägde rum på mässan Allt för Sjön. Priset består av en stor dalahäst, diplom och ohöjld ära.

Grattis alla vinnare!

Följande vinnare av **SOMMARKRYSSET 2008** fick Lina Forss bok Hallonbäcken med posten.

Inez Harder, Ingarö * Kersti Deremo, Stockholm
Monica Weimers, Värmdö * Nils Friman, Solna
Lars-Olof Frykstedt, Karlstad * Nicole Ackermann, Värmdö
* Barbro Lemne, Stockholm * Gudrun Ulvar, Taberg
Astrid Myhlback, Gustavsberg

Vinnare av **3-RÄTTERS MIDDAG PÅ RESTAURANG GLASHUSET FÖR TVÅ** blev Ing-Marie Andersson, Ingarö.

Skärgårdens egen rese- och turistbyrå

Hur vet man vad som är öppet i skärgården och när? Många krogar och hotell håller faktiskt öppet året om. Båttlinjer, butiker och utflyktsmål välkomnar gäster långt efter det att skolorna börjat.

Vill du veta mer kan du besöka Visit Skärgården som är skärgårdens rese- och turistbyrå. Vill du besöka Visit Skärgården så finns de i ett glashus vid vattnet på Strandvägen, Kajplats 18. Där kan man även ta en fika om man vill och passa på att hämta ett exemplar av Värmdö Magasin. På deras hemsida **www.visitskargarden.se** kan du läsa mer om utbudet av diverse arrangemang. Det går också bra att ringa på telefon 08-100 222.

Fågelskådning på Värmdö

I slutet av 70-talet bildade ett antal fågelskådare i Värmdö en ideell förening, Värmdö Ornitologer. Naturvård på Värmdö med fåglar i fokus har sedan starten stått i föreningens stadgar och kommer även i framtiden att vara en viktig punkt. Värmdö ornitologer välkomnar gärna nya medlemmar och betonar att medlemskap inte behöver innebära att man är väldigt kunnig eller att man är "besatt" av fåglar, utan att man helt enkelt värdesätter den vackra natur Värmdö kommun erbjuder. Föreningen vill få så många som

möjligt att öppna ögonen för fågellivet på Värmdö. Gör man det blir man även mer observant på andra saker i sin vardag som man kanske inte sett förut.

Som medlem i föreningen får du hjälp att ta del av Värmdös fina fågelmarker genom att bland annat delta i utflykter och bildvisningar. Bli medlem genom att sätta in 100 kr på postgiro: 4303052-7. Uppge tydligt namn och postadress. Skicka sedan ett mail till Carl Bredberg (calleboll@hotmail.com) med samma uppgifter. Läs mer på **www.wof.nu**

JM fortsätter att utveckla vackra bostäder på Värmdö

Det är lätt att trivas på Värmdö. Därför har vi valt denna vackra skärgårdsmiljö som plats för några av våra mest spännande projekt. På **Kvarnberget** och i **Farstadal** bygger vi moderna lägenheter med gångavstånd till den pittoreska hamnen i Gustavsberg. På **Hålludden** planeras 30 stilsäkra villor bland skogar och ängar.

Läs mer om våra Värmdöprojekt på **www.jm.se**

Värmdös Bondbrudar – starka, självständiga och sexiga

FOTO: ÅSA LEVEN

INFÖR ÅR 2008 TOG Wermdö hushållningsgille, Värmdö LRF och Studieförbundet Vuxenskolan Värmdö fram en kalender med lättklädda bönder som gjorde stor succé. Nu vill tjejrna på landet inte vara sämre och tar fram en egen kalender för år 2010. Kalendern kommer att vara svart-vit, men samtliga bilder innehåller en rosa detalj eftersom varje såld kalender ger ett bidrag till bröstcancerforskningen och Rosa Bandet-insamlingen.

– Att män köper kalendrar med lättklädda kvinnor har vi förstått, men vi vill ju

även få kvinnor att köpa kalendern, berättar Anna Ranebo, ordförande i Wermdö.

Engagemanget för bröstcancerforskning har även bidragit till att det inte varit svårt att få tag på fotomodeller. Anna Ranebo (till vänster) är själv Fröken Augusti, Maria Wågberg (mitten) på Malma poserar med sina lamm och Karin Karlsson (till höger) på Nora gård ammar den nyfödda sonen Martin, knappt 3 månader gammal – alla för den goda sakens skull.

Kalenderns arbetsnamn, Värmdö Bond-

brudar, kan ju upplevas tvetydigt, vilket också är meningen.

– Kvinnorna på Värmdös landsbygd har mycket (James) Bond-brud i sig, menar Anna. De är starka, självständiga och naturligtvis sexiga!

Kalendern släpps till försäljning på Skärvgårdsmarknaden på Brunns gård på Ingarö den 26 juli. Den kommer att kosta ca 100 kronor och tryckas i en upplaga om 800 ex.

För mer information kontakta: Anna Ranebo, anna.ranebo@sv.se, eller Åsa Levén, asa.leven@siggestagard.se.

Sommarteater i Gustavsbergs hamn

Efter en väldigt lyckad första sommar 2008 med underbart väder och 22 brinnande föreställningar av Strindbergs sylvassa "Lek med elden" som sågs av drygt 1500 åskådare, är det nu dags att kasta sig in i ett nytt äventyr. I år spelas *Jonathan Millington Synges* klassiska pärla "Hjälten på den gröna ön". Om intrigen kan sägas att det handlar om en främmande ung man som dyker upp i byn och snabbt blir en fruktad, älskad och omsvärmad idol och hjälte, eftersom han lär ha dräpt sin egen far med en hacka.

"Hjälten" är en pjäs fylld av humor och

klarsyn som på ett mustigt sätt berättar en historia som känns skrämmande nutida – en "klassiker" i ordets bästa bemärkelse. En fantastisk ensemble gör detta möjligt och den 27 juni är det premiär på Hotell Blå Bloms vackra innergård. Där kommer det även att erbjudas en teatermeny med irländsk mat och dryck och för den som önskar stanna finns även teaterpaket med övernattnig. Föreställningen spelas torsdag till söndag kl 18.00 till och med den 26 juli.

Boka dina biljetter på Hotell Blå Blom, Turistinformationen i Porslinsmuséet eller via Ticnet.

FOTO: CARIN CARLSÖTTEN DENELL

Sommarteater år 2008.

Skärgårdsstiftelsen firar 50-årsjubileum

Grattis säger Värmdö Magasin till Skärgårdsstiftelsen som arbetar för att främja utvecklingen av friluftsliv, kultur, rekreation, turism och en levande skärgård. De arbetar också för att bevara vår unika skärgårds naturvärden, miljö och landskapsbild för kommande generationer.

I dag äger och förvaltar stiftelsen cirka 15 procent av ytan i Stockholms skärgård och uppgiften är att utveckla och förvalta dessa områden på bästa sätt och se till att de är tillgängliga för en bred allmänhet. Stiftelsens mål är att vårda all odlingsmark och hålla landskapet öppet. För detta krävs skärgårdsjordbrukare med betesdjur. I dag har stiftelsen 16 gårdsarrenden och för att öka antalet betande djur på öarna finns ett 30-tal sidoarrenden med pri-

vata gårdar. Stiftelsens alla turistanläggningar är utarrenderade till skärgårdsbor. Stiftelsen är en indirekt arbetsgivare åt flera hundra personer som alla har en viktig roll i skärgårdens besöksnäring.

Skärgårdsstiftelsen har idag cirka 21 000 personer och företag som stöder verksamheten. Att vara med i stiftelsen som vän kostar 275 kr/år för privatpersoner och 650 kr för företag och föreningar. Vänner i stiftelsen får varje år en vänbok och sex nummer av tidningen Stångmärket. Dessutom inbjuds vännerna att följa med på guidade resor i skärgården vännresor till självkostnadspris. Resorna går ofta till spännande resmål i ytterskärgården.

Läs mer: www.skargardsstiftelsen.se

Grinda Wärdshus fick pris

Rese- och Turistnäringen i Sverige delade ut **2008 års Trip Award** i klassen "comeback" till Grinda Wärdshus med följande motivering: "Genom ett konsekvent agerande och engagemang utöver det vanliga, har den här entreprenören utvecklat ett välmående företag och en blomstrande destination. Något som har gett positiva svallvågor till andra företag i regionen. Från två tomma händer och en gisten handelsbod, har Grinda Wärdshus utvecklats till en skärgårdspärla med hotell, värdshus, gästhamn, lanthandel, camping, stugby och vandrarhem". Grattis Grinda!

Varför betala mer?

5 st 99⁹⁰ (24⁹⁰ st)
Grillkol, Briketter
100% kvalitetskontrollerat lövträkol.
Vikt 2,5 kg
26-617, 26-618

249:-
Grill
Rostfri. Enkel att bära med sig.
Tar liten plats vid förvaring.
26-463

1299:-
Hoppborg
Luftfylls på mindre än 1 minut med hjälp av medföljande fläkt.
37-029

469:-
Tube
Klassisk Ø 143 cm rund tub för en åkare.
25-0495

3999:-
Gummijolle
För 3 personer. Lätt att sätta ihop och stuv
undan. PVC-duk 1100 Decitex. Max. 4 hk.
Max. last: 350 kg. Längd: 230 cm.
Bredd: 129 cm. Vikt: 32 kg.
25-0490

VÄRMDÖ Marknad Gustavsborgsvägen 20-22
Mån-fre 8-19, lör-sön 10-17 • Tel. 08-586 30 000 •
WWW.BILTEMA.SE

Skärgårdens sambadrottning

Lisa Nilsson firar 20 år som artist och hon slår på stort. Hon bjuder upp till en samba, i ett gung som det inte går att värja sig ifrån. Den senaste skivan är inspelad i Rio i ett raskt tempo eftersom dottern väntade utanför studion. Resultatet är en lekfull och härlig inbjudan till dans som ingen kan tacka nej till. En nyligen avslutad turné gör jubileet komplett och nu ska Lisa Nilsson unna sig en paus med familjen i skärgårdens stillhet.

Text: Karin Ahlström Jensen Foto: Knut Koivisto

VI HAR STÄMT TRÄFF i en grön del av stan. Solen skiner och försommaren är på väg och i dess fotspår följer den klorofyllchock som drabbar oss, just när vi är på gränsen att ge upp, kylslagna och grå. Solen kom även i år, blommor och blad slår ut igen, det är ett underverk varje gång. Och just när jag tänker på att det är synd att sitta längst in i det fönsterlösa hörnet av restaurangen – jag har begärt att vi ska få sitta ostörda – kommer Lisa Nilsson in genom dörren och säger att ”vi sitter väl ute, det brukar vara bäst”. Hon är vacker, som en grekisk gudinna. Och helt utan divalater. Vi träffas för att hon ska berätta om sin långvariga relation till Värmdö, närmare bestämt en kobbe utanför Runmarö, om sin 20-åriga karriär inom musikbranschen och om sin relation till Brasilien, dess kultur och musik, som hon tagit till sig så mycket att hon sjunger på portugisiska på sin senaste skiva. Men vi kommer också att tala om mammarollen och vikten av att inte glömma sina egna behov samt konsten att få till en bra risotto.

Stämmer det att du har en lång relation med Runmarö?

– Jag bor på en kobbe alldeles i närheten av Runmarö, men den föredrar jag att hålla lite hemlig – det är min reträttplats. Där har jag vuxit upp med min familj och spenderat alla somrar sedan jag var fem. 1993 köpte jag ett eget hus där.

I perioder har min stuga i skärgården varit mera hemma för mig än min lägenhet i stan, särskilt under den tid då jag var ensamstående. Det har också varit en skrivplats under många år.

Varför trivs du så bra där?

– Ön är lite säregen, den har en väldigt varierad natur. Den har även en egen sötvattenslagun som vi kan ta dricksvatten ifrån. Det är en liten ö utan vägar och därmed finns det inte heller någon biltrafik, inte ens flakmoppar är tillåtna. Det enda fordon som är ”godkänt” är fyrhjulingar, så att man kan ta hem sina varor till huset. Det är en extremt kuperad terräng på ön och jag bor dessutom högt upp.

Det är också speciellt eftersom det är så isolerat, när man är där känns det som om man kan fly lite grann från det vanliga samhället. På sommaren kommer det förstås mer människor till ön, men om man lever vardagsliv där under andra delar av året kan man vara helt själv. Där bor inga permanentboende, så man kan vara ensam i veckor om man vill. För mig är det en otrolig frihetskänsla. Det är en känsla av att leva som Robinson, att man har erövrat naturen. Naturen blir ens enda vän, man har ingen annan att anförtro sig åt och man blir en trädpratare efter några veckor, vare sig man vill eller inte. Man är helt enkelt tvungen att utnyttja kraften i naturen och det levande, annars

skulle det bli för ödsligt att sitta ensam i ett hus under längre perioder.

För mig blir det en nyttig distans till det liv som pågår i stan. På söder, där vi har en lägenhet, bor det väldigt mycket människor på väldigt liten yta. Jag skulle aldrig klara av att bara bo där. Jag måste ha en ventil och om jag skulle vara tvungen att välja fick det nog bli landet. Det är min tillflyktsort.

Du växte upp i en familj som ägnade sig mycket åt musik, men din egen ursprungliga inriktning var dans?

– Jag hade musik med mig under hela min uppväxt, men jag ville inte utbilda mig inom musik. Ibland ångrar jag det, jag hade haft mer nytta av tio års musikutbildning än av dansutbildningen, men det var så jag ville ha det då. Det var ett sätt att bredda mig, så att jag skulle kunna jobba mer mångsidigt, kanske med show och musikal. Men sen blev dansen för krävande, allvarlig och betungande och då tappade jag lusten helt. Glöden sloknade helt enkelt.

Jag gick knappt två år på balettakademien innan jag hoppade av och började söka vanliga tonårsjobb. Jag sjöng samtidigt en hel del. Jag minns att jag parades ihop med andra unga talanger, bland annat sjöng jag med *Peter Jöback* och en grupp som hette *Stage Four*, där även *Andreas Lundstedt* och *Lizette Pålsson* ingick. Plötsligt en dag erbjöds jag ett skivkontrakt. Dåvarande skivbolagsdirektören *Billy Butt* ringde till rektorn på balettakademien och krävde att jag skulle få ledigt för ett möte med honom. Så efter en lektion gick jag till Billy Butts kontor och fick erbjudande om ett skivkontrakt.

Jag hade dock redan en jazzmusikers cyniska syn på musikbranschen, eftersom jag var uppvuxen i ”jazzfamilj” och blev inte överdrivet imponerad. På något sätt hade jag nästan väntat att det skulle hända. Jag hade inga passionerade flickdrömmar om skivkontrakt, utan det som jag gillade, och fortfarande tycker bäst om, är att stå på scen och spela.

”I perioder har min stuga i skärgården varit mera hemma för mig än min lägenhet i stan.

Jag hade setts som en begåvad sångfågel under hela min uppväxt, så när någon sa det igen så var det faktiskt inte världens grej. På ett sätt var det bra eftersom jag kunde ställa krav, jag visste vad jag höll på med. Jag hade inte heller lärt mig att kompromissa vid den tiden. Jag ansågs brådmogen, men var egentligen extremt omogen. I min omognad kunde jag vara kaxig, men så fort jag insåg att andra kunde göra det jag gör

LISA NILSSON

Född: 13 augusti 1970 i Stockholm.

Bor: Lägenhet på söder och sommarhus på kobbe nära Runmarö.

Familj: Sambo och dotter 2,5 år.

Aktuell: Firar 20 år som artist.

Släppte albumet *Sambou Sambou* i våras, inspelat i Rio tillsammans med musikerna *João Castilho* på gitarr och *Sebastian Notini* på slagverk. Lisa sjunger många av låtarna på portugisiska. En turné runt om i Skandinavien har hon också hunnit med.

Bakgrund: Avslutade sin utbildning vid Balettakademien när hon fick skivkontrakt, deltog för första gången i Melodifestivalen 1989 och kom på fjärde plats med låten *Du*, slog igenom 1992 med skivan *Himlen runt hörnet* som sålde i närmare en halv miljon exemplar. 2004 åkte hon till Brasilien för att få ny inspiration vilket har gett utlopp för ett nytt musikaliskt uttrycksätt på ett nytt språk. Har även gjort några mindre filmroller.

Intressen: Livsåskådning och matlagning.

Okänd talang: Bra på att fickparkera och köttbullemästarinna.

Styrka: Social och vågar utmana mig själv.

Svagheter: Spekulerar kring omgivningens omdömen och har ett häftigt temperament.

Åter helst: Svensk, fransk och italiensk husmanskost.

Dricker helst: Vatten och vin.

Läser: Drottning Kristina av Peter Englund.

Lyssnar: På min dotter.

Längtar efter: Större boende.

Livsfilosofi: Hålla allt öppet och se vad som kommer till mig.

lika bra eller bättre så blev jag allt mer ödmjuk, vilket man ju blir med åren. Jag kan längta tillbaka till att vara den där tjejen som bara gjorde det som kändes rätt utan större eftertanke, det var rätt skönt att vara hon och inte bry sig så mycket om konsekvenserna.

Hur kändes det när du slog igenom med "Himlen runt hörnet", skivan som sålde i hela 500 000 exemplar?

– Det var häftigt! Då hade jag gjort två skivor, turnerat och kommit in mer i branschen och sett hur hård konkurrensen var. Plötsligt stod jag på topp och det blev både mer allvar och mer lyxliv. Det var en överklig tillvaro ett tag och det tog lång tid att landa från den "rymdfärden". Det kändes som att skickas rakt upp i en raket med ett "lycka till", utan plan för nedfärden. Och direkt kände jag att jag inte skulle kunna uppfylla de förväntningar på mig som nu hade byggts upp.

Allt snurrade så fort, det var svårt för mig att hinna med. Nya kontrakt skrevs, turnéer planerades och skivor diskuterades. Jag fick känslan av att spela en roll och att jag var tvungen att bryta mig loss från den för att ta reda på vem jag egentligen var. Jag behövde börja om igen från någon slags nollpunkt.

Även om mycket var fantastiskt roligt under den tiden och det var en speciell känsla att ha så pass mycket makt som man får när allt går så bra, så var det inte alltid kul, vilket är svårt att förstå för en del människor. Pressen på mig var hög: nästa skiva skulle helst sälja lika mycket, och det gjorde den inte.

Det var då du tröttnade lite och drog dig tillbaka?

Jag kände mig inte särskilt kreativ. Jag var en uttolkare av Mauro Scoccos musik. Han skrev, jag sjöng och en tredje person producerade. Jag ville uttrycka min egen röst och började skriva själv. I samma veva gifte jag mig, flyttade ut till Tyresö och levde familjeliv. Jag fick möjlighet att tänka efter vad det var jag egentligen ville göra. Men det tog tid för mig att ta reda på var jag kunde skriva som verkligen var bra och det tog tid för skivbolaget att släppa taget och stödja mig i ett nytt arbete.

Första skivan försökte jag få så lik det tidigare som möjligt. Nästa skiva var mycket mer genuint min egen. Den dedikerade jag till min mamma eftersom det var mer visa, poesi och melankoli, och det var min mammas musik. Det var svårt för vissa att ta till sig, det tog en stund, men sen växte den. Jag ligger hela tiden ett steg före min publik, ibland undrar de nog vad jag håller på med.

Sedan kom ett uppbrott som kanske gjorde att du upptäckte Brasiliansk musik?

– Jag gick igenom en skilsmässa och flyttade tillbaka till stan. Som artist ville jag förnya mig och sökte efter influenser från andra länder. Jag var nyfiken på afrikansk musik, men även sydamerikansk. I det skedet var jag ensamstående, hade gjort en samlingskiva och avslutat en turné. Jag hade gjort en summering av karriären så långt och jag kände mig fri att åka iväg och göra precis det som föll mig in.

Ett alternativ var att åka med fotografen *Mattias Klum* och hans familj, som jag då lärt känna, till Borneo. Ett annat var Brasilien, där jag hade fått en kontakt som erbjudit sig att ta emot mig. Eftersom jag var otålig och Brasilienresan kunde realiseras snabbare så valde jag det alternativet. Jag åkte iväg på en kombinerad semester och jobbresan med en ambition att upptäcka musiken. Jag längtade efter en annan typ av melodisinne. Jag ville hitta något mer fantasifullt, en musik med rötter och ursprung. Jag förstod efter bara några veckor att jag ville vara en del av det samhället, så jag bara stannade och stannade och efter ett par månader började jag gå på musikklubbar. Det var så jag kom i kontakt med gitarristen *João Castilho*.

Det är tillfälligheter i livet som påverkar. Jag tackar och tar emot för att det blev som det blev. Nu har João varit här och turnerat två gånger och han gillar verkligen Sverige. Nu senast kom hans fru på besök också, som aldrig tidigare varit utanför Brasilien.

Nu har du spelat in två skivor i Rio.

– Det stämmer. Den första skivan som spelades in där var ett sätt att brygga över skillnaderna mellan svensk och brasiliansk musik och att låta brasilianska musiker spela min musik, musik som jag skrev när jag bodde där. Jag ville visa min publik att det fanns mer än samba i Brasilien, att det fanns pop och visor och allt möjligt. En del av deras musik fick mig att tänka på Hasse & Tage och Beppe Wolgers.

Då hade jag inte satt mig in i deras samba tillräckligt och man måste förstå den för att tolka den bra. Europeisk samba är inte den samma som den brasilianska. Det fick jag lära mig, inte minst under vår första turné.

På senaste skivan var jag ute efter mer fart och energi och vi gjorde den spontanare, mer akustiskt med få människor inblandade. Dessutom hade vi mindre tid på oss. Jag hade fått barn då och med en man som inte stod ut med värmen och en dotter som inte tålde solen fick det bli en snabb produktion. Alla låtar som kändes bökiga tog vi bort, saker som inte fungerade direkt struntade vi i. Från noll till hundra

på några dagar och det hade jag verkligen längtat efter. Det brukar ta lång tid och vara tålamodskrävande att spela in en skiva, och det kan ta död på kreativiteten.

”I det skedet var jag ensamstående, hade gjort en samlings-skiva och avslutat en turné. Jag hade gjort en summering av karriären så långt och jag kände mig fri att åka iväg och göra precis det som föll mig in.

Hur har nya skivan tagits emot?

– Bra, tycker jag. Turnén gick också bra. Första kvällen det riktigt släppte var i konserthuset i Vara. Vi förväntade oss ett ganska lågmält mottagande och tänkte att vi gör väl vårt bästa helt enkelt, så får det bli som det blir. Vi fick ett härligt och helt oväntat positivt mottagande, vårt samspel på scen var fantastiskt, gamla damer dröjde sig kvar efteråt och bara njöt. Samma kväll sprang min dotter in på scen för första gången. Hon får ju vara med vid ljudprovningen och förstod inte riktigt varför hon inte fick vara med under konserten. Rätt som det var sprang hon ut på scen – jag hade just sjungit om henne så det var nästan som om det var regisserat – och publiken tjöt och applåderade. Det blev en enorm ljudvolym varpå hon blev livrädd och rusade ut igen. Hon talar fortfarande om hur hemskt det var.

Hur har du påverkats av att bli mamma?

– Jag tycker man omdefinieras som människa. Artistriet är beroende av ett visst mått av egotripp och när man fått barn är det svårt att vara egoistisk och därmed lite svårare att vara artist. Jag har även svårt att vara kreativ innan allt det praktiska i vardagen är gjort. Det är inte lätt att få tid för sig själv, jag är nog en ganska typisk mamma som prioriterar bort mina egna behov. Men ibland behöver jag fly en stund. Innan senaste inspelningen tog jag in på hotell i två nätter för att få lite distans till mammarollen och för att komma tillbaka till scenkänslan igen. Jag njöt av

Vinn Lisas musik!

Nu har du chansen att vinna Lisa Nilssons senaste CD *Sambou Sambou*, som hon dessutom signerat speciellt för Värmdö Magasins läsare.

Vilket år debuterade Lisa Nilsson i Melodifestivalen?

Sänd ditt svar till Värmdö Magasin, Box 36, 134 06 Ingarö eller maila till info@varmdomagasin.se senast den 30 juni.

Vinnaren lottas ut bland de som svarat rätt och underrättas per post, så glöm inte skriva din adress.

”Rätt som det var sprang min dotter ut på scen – jag hade just sjungit om henne så det var nästan som om det var regisserat – och publiken tjöt och applåderade.

roomservice och drack chablis istället för mjölk. Tidigare har jag inte förstått hur föräldrar kunnat dra iväg ensamma utan sina barn, men det gör jag faktiskt nu. Ibland behöver man egen tid och tid för den vuxna relationen.

Och vad händer nu?

– Jag hade en plan, men känner att den inte har mognat klart än så den får skjutas på framtiden. Jag är en långsam typ och jag måste ta igen mig efter en sådan här intensiv arbetsperiod. Jag tog nyligen ett beslut som innebär att jag avbokar sommarens engagemang. Nu ska jag vara med min familj. Och så behöver vi organisera vår vardag lite bättre, skaffa större

boende bland annat. Jag har inte heller skrivit musik på länge, vilket jag skulle vilja. Kanske i sommar, någon dag i alla fall. Sen får vi se om det blir arbete med ny skiva under hösten, eller om det får vänta till efter årsskiftet. Därefter blir det troligen en ganska lång turné.

Firas semestern på kobben i skärgården?

– Ja, jag kommer nog att sitta mycket på vår kobbe i sommar. Mina bröder med barn bor också där ute, och min syster kommer på besök. Vi blir som en storfamilj och det är lätt att leva där. Sedan blir det en tur till Värmland också där min sambo har stuga. Där blir det kräftfiske och det får man inte missa.

Och hur kom vi då att tala om risotto? Jo, när jag beställde en sådan berättade Lisa Nilsson att hon ätit precis den rätten på precis samma restaurang kvällen innan och att hon då var tvungen att skicka ut den tre gånger eftersom den var så salt.

– Kocken var nog kär och tänkte på annat.

FOTO: GUY SALTER/ERICSSON 4/VOLVO OCEAN RACE

FOTO: DAVE KNEALE/VOLVO OCEAN RACE; GUSTAV MORIN/ERICSSON 3/VOLVO OCEAN RACE

Upptäck båtlivet – på internet

Vill du ha hjälp med att välja båttyp eller hitta tips för en utökad säkerhet till sjöss? Kanske är du nybörjare som behöver gå i båtskola? På webbplatsen **Upptäck Båtlivet** hittar du allt detta och massor med andra tips om livet på sjön.

– Genom tidigare undersökningar vet vi att väldigt många svenskar längtar ut på sjön, men ännu inte gjort slag i saken. Att välja rätt typ av båt handlar väldigt mycket om personliga behov och önskemål. Upptäck båtlivet är vårt sätt att både inspirera till ökat båtliv och vara en guide för den som bestämt sig för att testa, säger Mathias Herneson, projektledare och fortsätter:

– Under båtsäsong ska vi tillsammans med båthandlarna genomföra aktiviteter för att få fler människor att prova på båtlivet, bland annat genom att visa båtlivets bredd, hjälpa till att välja rätt båt och lära ut båt kunskap.

Projektet drivs av Sweboat, båtbranschens riksförbund och adressen är **www.upptackbatlivet.se**

Vanligaste båten

Idag är 83 procent av alla båtar tillverkade av plast och den allra vanligaste båttypen är en **motorbåt med motor på minst 10 hk utan övernattningsmöjlighet**. De utgör drygt 27 procent av de cirka 800 000 fritidsbåtar som finns i Sverige.

KÄLLA: BÅTLIVSUNDERSÖKNINGEN 2004

Volvo Ocean Race Stop Over

I juni 2009 står Stockholm för första gången som värd för den världsomspännande seglingstävlingen Volvo Ocean Race. Det blir det största evenemanget i Sverige under 2009, och minst en halv miljon besökare beräknas besöka **Race Village på Skeppsbron i Stockholm**. Race Village är öppet 14-25 juni 2009. **Ställ in radion på 91,9 Mhz den 14-25 juni**. Då direktsänder Stockholm Stopovers egen evenemangsradio, Radio Volvo Ocean Race, från studion på Skeppsbron.

I oktober 2008 startade Volvo Ocean Race från Alicante i Spanien. Tävlingen går över världshaven till alla kontinenter för att i juni 2009 komma till Stockholm, eller Stockholm Stopover som hamnstoppet kallas. Stockholms stad är värd och Stockholms Hamn AB är operativt ansvarig för evenemanget, som är det sista hamnstoppet innan slutmålet i St Petersburg.

Stockholm är också hemmahamn för två av de deltagande båtarna i Volvo Ocean Race, Ericsson 3 och Ericsson 4. KSSS är sportslig leverantör och är ansvariga för alla delseglingar under Stockholmsstoppet.

DATUMEN FÖR SEGLINGARNA ÄR:

16 juni: Målgång i Sandhamn (synlig från Sandön), därefter enklare prisutdelning

17 juni: Stockholm City Sprint (Torsbyfjärden – Strömmen)

21 juni: Inport Race på Kanholmsfjärden

22 juni: Pro/Am Race (Strömmen – Fjärderholmarna – Värtan)

25 juni: Start Leg 10 på Kanholmsfjärden

Läs mer om alla evenemang under stoppet på **www.oceanracestockholm.se/stockholm-stopover**

Prova en ny vattensport

Kanske är det dags att prova på en ny vattensport? Wakeboard är en bräd sport, ungefär som snowboard fast underlaget är vatten i stället för snö. Åkaren står på en bräda med bindningar av "snowboard-modell" och dras med lina bakom en båt. Brädan styrs dels genom hur man riktar den med hjälp av fenorna under till, dels genom hur kanterna skär vattenytan. Det är svallvågen bakom båten – "the wake" – som är avstamp för att hoppa eller volta.

Denna bräda passar både nybörjare och lite mer vana åkare och finns hos Biltema för 2 399 kr.

Båttvätt i Kolström

I Kolström, alldeles under motorvägsbron till Ingarö, finns nu en båttvätt. Ägaren, Bengt Nordfors, välkänd operasångare bl a från Fantomen på Operan vill slå ett slag för miljön och göra det möjligt för motor- och segelbåtar att botten tvätta i hans nya anläggning, vissa tider på dagen är det dessutom alldeles gratis. I hans planer ingår också att starta Café Kolström ombord på husbåt i hamnen. Båttvätten, en ECO S 300, kan tvätta motor- och segelbåtar med maxbredd i vattenlinjen om 3 m och största köldjup om 2 m. All materia som borstas bort, samlas upp för senare destruktion.

– Jag har länge velat göra något för miljön. Som båtägare och ägare till en mindre båthamn har jag länge funderat på problemen med bottenfärgers giftighet. Jag vill ge båtägarna en chans att äga sina båtar utan att behöva bottenmåla alls, säger Bengt Nordfors.

Utmärkelse till Arcona Yachts

Tidigare i år tilldelades Arcona Yachts, med huvudkontor i Gustavsbergs Hamn, utmärkelsen **European Yacht of the Year 2009** i klassen *Performance Cruiser*. Båtmodellen som prisades heter **Arcona 430**, en 43-fots segelbåt ritad av Stefan Qviberg. I motiveringen nämns bland annat båtens goda segelegenskaper och den närmast perfekta inredningen.

Glöm inte hunden

Alla i båten ska ha flytväst förstås. Och glöm inte hunden. Förutom att hunden flyter om den skulle hoppa i är det mycket lättare att få ombord den igen med hjälp av lyfthandtaget. Denna väst från Baltic finns i alla storlekar från XS till XXL. Pris från 165 kr hos Per Marin.

Uppblåsbar kajak med trampor i RYGGSÄCK

Nyligen lanserade Hobie sin minsta och lättaste uppblåsbara kajak. Denna kajak är så liten och lätt att man kan ta den på ryggen och gå till otillgängliga sjöar och områden för unika upplevelser. Ytterskalet hålls samman av tusentals små trådar och ger en så stadig kajak att man kan stå upp i den och hoppa utan att den viker sig. Kajaken ligger i en väska, lätt att ta med sig på resa och checka in på flyget. Kajaken håller för en last på upp till 147 kg. Packväskans mått: 0,78 x 0,56 x 0,38 m. Mer information på www.hobieajak.se. Pris 19 900 kr.

Miljövänligaste båtarna utnämnda

Svenska Båtunionen har tillsammans med Sweboat och Sjöfartsinspektionen tagit fram kriterier för vad som ska utmärka en miljövänlig fritidsbåt. Till MiljöBästa Motorbåt 2009 i klassen dagbåtar har **Whisper 55** utsetts. Den kommer från Marine and Medical Technologies och motiveringen lyder: *för smart energibesparande design som tillfredställer och stimulerar båtköparnas ökade miljötänkande och förväntningar.*

I klassen övernattningsbar båt gick priset till **Nimbus Nova 27S** för brukarvänliga, miljöanpassade ombordfunktioner i ett lättdrivet skrov som tillverkats med låg miljöpåverkan.

Najad 355 är MiljöBästa segelbåt 2009 för miljöanpassade, brukarvänliga driftslösningar samt tillverkning i nya material och med minimerade emissioner.

Behärska båten och öka självkänslan

Hur kommer det sig att det nästan alltid är män som står vid rodret och har huvudansvaret för båten? Och varför är kvinnornas roll en kombination av ”hopp-iland-kalle” och köksa? Värmdöbon Linda Lindenau är skeppare som tycker att kvinnor har mycket att vinna på att förändra rollerna på sjön.

Foto: **Linda Lindenau**

JÄMSTÄLLDHETEN PÅ SJÖN har inte kommit långt, i alla fall inte om man jämför med samhället i stort. På de flesta båtar står en man vid rodret och kvinnans uppgift är att fendra av och hoppa i land på en brant klippa. Något som egentligen är mycket mer fysiskt krävande än att ”ratta” båten. *Linda Lindenau* är en erfaren seglare som håller kurser och ordnar seglingsresor, framför allt för kvinnor. Hon ser gärna att fler kvinnor vågar ta rodret för att på så sätt stärka sin egen självkänsla. Dessutom behövs det fler kvinnliga förebilder på sjön.

– Jag har själv blivit ifrågasatt som ansvarig för båten. När man kommer in i en hamn och det upp-dagas att det inte finns någon man ombord har jag fått frågan ”har du kört hit själv?”, berättar Linda.

13 månader på båt

För några år sedan förverkligade Linda en dröm som hon haft en tid. Istället för att vänta på att möta en man med segelbåt köpte hon en själv och begav sig iväg på långsegling tillsammans med sina två barn och en väninna. Den ursprungliga planen gick ut på att korsa Atlanten och segla till den Karibiska övärlden. Istället blev vändpunkten Kanarieöarna efter moget övervägande.

– Jag la aldrig någon prestige i hur långt vi skulle segla, utan vi bestämde efter varje etapp om vi ville vidare eller inte. När vi kom till Kanarieöarna var vi trötta och det kändes bättre att stanna där och ta lite semester.

Totalt var Linda ute i 13 månader på sin båt *Tord-mulen*, en *Targa 96*, en resa som föregicks av lika lång förberedelsestid. Många hade synpunkter, framför allt på att hon tog med sig barnen, och hur vågade hon egentligen?

– Mitt mål var inte Karibien, utan det var att klara av en etapp i taget. Segla längs den svenska kusten hade jag gjort förut, och att gå över till Tyskland måste ju vara detsamma som att segla till Åland och det hade jag också gjort. Kanalerne genom Tyskland och Frankrike jämförde jag med Göta kanal som jag passerat etc etc. Ofta är det vi själva och vår egen osäkerhet som sätter käppar i hjulet för vad vi klarar av och vågar, säger Linda.

Mod kan man träna upp

Om man provar på saker som man tidigare inte gjort så lär man sig något nytt samtidigt som självförtroendet stärks och tilliten till att man kan klara av saker ökar. Att segla ut i Atlanten var ett stort steg för

Linda Lindenau ser gärna att fler kvinnor vågar ta rodret för att på så sätt stärka sin egen självkänsla. Dessutom blir båtlivet så mycket roligare om man kan mer.

Linda och övrig besättning ombord på Tordmulen, men vid det laget hade hon samlat på sig så mycket erfarenhet och mod att det kändes överkomligt. Men hur ska man då bete sig om man önskar förändra rollerna på den egna båten eller om man helt enkelt drömmer om ett liv som seglare?

– Om man verkligen vill lära sig att ta eget ansvar för en båt så är det bäst att komma iväg och öva utanför den egna relationen, exempelvis med kompisar

eller genom att gå kurser. Jag rekommenderar det verkligen eftersom båtlivet blir så mycket roligare om man kan mer, menar Linda.

Männens uppgift är att stötta sina kvinnor att bli självständiga på sjön, vilket säkert många män tycker är toppen, och att acceptera att det kan bli förändringar på båten när en ny kapten bestämmer. Det där med kapten är ett kapitel för sig. Många menar att det enligt sjölagen ska finnas en ytterst ansvarig ombord,

Många tjejer på seglarkurs utbrister: "var det inte svårare?".

och därför utses mannen till kapten och kvinnan till gast. Men på en fritidsbåt är det den som för tillfället står vid rodet som i en rättsprocess anses vara ansvarig för båtens framfart. Därför går det utmärkt att turas om, både vid roder och vid spis, och därmed dela på ansvaret.

Billig och enkel semester

Även om många bilder från livet på sjön visar höga vågor, skummande framfarter och lutande båtar är det upp till var och en att välja vilket väder man vill gå ut i. Att bryggsegla går också bra, en hel sommar om man så önskar. Linda rekommenderar speciellt ensamstående kvinnor med barn att skaffa en enklare segelbåt.

– Det kostar inte särskilt mycket med en begagnad segelbåt, det blir en billig sommarstuga och man får mycket kvalitetstid med barnen. Om de är tillräckligt stora kan de också få uppgifter som passar dem. Barn gillar för det mesta att bli involverade i livet ombord på båten. Så jobbigt är det faktiskt inte heller att sköta en båt. Att meka kan man lära sig och man behöver inte vaxa och putsa allt. Inte varje år åtminstone, säger Linda.

Ta steget

Grunden är förstås att man uppskattar båtlivet och att man vill utvecklas, våga mer och ta ett större

ansvar för den egna båten. Är det osäkerheten som sätter stopp så lär dig mer, är det mannen som hindrar dig så åk ut med kompisar och är det slutligen den egna bekvämligheten så tänk på att det är roligare att styra än att laga mat i ruffen.

”När man kommer in i en hamn och det uppdragas att det inte finns någon man ombord har jag fått frågan ”har du kört hit själv?”

– Min erfarenhet av flickor och tanter på kurs är att de flesta säger ”var det inte svårare än så här?”. Många har målat upp en bild av att det är svårt och förenat med risker att segla och de blir glatt överraskade. Förra sommaren hade jag med en tjej som aldrig tidigare seglat. Efter två gånger gick hon och köpte sig en båt. Det tycker jag är bevis på att man kan om man vill och vågar, avslutar Linda Lindenaus.

Läs mer om Linda Lindenaus långsegling i boken

»Ta rodet, kvinna!«

SEGLARKURSER

www.abcseglarskola.se
www.tarodret.nu
www.vindovatten.se
www.qss.nu

Vattentäta sjökort

Sjöfartsverket har lanserat tre nya båtsportkort som ska tåla väder och vind. De nya korten är tillverkade i ett impregnerat material som är vik- och våtstarkt, de har en kraftig ryggs spiral och ska tåla lite tuffare tag på sjön. Kortet för Stockholms skärgård är uppdelade i Stockholm Norra, från Öregrund till Möja, Stockholm Mellersta, från Möja till Dalarö och Stockholm Södra, som täcker området från Dalarö till Trosa.

Korten finns att köpa eller beställa hos exempelvis Bullandö Marina, Per Marin och Värmdö Bokhandel, cirka 500 kr

Inte utan min båt

Att vi svenskar tycker om att spendera fritiden i en båt är svårt att missa en solig dag i skärgården. Statistiken bekräftar: i Sverige går det cirka åtta vuxna på varje fritidsbåt, vilket kan jämföras med 130 i England och 450 i Japan.

Källa: ICOMIA

Bärbar solcellsladdare

Gör ditt för miljön och skaffa en solcellsladdare. Denna bärbara laddare ger ström åt mobilen och MP3-spelaren när du är ute på sjön. Laddaren har två solpaneler samt ett batteri på 1000 mAh (milli-ampere-timmar). När den befinner sig i ljus så laddas det inbyggda batteriet upp och genom medföljande adaptorer kan du sedan när du vill ladda över strömmen till önskad apparat. Det inbyggda batteriet laddas kontinuerligt, så det går att ladda upp solcellsladdaren samtidigt som du tar laddning ur den. Ju starkare solljus laddaren står i, desto snabbare laddas det inbyggda batteriet, men det laddas faktiskt även när det är molnigt ute eller inomhus i konstgjord belysning. Tio adaptorer ingår för att laddaren ska passa med de flesta bärbara produkter. Laddaren väger endast 140 gram.

Laddaren kostar 375:- och finns på www.coolstuff.se

Kustväder varje timme!

≈ 90,2
skärgårdsradion

Mitt bästa Värmdö tips

FOTO: JAN ROLAND HELLSRÖM

Kenneth Norberg,
kommunikationschef i Värmdö kommun:

– I skärgården vill jag lyfta fram Norra Stavsudda, en genuin skärgårdsmiljö med ett vackert inlopp. Fina omgivningar på ön och en trevlig restaurang i hamnen. Jag spelar gärna en

golfrunda på Norråva varje år, tillgängligt och bra för både nybörjare och dom som spelat lite mer. Sist men inte minst vill jag slå ett slag för konsten och kulturen i Gustavsbergs hamn. Framförallt Porslinsmuseet och konsthallen i Gula byggnaden. Två fantastiska miljöer med stora kvaliteter som tillsammans berättar både om vår gemensamma historia och om vår framtid.

Lotta Widelund, permanent boende
i Gustavsbergs hamn, sommarboende
på Saltarö:

Den utmärkede "Tjustviksrundan" (se sidorna Aktivt Skärgårdsliv under vandring) som börjar intill Farsta slotts busshållplats är en slinga som löper på kuperad skogsväg och

på stigar längs med vattnet. Jag möter Baggensfjärden och det känns att jag är i skärgården. Det händer att jag har matsäck med mig och pausar på berget och njuter av kvällssolen. En nypa luft är alltid skönt samtidigt som jag rör på mig. På köpet får jag naturens intryck och skiftningar. Så nära stan och landet samtidigt!

Ragnar Flink, VD Hotel Blå Blom:

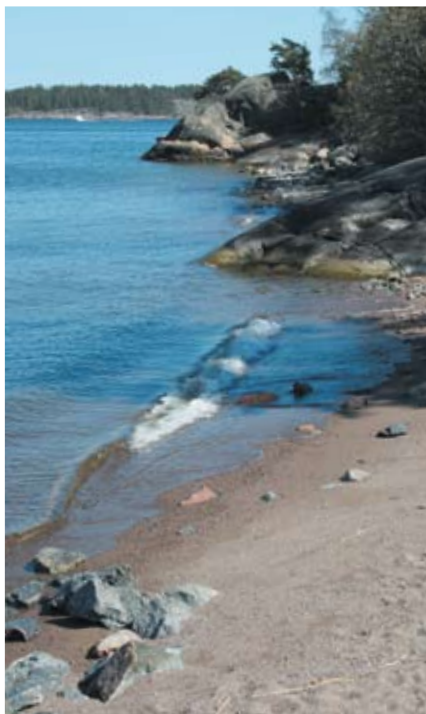

Gustavsberg Hamn är mitt favoritställe att besöka vid korta lediga stunder. Hamnen erbjuder en skön blandning av historia och nutid, antikt och mode, porslin och kläder, restauranger

och caféer samt även såklart hotellet. Sommartid växer även uteserveringarna och man kan njuta av både sommarteatrar, båtliv och människor som flanerar förbi. Har jag längre lediga stunder, så tar jag gärna en tur i egen båt och åker till Harö. En glass eller en kall öl på Möja och Sandhamn tillhör alltid semestern.

NU SKA VI GÅ OCH BADA

Inte behöver man bege sig till Grekland eller Spanien för att hitta fina badplatser. Här kommer massor av platser där du kan kasta dig i böljan blå eller bara doppa fötterna.

Björkvik – Björnö Sandarna » Stora Sand och Lilla Sand med klippor och långa sandstränder på södra Ingarö. Daglig städning och bajamajor.

Buss: 428 och 429 till Stora Sand. Kort promenad från busshållplatsen.

Bil: Väg 222 mot Värmdö. Avfart Gustavsberg/Ingarö. Kör söderut mot Ingarö på väg 646 genom Brunn. Strax efter Återvall delar sig vägen – fortsatt åt höger in på väg 653 mot Björkvik. Efter ca fem kilometer sväng höger in på väg 655 mot Mörtviken. Skyltar för bad och parkering vid Stora Sand. Badplatserna ligger precis vid parkeringen. Gott om parkeringsplatser.

Björkviks havsbad » Bad med klippor och sandstrand vid Ingaröfjärden på södra Ingarö. Handikappvänligt, torrtoalett, sandstrand, kiosk.

Buss: 428 och 429 till Björkviks brygga. Badet ligger precis vid busshållplatsen.

Bil: Väg 222 mot Värmdö. Avfart Gustavsberg/Ingarö. Kör söderut mot Ingarö på väg 646. Skyltat mot Björkvik. Begränsade parkeringsmöjligheter.

Djurhamn – Vita grindarna » Bad med sandstrand och gräsytor vid Bruksfladen i Djurhamn på Djurö. Restaurang och café, minigolf, beachvolley, gästbrygga. www.vitagrindarna.se

Buss: 433 och 434 till hållplats Djurö kyrka. Ca 200 meters gångväg ner till vattnet.

Bil: väg 222 mot Stavnäs. Vid Ramsnäs, följ skyltar mot Djurö. Ca 2 km efter Djuröbron, strax före ICA-affären, ligger Vita grindarna på vänster sida. Begränsade parkeringsmöjligheter, parkera gärna vid skolan.

Grills badplats » Havsbad med sandstrand vid Grisslingefjärden på östra Farstalandet. Torrtoalett, soptunna och livboj.

Buss: 420 och 432-440 till hållplats Ålstäket. Gå till höger ner mot vattnet, ca 500 meter.

Bil: väg 222 till Ålstäket. Långtidsparkering finns vid Grisslingebadplats.

Grisslinge havsbad » Havsbad med sandstrand, gräsytor, gästbrygga, kiosk, restaurang, konditori, omklädningsrum, utedusch, boule, beachvolley, lekplats, toaletter. Beläget vid Grisslingefjärden på östra Farstalandet.

Buss: 420 och 432-440, hållplats Grisslinge. Badet ligger precis vid busshållplatsen. Långtidsparkering finns i nära anslutning till badet.

Östersjöviken » Havsbad med sandstrand i Stavnäs by på norra Fågelbrolandet.

Buss: 433 och 434 till hållplats Stavnäs by. Gå över gatan och in på Skolvägen, tag höger in på Nolkantz väg, vänster in på Öhlins väg, höger in på Båtkroksvägen och slutligen vänster in på Östersjökroken. Drygt 1 km promenad.

Bil: Undvik att åka in med bil i Stavnäs by. Parkera helst vid ICA-butiken vid väg 222, Stavnäs gårde.

GÄSTHAMNAR

Bullandö Marina » Position: 59°17,9 N. 18°39,0 E, djup: 2 – 5 m, tel 08-571 452 10, 08-571 455 28

Grinda » Position: 59°24,9 N 18°33,5 E, djup: 2 – 6 m, tel 08-542 494 91

Gustavsberg » Position: 59°19,5 N. 18°23,1 E, djup: 2,5 – 10 m, tel 08-570 345 67

Lökholmen (vid Sandhamn) » Position: 59°17,5 N. 18°55,7 E, djup: 1,8 – 2 m, tel 08-571 531 03, 070-213 20 68

Malma kvarn » Position: 59°15,4 N. 18°36,9 E, djup: 1,5 – 3 m, tel 08-571 430 74

Möja – Kyrkviken » Position: 59°24,4 N. 18°53,2 E, djup: 1,8 – 2,5 m, tel 0702-113 117

Möja – Löka » Position: 59°24,7 N. 18°53,8 E, djup: 2 m, tel 0702-113 117

Sandhamn » Position: 59°17,3 N. 18°55,3 E, djup: 2,5 m, tel 08-571 532 85, 070-213 20 68

Möja – Långvik » Position: 59°26,5 N. 18°55,4 E, djup: 2 – 3 m, tel 08-571 640 13

SKÄRGÅRDSBÅTAR

Waxholmsbolaget » tel 08-679 58 30

Strömma Kanalbolaget, Cinderellabåtarna » tel 08-587 140 00

Stavnäs båttaxi » tel 08-571 501 00

Sandhamns båttaxi » tel 08-571 535 55

Nämdö Båttaxi » tel 08-571 580 14

Svartsö båttaxi » tel 08-542 478 00

Vita brevis sjötaxi, Bullandö marina » tel 0708-770 900

Sea Queen, Runmarö » tel 0730-66 59 00

Kö för att komma in och handla på Östanviks Gård på Nämndö!

TA EN TUR TILL NÄMDÖ och hälsa på Camilla och Albert på **Östanviks Gård**. Ett levande lantbruk, i allra högsta grad, med bland annat I70 får och lamm, men också kor, höns, katter och hundar. I deras butik går det att köpa allt som produceras på gården och även andra ekologiska varor.

Camilla Strandman och Albert Mattsson har arrenderat Östanviks gård, som ägs av Skärgårdsstiftelsen, sedan 1982. Gården är KRAV-certifierad sedan 1989 och har cirka 170 får och lamm och ett tjugotal nötkreatur i olika

Levande skärgårdslantbruk

åldrar, som på sommaren körs ut på betesöar runt om i Nämndös skärgård. Hemma på gårdsplanen går cirka 200 hönor och pickar, om vädret tillåter förstås och det inte finns någon hotande duvhök i närheten.

På Östanviks gård produceras lamm- och nötkött, ägg, grönsaker. Det finns en "självköpsbutik" i bostadshusets källare som är öppen året runt. Där kan man alltid köpa ägg, glass, lite fryst kött och korv, samt annat efter säsong och tillgång.

Sommarbutiken har ett större sortiment med grönsaker, kött, sylt, saft, en del torrvaror, massor av fint hantverk, fårskinn och dessutom ett litet café. Gårdens fårskinn bereds i Tranås och blir till maskintvättbara babyskinn eller långhåriga mattskinn. Camilla gör själv tofflor, mössor och nallar

med mera av skinnen som också säljs i butiken. Yllegarn i naturfärger spinns på ett spinneri utanför Oskarshamn.

Butiken ligger i ena änden av den stora "ladugården" som är ett välkänt landmärke på Nämndös ostsida. I viken nedanför finns det en gästbrygga om man vill komma med egen båt. Det går också Waxholmsbåtar till Östanviks brygga varje dag året runt. Därifrån är det bara 300 meter att gå till gården.

Från den 16 juni till 15 augusti gäller följande öppettider på gården: tisdag, onsdag, fredag och lördag mellan 10.30–13.30, i juli till 10.30–14.30. Från den 22 augusti är det öppet på lördagar till och med den 5 september mellan 10.30–13.30.

Östanviks gård tar gärna emot grupper av olika slag. Då får man guidning runt gården, en traktorrundtur och mat som producerats på gården. Ring och boka först på tel 08 571 56 418. Mer information finns på hemsidan www.ostanviksgard.se

MARCUS FOLMER, CARINA WESTER, THERESE SVENGARD, JOE HED, ANNKI BRUÉR, LISELOTTE GRUNDSTRÖM, CATARINA NILSSON, EVA ÖNNESJÖ, ALEXANDER EGEBRANT.

Ska du sälja ditt hus eller din lägenhet?

Då är det läge att kontakta oss redan nu! Vi kan varje område i trakten, är ständigt ute bland folk och har ett kontaktnät som är guld värt. Om du planerar din försäljning i god tid så får du dessutom det bästa utgångsläget. Vi har öppet hela sommaren. *Välkommen till oss!*

 **SVENSK
FASTIGHETS
FÖRMEDLING**

Från ett läge till ett annat

VÄRMDÖ ODELBERGS VÄG 13 A GUSTAVSBERG. TEL 08-570 365 00 WWW.SVENSKFAST.SE/VARMDO

När du tröttnat på solstolen och hängmattan har Värmdö massor av aktiviteter för alla åldrar och intresseinriktningar.

FOTO: VÄRMDÖ CK

FOTO: HÖBEEKALM

Fiska

Skärgården bjuder på ett härligt fiske som det finns få motsvarigheter till på andra platser i världen. Vet du inte själv var du finner fiskelyckan kan det vara en bra idé att anlita en guide. Med handredskap som met-spö och spinnspö får man fiska ska helt fritt, förutom i insjöar där det alltid krävs fiskekort. Ta hänsyn till fågelskyddsområden och tänk på att man aldrig får fiska närmare än 100 meter från yrkesmässiga redskap och fiskeodlingar. På t ex Finnhamn, Ingmarsö och Grinda, kan man hyra roddbåt.

FISKEKORT:

På OK/08 i Gustavsberg finns fiskekort att köpa till Kvarnsjön, och Mellansjön vid Malma där det planteras ut fångstfärdig lax ut två gånger per månad. I Kvarnsjön är endast flugfiske tillåtet.

HYR BÅT:

PICNICBÅTAR I SKÄRGÅRDEN » www.picnicbatar.se, tel 0702-42 63 47.

Prisexempel: Aluminiumbåtar i olika storlekar av typ Master, per dag 1 490 kr. Eller hyr Rawhide med skeppare utrustad för spinn, jerk- och trollingfiske. Leveransställe Strömma kanal.

FISKEGUIDER:

CATCH & RELAX » Erbjuder halv- och heldagsarrangemang både för privatpersoner och för företag. All fiskeutrustning, flytoveraller, kaffe med fikabröd, dricka och tilltugg ingår. Juni, juli och augusti är det abborre och sommar-gädda som gäller. www.catchrelax.se, tel 08-544 913 20

SKÄRGÅRDSFISKE STOCKHOLM » Troliga fångster är gädda, gös och abborre och havsöring.

Prisexempel: 1 500 kr per person och dag inkl båt, guide, fiskeutrustning. www.skargardsfiske.se, tel 08-559 235 00.

Cykla

Cykelslinga runt Farstalandet

Cykla eller promenera runt Farstalandet och upplev en del av Värmdös historia och vackra natur. Den totala sträckan är 16 km, men slingan kan delas upp i kortare etapper. Största delen går på grusvägar med ringa biltrafik, dock är Ingarövägen hårt trafikerad. Sträckan utmed Tjustviken kan bitvis vara svårcyklad. Kartfolder finns där turistinformation finns, men också som pdf på www.varmdo.se

HÄR KAN DU HYRA CYKEL:

MÖJA » Bjurmans hyr ut barn- och vuxencyklar, cykelkärra och tandem. Hjälms ingår. Tel 070-667 03 90, www.bjurmans.se.

STF Möja hyr ut barn- och vuxencyklar, hjälm och cykelkorg ingår. **Prisexempel:** halvdag från 60 kr, heldag från 80 kr. **Information:** www.stfmoja.se, tel 08-10 02 21.

NÄMDÖ » Guns Live: www.gunslivs.se, tel 08-571 560 17

RUNMARÖ » Runmarö Krog: www.runmarokrog.se, tel 08-571 528 70

SVARTSÖ » Svartsö lanthandel, tel 08-542 473 25

Värmdö Cykelklubb träningscyklar tillsammans i grupp. Alla är välkomna, oavsett erfarenhet. De anpassar tempot så att det passar alla.

Mountainbiketträning: Tisdagskvällar och torsdagskvällar kl 19-20.30, söndagar kl 9.30-12. Landsvägscyckling, söndagar kl 9.30-12. Samling vid Ingarö Sport & cykel i Gustavsberg. Ungdomsträning, 10-16 år, söndagar 16-17. Samling vid Ingarö vindskydd, Brunn Sportfält.

All information finns på hemsidan. Medlemmar kan föranmäla sig. Föranmälan är dock inte obligatorisk, men träning kan komma att ställas in vid för få föranmälningar och information om inställd träning kan man bara få som medlem. **Information:** www.varmdock.se

Spela golf

Är Värmdö ett eldorado för den golfande familjen? Det skulle man kanske våga påstå eftersom det finns ett så stort utbud av banor för såväl nybörjare som mer erfarna spelare. Här finns även banor som man kan

spela på utan att ha fått ett "grönt kort". Den finns även andra varianter av golf, som fotbollsgolf och bangolf.

VERMDÖ GOLF & COUNTRY CLUB

Bankaraktär: Smal skogs- och parkbana
Antal hål: 18
www.wgcc.se, tel 08-574 607 20

NORRÅVA

Bankaraktär: Äng (Pay-and-play)
Antal hål: 18
www.norravagolf.se, tel 08-570 249 92

INGARÖ GOLFKLUBB

Bankaraktär: Park resp. äng
Antal hål: 36
www.igk.se, tel 08-546 50 200

FÅGELBRO GOLF & COUNTRY CLUB

Bankaraktär: Park resp. korthål
Antal hål: 18 + 9
www.fagelbrogolf.se, tel 08-571 418 00

FOTO: RIKARD HALLSTRÖM

Fotbollsgolf

Golf med fotboll, kan det vara något? Testa så får du se. Det är en blandning av golf och fotboll i härlig miljö som kan utövas av de flesta.

SIGGESTA GÅRD

Bankaraktär: Park (fotbollsgolf)
Antal hål: 9+9
www.siggesta.se, Tel 08-562 80 120

Bangolf

SIGGESTA GÅRD
www.siggesta.se, Tel 08-562 80 120

INGARÖ HAVSCAMPING

www.ingarohavscamping.com, Tel 08-570 270 79

SANDHAMN HOTELL & KONFERENS

www.sandhamn.com, 08-574 504 31

Paddla kajak

Att paddla kajak ger ett helt nytt perspektiv på skärgården och även den som varit mycket på sjön kommer att upptäcka nya saker och uppleva en annan värld. Bli ett med naturen och kajaken, smyg fram längs klip-porna och du kommer också att se djurlivet på ett helt annat sätt.

HORISONT KAJAK» Hyr ut och säljer kajaker av olika modeller. Erbjuder även guidade turer och kurser med licensierade instruktörer.

Prisexempel: Hyr tvåmanna, ett dygn 550 kr. Introduktionskurs heldag 1 350 kr.

Information: tel 076-808 88 25, www.horisontkajak.se.

KAJAKERIET BJÖRKVIKSTORP» Stor kanotcentral. Hyr ut både kajaker och canadensare. Erbjuder kurser, färder och arrangemang.

Prisexempel: Hyr tvåmanna en dag: 440 kr, helt veckoslut: 880 kr.

Information: tel 070-865 08 06, 08-571 426 20, www.kajakeriet.se.

MÖJA HAVSKAJAKER» Hyr ut kajaker med paddel, flytväst och karta.

Prisexempel: en dag tvåmannakajak 575 kr.

Information: tel 070-340 36 38, 08-571 649 08, www.moja.nu/havskajaker.

STAVSUDDA KAJAKDEPÅ» Hyr ut havskajaker med paddel, flytväst, karta och kompass.

Prisexempel: Veckoslut tvåmanna 900 kr. Storhelger som midsommar +200 kr.

Information: tel 08-571 65078, www.stavsudda-handel.se.

VÄRMDÖ KAJAKUTHYRNING ASPVIK» Hyr ut kajaker.

Prisexempel: Hyr tvåmanna, ett dygn 550 kr.

Information: tel 070-601 07 16

SOLBERGA GÅRD RUNMARÖ» Hyr ut kajaker.

Information: tel 08 – 571 52061

Vill du vinna boken **Kajak** av Stefan Jönsson och Håkan Jernehov? Svara på frågan vad en "roll" kallas med ett finare ord, det vill säga en sväng som gör att man kommer upp igen med hjälp av paddeln när kajaken slagit runt.

Maila ditt svar till info@varmdomagasin.se eller med post till Värmdö Magasin, Box 36, 134 06 Ingarö senast den 31 juli.

Läs mer om boken på sid 54.

Rid

I Värmdö finns det många sköna platser att rida på. Du kan vara med på turridning, lära dig hur man sköter om sin häst eller ha ett eget hästkalas.

SKÄRMARÖ GÅRD» Här kan du som nybörjare göra din första bekantskap med hästar och allt omkring. För dig som redan har bekantat dig lite med hästar har vi också mycket annat att erbjuda. Du kan rida i liten grupp, rida ut i skogen eller på volten, lära dig hur ett stall fungerar, umgås med hästarna på hästarnas språk och tömköra med & utan vagn med mera

Information: kontakta Pernilla Cason, tel 070-788 68 58, www.skarmaro.se.

ÄPPLARÖ GÅRD» har islandshästar och erbjuder både kortare och längre turer. De kan också skräddarsy paket med övernattnings i en stuga med åtta bäddar. Rid runt ön, längs ängar, stränder, uppför ekbackar och genom skogen.

Prisexempel: En timmes ridtur kostar 225 kr per person. Två timmar med fikakorg 525 kr.

Information och bokning: Gunilla Rydback, tel 070-825 02 58

LÅNGSUNDA GÅRD» I vacker och lugn miljö kan du lära dig allt om hur du ska ta hand om en häst.

Hästvårdskurser:

Onsdag 10/6-fredag 12/6 kl 10.00 – 14.00

Måndag 15/6-onsdag 17/6 kl 10.00 – 14.00

Måndag 10/8-onsdag 12/8 10.00 – 14.00

Pris: 1 300 kr inklusive material

Information och bokning: www.ewaromare.se

Segla

Stockholms jolleskola

Under sommarlovet genomförs dagläger på olika ställen i Värmdö kommun till exempel på Djurö, Vindö, Ingarö, Saltarö och Runmarö utanför Stavnäs och vid Grisslinge.

För att delta i seglarskolan måste du fylla minst 8 år under 2009 och kunna simma minst 200 meter.

Information: kontakta Björn Appelgren på Stockholms Jolleskola, tel 070-423 33 39, www.jolleskola.se.

Värmdö Jolleseglare

Hos Värmdö Jolleseglare kan du segla enmansjolle (optimist) om du är 8-15 år, köl-båt (C55) seglar man flera i samma båt, från cirka 12 år och uppåt. För de yngre entusiasterna 6-8 år så erbjuder vi under sommaren "sjöpigge"-skola.

Du ska kunna simma 200 meter för att få delta i seglingskurserna. Kurserna bedrivs vid Sjölidén i Hemmesta. Det finns också kurser ibland annat C55 och laser. Utöver det här arrangeras flera kappseglingar.

Information: kontakta Andreas Ekeberg, tel 08- 570 326 57, www.jolleseglarna.se

Eurocard Gotland runt

Den klassiska kappseglingen startar den 1 juli i Sandhamn. Denna havskappsegling är en tävling för såväl familjeseglare som världselit från ett dussintal länder.

Information och anmälan: kontakta kansliet på tel 08-55616680, www.ksss.se

Vandra

Tjustviksrundan

Lämplig startpunkt för denna 5 km runda är vid Kattholmen i Gustavsbergs hamn, nedanför kullen med vikingagravar, eller vid busshållplats Farsta slott. Fortsätt förbi Klubbudden som ursprungligen var ett fiskartorp från omkring 1800. Efter torpet kommer en lång, brant backe. På höjden ser man Farstasundsbron, en högbro från 1985. Utsikt över bland annat Baggensfjärden. Flera fina villor från förra sekelskiftet ligger vid udden mot Baggensfjärden. Vid Tjustviken finns en rad imponerande ekar. Mellan vägen och stranden finns två rastplatser med bänkar och bord. Vid "bussfällan" efter via-dukten under väg 222 går leden till vänster för att sedan nå fram till Gottholmavägen. Man passerar vackra beteshagar och Gott-holmaledens anslutning.

För karta och information gå in på www.varmdo.se eller www.skargardsstiftelsen.se.

Med händerna i leran & fötterna på jorden

”Här har vi nära till allt”, säger keramikern Eva Skarbäck och ser mycket nöjd ut. För tre år sedan lämnade hon och familjen tvårummaren på söder i Stockholm för ett hus på Djurö. Här har hon nu inrett både hem, verkstad och butik. Havets brus har ersatt stadens och hela familjen stormtrivs.

PRECIS EFTER DJURÖHEMMET på en smal, smal väg in i skogsdungen bor familjen Skarbäck/Bergman. Det är knappt att bilen ryms mellan häckarna och jag funderar på hur ett möte skulle gå till.

– Det var lite trångt när byggmaterialet skulle levereras med lastbil. De fick lov att snedda över grannens tomt till slut, berättar Eva Skarbäck och skrattar.

Här hjälper grannarna varandra och det är en av anledningarna till att Eva och hennes familj trivs så bra.

– När vi lämnade lägenheten i stan kände vi knappt de som bodde en vägg bort. Här har vi lärt känna massor av trevliga människor på kort tid. Livet är mycket mer spontant här ute och en inbjudan på fika blir verkligen av.

Husjakt Sverige runt

När Eva och Peter fick tvillingar för drygt sju år sedan började lägenheten på söder bli trång. En husjakt, som bland annat omfattade Skåne, ledde till slut fram till Djurö och huset som heter Arfvidstorp. Eller ledde tillbaka kanske man kan säga, eftersom de redan hade ett litet sommarhus i närheten sedan några år tillbaka och därför redan kände till omgivningarna väl.

Arfvidstorp byggdes i slutet av 1800-talet av Otto Arfvidson, en sjökaptan eller möjligen sjöingenjör. Otto, som var 50 år och levde tillsammans med sin mamma, hade ”äntligen” hittat en fru, via telefon faktiskt, och ville nu bygga ett nytt hus till sig och sin hustru. Tillsammans fick de två barn och en av döttrarna, Hjordis, tog över huset efter sina föräldrar. Då Hjordis inte fick några egna barn testamenterade hon huset till två väninnor. Det var dessa som i sin tur sålde till Eva med familj för fyra år sedan. Torpet är numera renoverat och tillbyggt för att rymma två egna företagare som båda arbetar hemifrån, samt deras tvillingpojkar, Viktor och Lukas.

– Vi fick behålla en del gamla saker, bland annat en kista fylld av båtritningar och några udda möbler. Vi hittade också enorma mängder järnskrot som låg inföst under verandan och ett eldigt kärleksbrev som satt gömt bakom en tapet, berättar Eva.

Verkstaden tog tid att flytta

Sedan påsken 2007 arbetar Eva Skarbäck i sin nya verkstad. I den gamla på Sankt Eriksgatan i Stockholm hade hon huserat i 14 år och det tog ungefär ett

Eva Skarbäck har bland annat gjort en bardisk till en vinbar på Södermalmstorg i Stockholm.

år innan allt var utflyttat och det gick att arbeta på nya arbetsplatsen. En annan ugn fick det också bli, eftersom den gamla var för tung för att flytta.

Eva förstod tidigt att det var ett skapande arbete hon ville hålla på med. Det började dock med en utbildning till möbelsnickare, innan leran helt tog över.

När Eva var 26 år bestämde hon sig för att satsa på att bli keramiker. Hon utbildade sig i Sverige och åkte sedan utomlands och arbetade som praktikant. När hon kom tillbaka hyrde hon in sig i en verkstad i ett och ett halvt år innan hon skaffade sig en egen.

Eva Skarbäck formger och tillverkar mycket bruksföremål, som fat, skålar och muggar, både i stramt vitt och i mer klara färger. Hon jobbar i lergods med teknikerna drejat, gjutet och kavlat och kombinerar också dessa tekniker för att skapa nya former och föremål.

Hon arbetar även med så kallat fusat och slumpat glas. Det är glasbitar som skärs i mindre delar och sedan smälts ihop för att i en andra bränning få en ny form. Eva arbetar också med tekniken raku, en speciell japansk bränningsteknik, och hon producerar dessutom kakel. Hon har bland annat gjort en bardisk till en vinbar på Södermalmstorg i Stockholm. Färg? Vinröd, naturligtvis!

– En del besökare kommer in i butiken och säger att de blir glada av att se mina saker. Jag ser det som

en del av min affärsidé, man ska bli glad av mina grejer, menar Eva.

Muggar och ännu fler muggar

Eva har också tagit beställningar från restauranger och caféer. Bland annat designade hon och producerade den mugg som Waynes Coffeebar från början använde på sina caféer.

– Det var ett roligt uppdrag som gick ut på att designa en mugg som skulle rymma en viss mängd vätska, vara stapelbar, tåla det slitage som cafémiljön innebär och passa in i kaffemaskinen. Och dessutom vara snygg förstås!

Men även om det är tryggt att ha en återkommande och stor beställare av en produkt kan det till slut inverka negativt på kreativitet och skaparglädje.

Sedan påsken 2007 arbetar Eva Skarbäck i sin nya verkstad. I den gamla på Sankt Eriksgatan i Stockholm hade hon huserat i 14 år och det tog ungefär ett år innan allt var utflyttat och det gick att arbeta på nya arbetsplatsen.

– När de ville ha ännu fler muggar sa jag stopp. Det var likadant med en mugg med citroner som jag gjorde ett tag. Alla tyckte om den och den blev en bestseller. Men själv var jag till slut väldigt trött på den. Nu

”Det bästa är att få leva så här lugnt, harmoniskt och nära naturen. Barnen kan springa ut och in som de vill. En vanlig dag blir en fest när man tar en lunch på stranden!

gör jag den bara om en kund ber snällt, kanske någon som slagit sönder en av sina muggar. Istället finns det en ny citronmugg i sortimentet. Det är väldigt viktigt för mig att utvecklas och göra nytt, jag önskar att jag hade mer tid för det, säger Eva.

På frågan om det är något speciellt hon aldrig skulle göra kommer svaret blixtnabbt: ”jag gör aldrig en vit mugg med blå kant, där går gränsen!”

Aktiv i lokala konstföreningen

Eva Skarbäck är aktiv i Sveriges Konsthantverkarens och Industriformgivares förening, Konstnärernas riksorganisation, Konsthantverkscentrum och föreningen Djurö Konst & Kultur. Det blir både styrelse- och kansliarbete, liksom arbete med lokala utställningar. På Galleri Munken, det vill säga Munkens Konditori i Djurhamn, finns det alltid konstupställningar att be-

söka, året runt. Eva ställer själv ut där till och med den 2 juli. Hennes sambo Peter Bergman, som är grafisk formgivare och målare så mycket han hinner, ställer ut i augusti. Där emellan är det sommarsalong med det spännande temat *”Konditorns frestelse”*.

Naturen bästa tipset

På frågan vad som är allra bäst med Djurö förutom alla goda grannar, menar Eva att det är den underbara naturen och närheten till vattnet.

– Kyrkan är väldigt vacker och deras loppis är ett evenemang som samlar alla på Djurö, vilket även gäller midsommarfirandet. Men det bästa är att få leva så här lugnt, harmoniskt och nära naturen. Barnen kan springa ut och in som de vill. En vanlig dag blir en fest när man packar en korg med mat och tar lunch på stranden, avslutar Eva Skarbäck och ser verkligen väldigt nöjd ut.

Besök Eva Skarbäcks butik på Granbergsvägen 39 i Djurhamn. Öppettiderna varierar så ring först och kolla om Eva finns i butiken: 0703-42 40 32.

Vill du lära dig mer om raku och olika keramiska tekniker så ordnar Eva Skarbäck kurser.

www.evaskarback.se www.djurokultur.se

SOMMARAKTIVITETER

Sommaraktiviteter för hela familjen

Mer än 100 olika aktiviteter att välja på från juni till oktober. Spar tidningen – du har mycket trevligt framför dig!

JUNI

1, samlingsutställning Stills in repeat och samlingsutställning Hit my eye. Båda pågår till 13 september. Arrangör: Gustavsbergs Konsthall, www.gustavsbergs-konsthall.se

5, keramiker Eva Skarbäck ställer ut på Munkens Bageri på Djurö till och med 2 juli. Arrangör: Djurö Konst & Kultur, www.djurokultur.se.

9, 16.00-18.00, varje tisdag är det gratis volleyboll och annat kul i centumparken nedanför Gustavsbergs kyrka. Kom som du är! Alla kan vara med. Inställt vid regn. För fler aktiviteter se: www.korpen-varmdo.se

9, 18.00-20.00, varje tisdag är det gratis brännboll, fotboll och frisbee. Vi spelar bara för att det är kul i parken vid Munkmoraskolan. Inställt vid regn. För fler aktiviteter se: www.korpen-varmdo.se

12, 21.00 Nattsångarexkursion. Värmdös bästa nattsångarlokalerna uppsöks i hopp om att finna några ovanliga gäster. Ställs in vid dåligt väder. Ingen föranmälan. Samling vid Runda Huset, Gustavsberg. Arrangör: Wermdö Ornitologiska förening, www.wof.nu

13, sommarutställningen "Wilhelm Kåge – formgivare i folkhemmet" pågår till och med 4 oktober. Arrangör: Gustavsbergs Porslinsmuseum, www.porslinsmuseum.varmdo.se.

13, kl 12.00-14.00, Blombyttardag. Vi träffas vid Skeppslagens museum, nära Värmdö kyrka, och byter växter! Plats att stå är gratis för föreningens medlemmar, övriga får betala 100 kr. Du får tips om skötsel av Ivar Forss som är expert. Information: Lars Dahlberg 08-570 207 16. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan.

13, kl 12.00-16.00, Skärgårdsmuseet i Stavsnäs öppnar för säsongen med vernissage av sommarens utställning "Djurhamn på djupet". Se dykarfynd från den gamla hamnen, bilder av svärdet från tidigt 1500-tal som hittades intill hamnen 2007 och berättelsen om Riksvasa. Museet ligger vid Stavsnäs Sommarhamn, öppet alla dagar 12.00-16.00 till och med 31 augusti, utom under midsommarhelgen. www.skargardsmuseet.org

15, Kajak prova-på-kväll där inga förkunskaper krävs. Vi genomför en kortare kvällstur i mycket skyddade vatten. Föranmälan krävs. Information och anmälan Anna Persson tel 070-889 33 87. Arrangör: www.friluftsframjandet.se/varmdo

17, kl 18.30. Midsommarvandring på Boo-leden. Vi vandrar förbi förföriska tjärnar och kärr fyllda av doftande pors och skvattram. Kvällsfikat dricker vi ute på klipporna ovanför Saltsjön med utsikt över farleden in till Stockholm. Ingen föranmälan. Samling vid Gula Porten i

Gustavsberg för samåkning till P-platsen vid Glasbruksjön i Örminge. Arrangör: www.friluftsframjandet.se/varmdo

19, traditionellt midsommarfirande på Siggesta Gård. www.siggesta.se

20, kl 13.00, Friluftsgudstjänst på midsommardagen vid Hembygdsmuseet vid Värmdö kyrka, Hans Gårdh, Bo Karlsson och Djurö spelmän. Museet öppet från 12.00. Kyrkkaffe serveras. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan och Värmdö församling.

21, kl 11.00, Gudstjänst på Strömma hembygdsgränd, Hans Gårdh. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdo-forsamling.se

21, kl 12.00-14.00. Skeppslagens museum vid Värmdö kyrka öppnar för säsongen. Samlingarna visas alla söndagar 12.00–14.00 till och med 30 augusti. Vi serverar kaffe, saft och bröd. I magasinet visar Freddy Weiss sina fantastiska vykort från Värmdö. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan.

22, Kajak prova-på-kväll där inga förkunskaper krävs. Vi genomför en kortare kvällstur i mycket skyddade vatten. Föranmälan krävs. Information och anmälan Anna Persson tel 070-889 33 87. Arrangör: www.friluftsframjandet.se/varmdo

24, kl 19.00, Värmdö Kyrka, Björn Borsemann spelar på Bösendorfer Grand Imperial. Pärlor ur den klassiska piano-repertoaren på en fantastisk flygel i en underbar miljö. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

24, kl 18.30-21.00 Gjut rabarberfat i betong, Värmdö Bygdegård. Kostnad 475 kr. Arrangör: Studieförbundet Vuxenskolan, www.sv.se. Tel 08-570 308 70.

25-28, Sandhamn Race Week, seglartävling. Arrangör: KSSS, www.ksss.se

26-28. Kvällspaddling till Sandöskaten för att vara på plats då solen går upp. Väckning omkring kl 03.00, snabb frukost och sedan i kajaken. Målet är att se solen gå upp vid horisonten när vi sitter i kajakerna. Nattläger i närheten av Yttre/Inre Sillö. Flexibilitet beroende på vädret. Samling, Gustavssons båtvarv på Vindö. Ledare, Roger Hansson, tel 070 509 7809. Föranmälan krävs. Arrangör: www.friluftsframjandet.se/varmdo

27, 28, kl 18.00. Den 27 juni är det premiär för utomhusteater i Gustavsbergs hamn. I år spelas Hjälsen på den gröna ön av Jonathan Millington Synges på Hotell Blå Bloms innergård. Föreställningen spelas torsdag till söndag kl 18.00 till och med den 26 juli. Boka dina biljetter på Hotell Blå Blom, Turistinformationen i Porslinsmuséet eller via Ticnet.

27, kl 11.00 Antikauktion på Klangs Gård i Stavsnäs by. Visning 10.00-11.00 på auktionsdagen. Arrangör: www.kanonauktioner.se

27, kl 13.00-16.00, Skärgårdsmuseets Nämndöavdelning i Gamla skolan i Sand har öppet dagligen mellan 13.00-16.00 fram till och med 2 augusti. Utställningar: "Fiskedrag och wobblers", ett eldorado för den fiskeintresserade samt "Kära hälsningar" – en resa med vykort från Stockholm.

27, Hästtävling, dressyr, Evlinge Värmdö. Arrangör: Värmdö Ridklubb, www.varmdoridklubb.nu

28, Ponnytävling, dressyr, Evlinge Värmdö. Arrangör: Värmdö Ridklubb

29, kl 19.30, Öppet hus i Sockenstugan vid Värmdö kyrka. "Från istiden till Värmdö kyrka". En resa genom tiden med Lasse Dahlberg, Värmdö Skeppslags fornminnesförening. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

29, Eurocard Gotland Runt pågår till och med 4 juli. Arrangör: KSSS, www.ksss.se

30-31, Bildkurs på Långsunda Gård. 1 500 kr inklusive material. Anmälan: bildskolan@ewaromare.se eller telefon 08-57036006. Arrangör: Ewa Romare, www.ewaromare.se

JULI

1, kl 12.00-16.00, Skärgårdsmuseet i Stavsnäs visar utställningen "Djurhamn på djupet". Museet ligger vid Stavsnäs Sommarhamn och har öppet alla dagar 12.00-16.00 till och med 31 augusti. www.skargardsmuseet.org

1, kl 13.00-16.00, Skärgårdsmuseets Nämndöavdelning i Gamla skolan i Sand visar dagligen "Fiskedrag och wobblers", ett eldorado för den fiskeintresserade samt "Kära hälsningar" - en resa med vykort från Stockholm.

1, kl 19.00, Värmdö kyrka, Sommarkonsert med Linnékvintetten och Eva Selgeryd (sopran), Bengt Fagerström: trumpet, Paul Hägglöf: trumpet, Lennart Svensson: horn, Birgitta Lagerstedt: trombon, Sami Al Fakir: tuba. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

2, Sommarboule, turnering varje fredag. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

2, 3, 4, 5, kl 18.00. Utomhusteater i Gustavsbergs hamn. Hjälsen på den gröna ön av Jonathan Millington Synges på Hotell Blå Bloms innergård. Boka dina biljetter på Hotell Blå Blom, Turistinformationen i Porslinsmuséet eller via Ticnet.

3-30 juli är det sommarsalong på Munkens Bageri på Djurö, årets tema är "Konditorns frestelse" Arrangör: Djurö Konst & Kultur, www.djurokultur.se.

4, Vernissage i Ladugården, konst av Danuta Bäckman. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

4, kl 12.00-14.00. Skeppslagens museum öppet varje söndag med servering av kaffe, saft och bröd. I magasinet visar Freddy Weiss sina vykort från Värmdö. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan.

6, kl 19.30, Öppet hus i Sockenstugan vid Värmdö kyrka "Jan B sjunger Bellman". En afton med Carl Michael Bellmans visor. Trubadur Jan Burehäll, Hemmesta. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

6, Allsång – Hela logen sjunger! Husband och gäst-artister. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

8, kl 19.00, Värmdö kyrka, "Från barock till romantik." Orgelkonsert med Mattias Kjellgren. Bach, Mozart, Mendelssohn. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

9, 10, 11, 12, kl 18.00. Utomhusteater i Gustavsbergs hamn. Hjälden på den gröna ön av Jonathan Millington Synges på Hotell Blå Bloms innergård. Boka dina biljetter på Hotell Blå Blom, Turistinformationen i Porslinsmuséet eller via Ticnet.

13, Allsång – Hela logen sjunger! Husband och gäst-artister. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

13, kl 19.30, Öppet hus i Sockenstugan vid Värmdö kyrka. "Vi minns Ulla Billquist". Siw-Marie Andersson: sång och Wilhelm Scaaf: piano. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

15, kl 19.00, Värmdö kyrka, Från Beethoven till Jansson. Pianisterna Lars Jansson och Kristina Svanberg spelar jazz, Brahms och Beethoven. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

16, kl 18.00, Friluftsgudstjänst på Malma hos familjen Edholm, Malmavägen 224, Kristina Lethin. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

16, 17, 18, 19, kl 18.00. Utomhusteater i Gustavsbergs hamn. Hjälden på den gröna ön av Jonathan Millington Synges på Hotell Blå Bloms innergård. Boka dina biljetter på Hotell Blå Blom, Turistinformationen i Porslinsmuséet eller via Ticnet.

18, kl 11.00-16.00, Skärgårdsdag vid Skärgårds-museet i Stavnäs. Visning av gamla hantverk och sysslor från självhushålls tid och loppmarknad. www.skargardsmuseet.org

17-19, Veteranbilsdagar, nostalgi och rock. Boppers på besök. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

18, kl 9.30-16.00, August Strindberg återkom 1889 till Sverige och tillbringade då tre somrar på Runmarö. Vi följer hans spår. Samling Runmarö, Långviks brygga ca 9.30, då båten kommer från Stavnäs. Vandringen slutar vid Nore ca 16.00. Medtag matsäck. Kostnad 50 kr. Ciceron: Anita Persson. Samarrangemang mellan Runmarö hembygdsförening och Värmdö kommun

20, Allsång – Hela logen sjunger! Husband och gäst-artister. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

20, kl 19.30, Öppet hus i Sockenstugan vid Värmdö kyrka. "Mormors bonad". Barbro Bexander sjunger, spelar och berättar kring broderade bonader och sin barndoms Värmland. Allsångskväll! Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

22, kl 19.00, Värmdö kyrka, Silverflöjt och Guldharpa. Margareta Nilsson-Breman, Erik Sunnerstam. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

23, kl 18.00, Friluftsgudstjänst vid Hembygds Museet vid Värmdö kyrka med Kristina Lethin. Välkommen till en stämningsfull kväll med andakt och musik. Föreningen bjuder på kvällskaffe. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan och Värmdö församling.

23, 24, 25, 26 kl 18.00. Utomhusteater i Gustavsbergs hamn. Hjälden på den gröna ön av Jonathan Millington Synges på Hotell Blå Bloms innergård. Boka dina biljetter på Hotell Blå Blom, Turistinformationen i Porslinsmuséet eller via Ticnet.

25, kl 11.00-16.00, Nämdödagen i Sand. Vid museet i Gamla skolan och Hembygdsgården blir det utställning, skärgårdsmarknad, uppträdande och servering. Waxholmsbåtar från Saltsjöbaden och Stavnäs Vinterhamn. www.skargardsmuseet.org

25, Nämdödagen på Hembygdsgården. Arrangör: Nämdö Hembygdsförening, www.namdohbf.se

26, Skärgårdsmarknad på Brunns Gård, Ingarö. För sjunde året arrangeras denna marknad och i år görs en extra satsning på att lyfta fram Värmdös och mellanskärgårdens lokalproducerade livsmedel. Arrangör: Wermdö hushållningsgille, Värmdö LRF samt Studieförbundet Vuxenskolan Värmdö. www.wermdohushallningsgille.se

27, kl 11.00 Antikauktion på Klangs Gård i Stavnäs by. Visning 10.00-11.00 på auktionsdagen. Arrangör: www.kanonauktioner.se

27, Allsång – Hela logen sjunger! Husband och gäst-artister. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

27, kl 19.30. Öppet hus i Sockenstugan vid Värmdö kyrka. "Den svenska sommaren" Körtlyrik med sångkvartetten Fleder. Verk av bland annat Wilhelm Peterson-Berger. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

29, kl 19.00, Värmdö kyrka, Brittiska havspoem & svensk naturlyrik. Mezzosopranen Tove Nilsson sjunger "Seapictures" av Edward Elgar och musik av Rangström, Wilhelm Peterson-Berger med flera, tillsammans med pianisten Lars Hallgren. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

29, kl 13.00, Sommarfestgudstjänst på Hemmesta-höjdens servicehus. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

Gucci, Michael Kors, Fendi, Nike, Calvin Klein, Diesel, Giorgio Armani, Carrera, Hugo Boss, MaxMara, Sean John ... Senaste solmodet för varje tillfälle.

MODINS OPTIK SYNSAM
VÄRMDÖ KÖPCENTRUM • 08-570 345 50
ÖPPET VARD. 10-19 LÖRD. 10-16

SOMMARAKTIVITETER

30, kl 18.00, Friluftsgudstjänst på Myttinge hos familjen Nordström, Hans Gårdh. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

31, konstnären Peter Bergman ställer ut på Munkens Bageri på Djurö till och med 27 augusti. Arrangör: Djurö Konst & Kultur, www.djurokultur.se

KONST AV PETER BERGMAN

AUGUSTI

1, kl 11.00 Antikauktion på Klangs Gård i Stavsnäs by. Visning 10.00-11.00 på auktionsdagen. Arrangör: www.kanonauktioner.se

1, Vernissage i Ladugården, konst av Åsa Ninasdotter. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

1, kl 12.00-16.00, Skärgårdsmuseet i Stavsnäs visar utställningen "Djurhamn på djupet". Museet ligger vid Stavsnäs Sommarhamn och har öppet alla dagar 12.00-16.00 till och med 31 augusti. www.skargardsmuseet.org

1-2, kl 13.00-16.00, Skärgårdsmuseets Nämdöavdelning i Gamla skolan i Sand visar "Fiskedrag och wobblers", ett eldorado för den fiskeintresserade samt "Kära hälsningar" – en resa med vykort från Stockholm.

2, kl 11.00, Gudstjänst på Lådna, Hans Gårdh. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

2, kl 12.00-14.00, Skeppslagens museum öppet varje söndag till och med 30 augusti, med enklare servering av kaffe. I magasinet visar Freddy Weiss sina vykort från Värmdö. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan.

3, kl 19.30 Öppet hus i Sockenstugan vid Värmdö kyrka. "Med glimten i ögat – operett, gondolsånger och lättsam opera." Skönsång med sceniska överraskningar och bus! Med Lotta Lindqvist: sopran, Mattias Danielsson: baryton, och Jan-Erik Sandvik på piano. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

5, kl 19.00, Sjölidén, Picknickkonsert med Peter Lundblad, tillsammans med Gunilla Lundblad och Sam Bengtsson samt sommarens gäster DMF-kvartetten. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

6, kl 18.00, Friluftsgudstjänst på Betania i Boda, Jenny Holmberg, Bo Karlsson och Mikaela Vogel. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

9, kl 11.00, Friluftsgudstjänst vid Skärgårdsmuseet i Stavsnäs sommarhamn. Vid regn samlas vi inne i museet. www.skargardsmuseet.org

12, kl 11.00 Samling i Sandhamn för kulturhistorisk vandring under ledning av Göran Sjöberg. Avslutas med besök på Sjöbergsgården. Arrangör: Sällskapet Roland Svenssons vänner. www.rolands-art.org

13, 18.00, Friluftsgudstjänst på Älvsby gård, stödboende inom socialtjänsten, Hans Gårdh. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

15, Grindadagen på Grinda firar 15-årsjubileum. www.grinda.se

15-16, Bildkurs på Långsunda Gård. 1 500 kr inklusive material. Anmälan: bildskolan@ewaromare.se eller telefon 08-570 360 06. Arrangör: Ewa Romare, www.ewaromare.se

17, Kajak prova-på-kväll där inga förkunskaper krävs. Vi genomför en kortare kvällstur i mycket skyddade vatten. Föranmälan krävs. Mer information på www.friluftsframjandet.se/varmdo

19, kl 18.30-21.00 Gjut rabarberfat i betong, Värmdö Bygdegård. Kostnad 475 kr. Anmälan till Studieförbundet Vuxenskolan. Tel 08-570 308 70.

17-22, Archipelago Raid, seglingstävling för 18-fots katamaraner går genom svenska och finska skärgården och passerar bland annat Sandhamn och Möja. Mer information på www.archipelagoraid.com

22, kl 15.00-17.00, Sjölidendagen med aktiviteter, utställningar, körframträdanden och servering. Picknick-konsert 17.00, Thérèse Andersson, med vänner. Arrangör: Värmdö församling, www.varmdoforsamling.se

22, Sommarkonsert med överraskning. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

22-23, Skärgårdsutflykt med Sällskapet Roland Svenssons vänner i södra skärgården med m/s Sandhamn. Anordnas av Stockholms Sjötrafik. Mera information på www.sjotrafiken.se eller tel 08-564 605 10.

29, kl 20.00, Forneldars natt på Kasberget vid Löknäs. Musik, korvgrillning och en angenäm samvaro vid elden. Skyltat från vägskalet Lillsved. Glöm inte ficklampa! Vid eldningsförbud inställs evenemanget! Information, Lars Dahlberg tel 08-570 207 16. Arrangör: Värmdö Skeppslags Fornminnesförening i samverkan med vuxenskolan.

29, Hyundai Cup, seglartävling i Sandhamn. Arrangör: KSSS, www.ksss.se

29-30, Järflotta med kajak. Tillåter väder och vind rundar vi Järflotta och får förhoppningsvis möjlighet att prova på högsjöpaddling varför god paddelvana krävs. Vid för hårt väder söker vi oss till insidan av Järflotta och utforskar mer skyddade vatten. Föranmälan krävs. Ledare, Leena Jylli, tel 070- 241 99 64. Arrangör: www.friluftsframjandet.se/varmdo

29, MU som i musik och mums, levande musik i Ladugården. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

29, kl 11.00 Antikauktion på Klangs Gård i Stavsnäs by. Visning 10.00-11.00 på auktionsdagen. Arrangör: www.kanonauktioner.se

29, Vernissage i Ladugården, konst av Carin Olsson och Evy Axelsson. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

30, kl 11-16, Porslinsnets dag i Gustavsberg. Porslinstorg runt gräsmattan vid Gustavsbergs Porslinsmuseum med försäljning av gammalt och nytt porslin och konstgods direkt från keramikere, butiker eller privatpersoner. Gustavsbergs Porslinsmuseum har guidade visningar och porslinsmålning. Konstnärerna i G-Studio öppnar sina ateljéer för allmänheten. Årets keramikstipendium delas ut. Arrangör: Gustavsbergs Porslinsmuseum, www.porslinsmuseum.varmdo.se

SEPTEMBER

5, Hästtävling, hoppning, Sandö. Arrangör: Sandö Sportryttarförening, www.sandosportryttare.se

5, Ponnytävling, hoppning, Sandö. Arrangör Sandö Sportryttarförening

5, kl 10.00-12.00, Konstskola för barn i Gustavsbergs hamn. Fem lördagar kostar 750 kr. Arrangör: True Colors, www.truecolors.se

5-6, Skördemarknad med bönder, lokala odlare och hantverkare. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

12, Hästtävling, hoppning, Gustavsberg. Arrangör: Gustavsbergs Ryttersällskap, www.gurs.se

19-20, Hästtävling, hoppning, Evlinge. Arrangör: Värmdö Ridklubb, www.varmdoridklubb.nu

20, Värmdöledens dag. Ingen föranmälan. Information om tid och samlingsplats lämnas via hemsidan samt av Leif Rinman, tel 08-570 207 66 eller Hans Nilsson, tel 08-571 400 23. www.friluftsframjandet.se/varmdo

26, Ponnytävling, hoppning, Siggesta. Arrangör: Siggesta Ryttare, www.siggestaryttare.nu

26, Vandring i svampmarker. Ingen föranmälan. Samling i Hemmesta centrum för samåkning ut till Löknäsområdet. Mer information av Leif Rinman, tel 08-570 207 66 eller på www.friluftsframjandet.se/varmdo

29, MU som i musik och mums, levande musik i Ladugården. Arrangör: Siggesta Gård, www.siggesta.se

OKTOBER

4, Kulturhistorisk vandring till Velamsund med guidning av Johan Aspfors. Samling kl 10.00 vid Ekedalsskolans parkering. Information och anmälan till Kerstin Törnvall, tel 08-571 510 92. www.friluftsframjandet.se/varmdo

10-11, Mästarnas mästare, seglartävling i Sandhamn. Arrangör: KSSS, www.ksss.se

HÄR MÖTS HISTORIA & NUTID:

Fem tips i Gustavsbergs Hamn

Grosshandlare Johan Herman Öhman startade porslinsstillverkning i Gustavsbergs Hamn 1824. Det redan färdigbyggda huset Gula byggnaden flyttades hit och en omfattande industrihistoria inleddes. En del av porslinsstillverkningen finns ännu kvar och hamnen sjuder av liv. Gör ett besök, du får en härlig mix av kultur, shopping, mat & dryck, skärgårdskänsla och trevliga möten.

1.

Områdets äldsta byggnad **Gula Byggnaden** inhyser Ateljébutiken och Gustavsbergs Konsthall, den senare öppnade 2007 och är inriktad på samtida konsthantverk. Fri entré! I Ateljébutiken säljs keramik och glas från konsthantverkare i hamnens ateljéer. Sortimentet byts ofta – det här är den perfekta butiken för presentjakten!

Pia Johansson visar upp färgade skålar av keramikern Monica Johansson. Pris från 800 kr, Gula Byggnaden.

2.

Fyll på energi genom att sitta i en solstol med latte och nybakt bulle. Sjöglinten ingår i priset. Köpa med godsaker hem från **Café Tornhuset** går också bra.

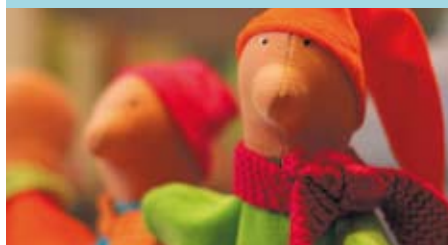
Skärgårdsbrödet är en bästsäljare enligt Adam Tingström, fullt av nyttigheter som linfrön och pumpafrön. Pris 50 kr.

3.

Butiken **Sköna Ting** firar snart sin 21-årsdag i hamnen. Lisbeth Enzell har varit med under hela resan. I butiken finns allt från trädgårdstillbehör till leksaker och barnkläder. Till favoriterna hör det breda sortimentet av vackra kort och anteckningsböcker.

20 kort i låda från 145 kr, adressböcker från 75 kr, färgglada kasperdockor 225 kr. Från Sköna Ting.

4.

På 1870-talet lanserade Gustafsberg servisen **Blå Blom**. Numera finns hotellet med samma namn i hamnen för alla som vill övernatta. Hotellet finns i Gamla Verkstaden som byggdes 1852. 2002 blev det hotell med 27 rum. Konferensmöjligheter finns för upp till 40 personer. På helgerna serveras dagens lunch och hem-bakt mellan 11-16. Sommarteatr på innergården.

Pia Rydin och Charlotte Östergren öppnade butiken **Tyll & Tagel** hösten 2008. Här kan man hitta allt från en ny festblåsa till ett kinesiskt skåp i trä. Det går också bra att få sina möbler omklädda om man så önskar.

Här hittar man märken som inte finns överallt, exempelvis svenska melmelli, norska Line of Oslo och danska Lolly's Laundry.

Exotiska stövlar tillverkade av unika bonader 2 900 kr. Från Tyll & Tagel.

5.

Tips för sommarlovslediga

Leta troll i skogen

Visst finns det troll i skogarna, speciellt i närheten av Stavnäs, där kryllar det av dem. Vid parkeringen i Stavnäs vinterhamn finns en trätrappa uppför en slänt som leder vidare in i skogen. Håll till vänster och gå förbi ett gammalt öde hus. Fortsätt några hundra meter och på vänster sida finns en handmålad skylt där det står Trollstigen. Här och var på den stigen finns det små och stora troll, en del ensamma troll och några trollfamiljer. Trollen är gjorda av barn och kanske har du själv lust att ta med dig ett och placera i skogen.

Idrottsläger

Sport Kidz är en idrottsskola i lägerform på dagtid för dig som är mellan 9-12 år. Varje dag provar vi på och lär oss två nya idrotter. Det kan exempelvis vara lacrosse, casting, gymnastik, bågskytte, dans, golf, box och fotboll. En dag består av fyra pass. Två pass med nya idrotter och två pass med lek och avslappning. Alla aktiviteter anpassas efter deltagarnas förmåga.

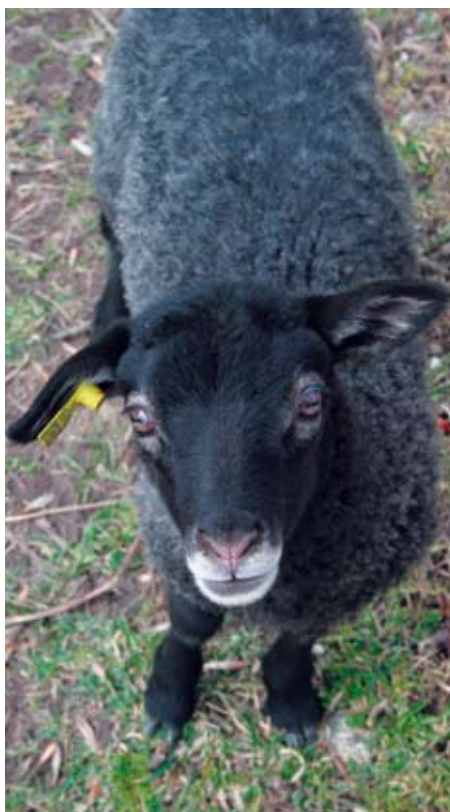
Två läger arrangeras sommaren 2009, ett i Gustavsberg vecka 25 och ett i Hemmesta under vecka 26.

Information: Fredrik Olsson 0707-18 50 10, www.sportkidz.se

Bondgårdskalas

På Nysveds Gård kan man träffa hästar, kaniner, får, höns, kor och katter och man får mata, sköta och klappa djuren om man vill. På fredagar mellan 15-17 kan man ha ett bondgårdskalas om man är minst tio barn. Den 10-15 augusti ordnas det sommarläger på dagtid.

Information: Åsa Lindqvist, Nysveds Gård tel 070 721 86 48

Bada i badhus

Om det mot all förmodan skulle bli dåligt väder någon dag i sommar kan du sticka iväg till ett badhus och simma lite, åka vattenrutschkana eller åka i en strömkanal.

Det finns två simhallar i Värmdö, en i Gustavsbergs centrum och en på Djurönäset.

Gustavsbergsbadet

Entréavgift: Barn 3-16 år 75 kr och för vuxen 100 kr.

Öppettider: särskilda öppettider under sommaren, kolla på hemsidan.

Information: tel 08-570 470 50, www.gustavsbergsbadet.se.

Djurönäset

Information: Tel 08-571 490 00, www.djuronaset.se.

Om du ändå besöker Gustavsbergs simhall kan du passa på att ta några simmärken. Här är några av dem. Och om du ska gå på någon seglarskola så brukar de kräva att du ska kunna simma 200 meter.

BADDAREN – dopprov, doppa huvudet under vattnet fem gånger.

SKÖLDPADDAN – Flyta i ryggläge 5 sekunder utan hjälpmedel och vända dig till magläge utan att röra botten.

PINGVINEN – Här ska du kunna simma 10 m och flyta 10 sek på grunt vatten. Du ska hoppa i vattnet från kanten eller bryggan.

FISKEN – Simma 25 m.

Hajen – Simma minst 100 m.

JÄRNMÄRKET – Simma 50 m bröstsim och 25 m ryggssim på djupt vatten. Dyka från bassängkanten eller bryggan och du ska kunna flyta i 1 min eller 10 m.

BRONSMÄRKET – Simma 100 m bröstsim och 50 m ryggssim på djupt vatten. Dyk från bassängkanten eller bryggan och simma 5 meter under vattnet. Flyt i 1,5 min eller 20 m. Du ska även kunna hjälpa en nödställd person med förlängda armen och kasta en livboj från kanten till nödställd i vattnet.

Tennisläger

Gustavsbergs tennisklubb kommer att fortsätta succén från förra året med att arrangera sommarläger under vecka 26 och vecka 32. Lägre är både för barn & ungdom på dagtid mellan 09:00-15:00. Mat, massor av roliga aktiviteter, besök på badhus och mycket tennis förstås inkluderas i priset, som är fr 450 kr/dag för barn/junior.

Anmälan: fredrik@gtk.nu senast 17 juni.

Krokodiljakt på Rögrund

Rögrund är en ö som ligger mitt emellan Jungfrufjärden och Nämndöfjärden i Värmdös södra skärgård, och som är ett naturreservat. Där kan man bo på Grundets vandrarhem hos Lotten och Urban. På ön finns det massor att göra, varför inte gå upp i utkikstornet och titta på den vidunderliga utsikten, eller att fiska från någon klippa, kanske ta ett dopp från en egen liten avsats. För de riktigt äventyrslystna kan finns det krokodiljakt – med garanterat resultat.

Lyckad krokodiljakt på Rögrund.

FOTO: ULRIKA PALMBLAD

Bo på Grundets vandrarhem på Rögrund.

Det går också bra att bada i en vedeldad badtunna och det finns massor av träd att klättra i. Vill man ut på sjön kan man hyra en kajak. Vill man träna lite extra hårt finns det en hinderbana. Kubbspel, volleyboll, badminton och boule kan man utöva på "planen". Alla tillbehör finns att låna.

Information: www.grundet.se Tel 08-571 56 110

Träsktrollen regerar

Välkommen till en ny barnstig för de yngre. En spännande vandring där du får träffa Träsktroll som kommer att lära dig lite om djuren och naturen på Ekholmen!

Efter en kort promenad från Orangeriet på Siggesta gård kommer du fram till eken, lägg örat mot stammen och var alldeles tyst och lyssna. Kanske berättar eken just någonting bara för dig? Siggesta Ek är nämligen väldigt gammal, den började troligen växa då din mormors mormors mormors mormors mor föddes, någon gång på 1600-hundratalet.

Om du tar ett måttband och mäter eken runt trädstammen så måste bandet vara 868 cm långt. Har du dina vänner med dig?

Ta varandra i hand och försök att tillsammans nå runt hela trädet. Hur många människor behövs för att nå runt?

Nu är det dags att smyga runt stigen och leta reda på Träsktrollen som bor här ute på holmen sommartid, leta efter pilar och andra saker som kan leda dig rätt. Väl framme får någon vuxen läsa för dig ur det lilla sagohäftet allt spännande som Träsktrollen berättar. Smyg sedan vidare till nästa troll som berättar ytterligare någonting spännande om djuren och naturen och naturligtvis om Siggesta Träsk!

Barnstigen är öppen under hela sommarsäsongen, vi stänger när det är dags för träsktrollen att vandra tillbaka till sitt vinterboende i Siggesta Träsk.

Information: www.siggestagard.se

Sommarens glassigaste erbjudande

Unikt och glassigt erbjudande till dig som är läsare av Värmdö Magasin.

4 personer (vuxna och/eller barn) får »

Äta en komocka! En skål fulladdad med glass och choklad.

Dessutom **spela 9-hål fotbollsgolf**

[valfri bana, vissa dagar enbart 1 bana tillgänglig].

Paketpris 440 kr (ord pris för fyra vuxna 636 kr). Erbjudandet gäller 15:e juni till 15:e augusti, måndag-fredag mellan kl 14-18. Ta med kupongen som gäller för 4 personer (vuxna och/eller barn).

Mer information: Siggesta Gård, www.siggestagard.se

Anna Klingberg bjuder på hembakat.

Sjönära och hembakt

På Café Sjöstugan i Lillsved kan man sitta ner en stund och blicka ut över havet. Lyssna på vågorna som slår mot stranden. Ta en kopp kaffe och en hembakt kanelbulle eller en smarrig räkmacka. Njutning för både öga och gom.

HEMBAKTA, STORA KANELBULLAR med mycket pärlsocker, kolakakor som ser ut som mormors, läckra chokladsnittar och en inbjudande hallonpaj. Det är verkligen inte lätt att välja när man besöker Café Sjöstugan. "Vilka fina kakor", säger någon bakom mig och det är bara att instämma. I utbudet ingår dessutom smörgåsar av olika slag, bland annat härliga räkmackor som passar perfekt att inta samtidigt som man lyssnar på vågskvalpet. Är man riktig hungrig finns det även varmrätter. Givetvis har dessa en viss marin anknytning som laxpudding och fiskgryta. Gillar man inte något av detta finns det säkra kortet pannkakor med sylt och grädde.

Café Sjöstugan ligger på Norra Värmdölandet alldeles intill Lillsveds Folkhögskola, ett stenkast från vattnet. Anna Klingberg har precis tagit över driften. Hon driver även Café Anna på Kungsholmen inne i Stockholm sedan åtta år och har alltså stor erfarenhet av att driva café. Nu tyckte hon att det var dags för en ny utmaning och när hon såg annonsen om att ett café i skärgårdsmiljö sökte en ansvarig tvekade hon inte.

– Jag längtade efter göra något nytt och ville gärna komma ut i skärgården och driva en säsongsanknuten verksamhet, gärna lite lik den jag har i stan. Jag har dessutom nyligen köpt en segelbåt, så det passar mig

perfekt att arbeta här ute nära vattnet, berättar Anna Klingberg.

I restaurangen ryms 30 gäster inomhus och ungefär 70 på verandan utomhus. Perfekt för ett kalas eller kanske ett litet sommarbröllop. En liten strand finns för den badsugne och vill man vara aktiv mellan bullarna så går det bra att ta ett parti boule.

Annas stora & sega kolakakor – ca 20 st

200 g mjukt smör
1 ¾ dl strösocker
2 msk ljus sirap
5 dl vetemjöl
2 tsk bakpulver
2 msk vaniljsocker

Sätt ugnen på 160 grader. Rör ihop smör, strösocker och sirap. Blanda vetemjöl, bakpulver, vaniljsocker och rör ner i smeten. Dela degen och rulla ut till två längder som du lägger på en plåt med bakplåtspapper. Platta till lite lagom med gaffel, de ska vara tjocka. Grädda gyllengula i mitten av ugnen 12-15 minuter. Låt svalna lite och skär sedan generösa bitar på snedden. Låt svalna helt på plåten.

Öppettider: Alla dagar i juni-augusti mellan 10-22. I september är det helgöppet vid fint väder.

Vägbeskrivning: Med bil kör man Värmdöleden till Hemmesta vägska, vänster mot Vaxholm, efter cirka 8 km höger mot Lillsved. Waxholmsbåt går till Lillsved från Strömkajen eller så går det bra att ta buss 437 från Slussen till Lillsved. Båtresan tar ca 1,5 timme, bussen 50 minuter. Det finns också tre bojar om man kommer med egen båt.

Kontakt: tel 08-541 380 26, www.cafesjostugan.se

Den som är intresserad av Värmdökassen kan göra en intresseanmälan per mail till varmdo@sv.se. Då kommer det ett nyhetsbrev som talar om när det är dags.

Annas marmelad, sylt och saft.

En burk honung kostar ca 65 kr, en hink med 3 kilo ca 250 kr. Honungen säljs i första hand på lokala marknader.

Ansvarig för produktionen på Långviks Krydderi och Handel är den före detta sjömannen Jeppe Lindfors tillsammans med kollegan Joakim Kihlberg.

Lokalt och läckert

En påse gott & blandat –

Värmdökassen

Sommaren 2008 fick *Anna Ranebo*, ordförande i Wermdö hushållningssgille, en idé. Skulle inte Värmdös bönder kunna göra något gemensamt för miljön och klimatfrågorna. Idén utvecklades till en tanke om att sammanföra olika lokalproducerade livsmedel i en gemensam matkasse. Projektet realiserades under hösten och inleddes i liten skala. Vid första tillfället packades 48 kassar med lokalproducerade och säsongsaktuella livsmedel.

Projektet föll så väl ut att det blir en fortsättning även 2009. Värmdökassen kommer att börja säljas i juni "när sparrisen sett vårens ljus", vilket beror på väder och vind. Platsen blir som tidigare parkeringen vid Grisslingebadet. Kassen kostar 200 kronor styck och kommer att säljas varannan vecka. Liksom i fjol kommer den att innehålla lokalproducerade livsmedel allt efter tillgång, exempelvis: morötter, rödbetor, potatis, mjöl, marmelader, safter, äppelmust, sylt med mera.

"Att koka sylt är roligt!"

Anna Ranebo är inte bara ordförande i Wermdö hushållningssgille, hon är marmeladproducent också.

– Jag började koka sylt och marmelad för 15 år sedan när jag och en väninna som är keramiker ville göra något annorlunda tillsammans. Vi bestämde oss för att stå utanför Munkens konditori på Djurö och sälja något till de förbipasserande. Min väninna sålde naturligtvis lergods, men jag behövde komma på något eget. Det slutade med att jag plockade svarta vinbär och kokade svartvinbärsmarmelad, berättar Anna Ranebo.

Därefter har sortimentet utökats med massor av smaker som hallonmarmelad med choklad, rabarber- och jordgubbsmarmelad, citronmarmelad med fläder, jordgubbsmarmelad med Bailey's med mera. Nu produceras även sylt och saft.

– Jag experimenterar själv fram olika smakkombinationer, det gör syltkokandet

roligt och spännande! Alla etiketter skrivs för hand, det ska verkligen synas att produkterna är småskaligt producerade.

Annas marmelad och sylt säljs bland annat i gårdsbutiken på Siggesta gård, butiken Kanel & Karde-mumma i Mölnvik, gårdsbutiken på Östanviks gård, i Skansenbutiken, men framför allt på lokala marknader som Djurö marknad och Skärgårdsmarknaden på Brunns gård. Marmelad ca 45 kr, sylt ca 65 kr.

Honung både lugnar och piggar upp

Honung används enligt gammal tradition som lugnande dryck inför sänggåendet utblandad i lite varm mjölk, det anses sänka stresshormonet i kroppen och man vaknar utvilad. Det är också ett energitillskott och kan användas som ingrediens i sportdryck. Honung innehåller mjölksyrebakterier som anses förbättra tarmfloran.

Anders Karlsson på Nora gård har haft bi-odling i 25 år. Dels på grund av sitt stora naturintresse, men allra mest för att han och Nalle Puh har något gemensamt; de är båda "gruvligt förtjusta i honung".

Fler lokala biodlare som säljer honung kan du hitta på www.wermdobiodlare.se. Där kan du också läsa mer om bi-odling och om honungens positiva effekter.

Spritn flödar på Möja

Längs ute på Möjas nordvästra udde finns *Långviks Krydderi* och *Handel* som tillverkar *Möja Vodka* och *Möja Taffelbrännvin*. Ansvarig för produktionen är den före detta sjömannen Jeppe Lindfors, Möjabo sedan födseln, tillsammans med kollegan Joakim Kihlberg som kommit till Möja betydligt senare. Det var för drygt tio år sedan som Joakim fick idén när han upptäckte att Jappes trädgård var full av kryddväxten körvel. Kryddan har en mild, anisliknande örtsmak och den kan sköras mellan april och september. Den nyskördade körveln läggs i sprit för att dra ur smakämnen och spriten destilleras sedan. Därefter spädes den med källvatten till en alkoholhalt på 38-39 %.

Både Möja Taffel och Möja Vodka finns i Systembolagets beställningssortiment, varunummer 80703 respektive 81213. Pris för Möja Taffel, 541 kr/70 cl och för Möja Vodka, 271 kr/70 cl.

Lättlagat för en dag på bryggan

Eller på stranden, eller varför inte i båten. Solen skiner, så klart, och livet leker. Den här dagen ska vi njuta av på alla sätt. Dagens meny består av mat som är enkel att laga och som smakar mycket. Frukosten får du säkert en guldstjärna för när du väcker resten av familjen.

Frukost för fyra:

Pösiga pannkakor

Gör smeten innan du går och hämtar tidningen så att den får stå och svälla en stund före gräddning.

3 ägg, gärna ekologiska och helst närproducerade
5 dl vanlig mjölk
5 dl vetemjöl (byt gärna någon dl mot fint dinkelmjöl)
2 tsk bakpulver
1 tsk salt
3 msk socker

Separera gulor från vitor. Vispa äggvitorna till hårt skum, se till att inte skål eller vispar är feta. Vispa sedan gulor och mjölk.

Blanda alla torra ingredienser och sikta ner i mjölkblandningen. Vispa slätt. Vänd ner äggvitorna. Låt svälla i en halvtimme.

Stek cirka 12 cm stora pannkakor i smör på svag värme tills de blir tjocka.

Servera med färsk frukt, till exempel jordgubbar, och lite flytande honung om du vill, eller lönnsirap. En klick grekisk yoghurt är också gott till.

Lunch för fyra:

Piroger

Piroger är enkla att göra och lätta att slänga ner i lunchkorgen med lite cocktailtomater och gurkstavar till. Av detta recept blir det cirka 10 stycken piroger.

Gör först pajdegen och låt den vila minst 30 minuter i kylskåp.

Pajdeg
3 dl vetemjöl
125 g smör
2 krm salt
1 ägg
1 krm ättikssprit
1 msk vatten

Blanda allt med hjälp av en matberedare eller hacka samman för hand.

Fyllning 1
3 grillade röda paprikor, hackade och avrunna
125 g mozzarellaost i småbitar (eller fetaost)
100 g hackad rökt skinka (kan uteslutas)
2 msk färsk timjan eller 2 tsk torkad

1 ägg till pensling

Flingsalt att strö över pirogerna

Blanda samman fyllningen. Kavla degen till en cirka 30x40 cm stor platta. Ta ut rundlar med en kopp, cirka 10 cm i diameter. Fördela fyllningen på ena halvan, pensla kanterna med ägg och vik över andra halvan. Pressa samman med en gaffel. Lägg på bakplåt med bakplåtspapper och pensla med ägg, strö över flingsalt.

Grädda i mitten av ugnen i 225 grader i cirka 12 minuter eller tills pirogerna blivit vackert gyllengula. Låt svalna.

Middag för fyra:

Biff gremolata med ljummen potatissallad

Byt grilloljan mot smakrik gremolata och känn en doft av medelhavet. Vi tillsätter en portion svensk sommar genom en ljummen sallad gjord på nypotatis. Kombinationen blir härlig!

4 biffar
Gremolata
Rivet skal av en citron
3 krossade vitlöksklyftor
2 nävar finhackad bladpersilja
1/2 dl olivolja
Salt & peppar

Potatissallad
500 g nypotatis i halvor
3 msk crème fraîche
2 msk majonnäs
1 msk citronsaft
1 msk olivolja
1 tsk fransk senap
1 msk hackad gräslök
Salt & peppar

Blanda gremolatan och använd hälften för att gnida in biffarna. Låt biffarna stå. Koka under tiden potatisen och låt den svalna något. Häll över dressing.

Grilla biffarna och servera med ljummen potatissallad och resten av gremolatan.

Allt går att förbereda och ta med fram till grillningen som görs à la minute.

Sommardryck i solsken och solnedgång

Var dryck har sin tid. En ekologisk öl till sommarlunchen, ett glas rosé eller svalt vitt som fördrink och ett smakrikt rött vid grillen. Låter inte det som en utmärkt idé? Här kommer några förslag.

Ekologisk ale

Whitstable Bay» 11526, 50cl/22:40:-

Fräsch och smakrik ale från England. Aromatisk med fin humleton. Tydlig beska och liten citruston gör detta till en perfekt kamrat i solskenet. Passar också till grillad fisk.

Ekholmens ekologiska ale» 1489, 50cl/28:90:-

Mycket humle och malt finns i denna smakrika ale från Nynäshamns ångbryggeri. Servera till den stekta strömmingen eller som den är.

Brakespear Oxford Gold» 1533, 33 cl/14:50:-

Engelsk ale med mycket humle i doft och smak. Knäckig, nötig med lite torkade aprikoser på slutet. Bra till grillat och smakrik mat.

Rosa drömmar

Paul Sapin Syrah Rosé» 2258, 65:-

Dröm eller mardröm, det kanske man kan tvista om när det gäller vin på PET-flaska. Denna rosé passar bra i utflyktskorgen, ta med flaskan hem och panta den. Detta är en enkel, fräsch rosé gjord på druvan syrah. Smaken är fruktig med inslag av röda vinbär och hallon.

Réserve de Bonnet Rosé» 3181, 80:-

En rosé som håller samma höga kvalitet år från år till ett bra pris. Kommer från producenten André Lurton som varit verksam i Bordeaux i drygt 50 år, fortfarande i allra högsta grad involverad i vinproduktionen. Friskt, fruktigt och fylligt med mycket smak av röda vinbär och jordgubbar. Passar både på buffébordet och som aperitif.

De Saint Gall Brut Rosé» 7417, 269:-

Rosa bubblor, lyxigare kan det väl knappast bli? Smakrik, brödig champagne med toner av jordgubbe och grapefrukt. Servera som drink eller till skaldjuren.

Smakrikt & vitt

Tahbilk Marsanne» 6406, 90:-

Torrt och smakrikt vin från Australien gjort på druvan Marsanne som är mer känd som en Rhonedruva. Här hittar man biva, honung, tropisk frukt och våt yllevante. Låt inte vanten avskräcka utan prova detta prisvärda vin till grillad fisk och skaldjur.

Chateau Couchery» 4136, 114:-

Friskt, fräscht och aromatiskt vin gjort på sauvignon blanc. Mycket bra allroundvin till fisk och ljust kött. Passar perfekt till getost, exempelvis chèvre.

Bonterra Chardonnay» 16632, 129:-

Amerikansk, ekologisk chardonnay, druvtypisk, smörig med mycket fatkaraktär dock utan att bli för påträngande. Drick till smakrika, grillade fiskrätter eller till kycklingsalladen.

Rött vin

Alamos Malbec» 6670, 89:-

Malbec är den vanligaste rödvinsdruvan i Argentina. Den ger smakrika och kraftiga viner, som gjorda för grillparty. Detta vin är ett säkert kort till ett mycket bra pris. Mörka bär och plommon i doften. Smaken är rikt fruktig med fin syra och en strävhets som klarar att möta en blodig biff.

Côte-du-Rhône» 2011, 99:-

Vinet kommer från den pålitlige producenten Guigal och detta är ett av deras enklare viner. Dock mycket bra för det priset. Ett kryddigt vin med smak av björnbär, lakrits och örter. Utmärkt till en grillad lammfilé eller varför inte till hemgjorda hamburgare.

Langhe Nebbiolo» 22300, 99:-

Ett vin från regionen Piemonte i norra Italien. Producenten Fontanafredda är en mycket bra producent som funnits sedan 1878. I detta vin finns doft av vildhallon, körsbär, viol och lakrits. Tonerna återfinns i smaken och här finns också en bra syra och ett elegant slut. Mycket prisvärt. Passar till smakrika köttretter men också den krämiga pastan.

RESTAURANGGUIDE

RESTAURANG & KAFÉ

I Värmdö finns många ställen att välja på för hungriga magar. För öppettider och tillgänglighet för funktionshinder och barnvagn ring före besök.

DJURÖ OCH VINDÖ

Abborrkrokens Handel & Bar »

Abborrkrokens brygga, Djurhamn,
tel 08-571 632 63

Munkens konditori » Gransbergsvägen 3,
Djurhamn, tel 08-571 549 10

Restaurang Pizzeria Björkås »

Björkåsvägen 2, Djurö, tel 08-571 516 90

Vindö krog och kiosk » Fjällsviksvägen 2,
Vindö, tel 08-571 677 11

FÅGELBROLANDET

Fågelbro krog » Fågelbro säteri, Värmdö,
tel 08-571 418 00

Hamnbageriet » Stavsnäs vinterhamn,
tel 08-571 547 00

Kryssarkrogn Malma kvarn » Malma
Kvarnstig 1, Värmdö, tel 08-571 430 74

Stavsnäs hambageri » Allévägen 34–36,
Stavsnäs bj, Sommarhamn, tel 08-571 504 60

Stavsnäs kiosk & grill »

Stavsnäs vinterhamn, tel 08-571 508 64

Strömma krog & bistro » Kanalbaren,
Lillströmsudd 1, Strömma, Värmdö,
tel 08-571 400 41

GUSTAVSBERG

Bangkok Thaifood » Minos väg 2, Mölnvik,
tel 08-570 366 22

Bistro Gustavsberg » Odelbergs väg 5,
Gustavsbergs hamn, tel 08-570 364 50

Café Sasta » Värmdö köpcentrum, torget,
tel 08-570 350 20

Café tornhuset » Gustavsbergs hamn,
tel 08-570 300 50

Cara Mia Vedugnpizza & Grill »
Gustavsbergs centrum, tel 08-570 109 50

Deligo » Värmdö köpcentrum, Mölnvik,
tel 08-570 360 90

Dellans Coffee Bar » Gallerian,
Gustavsberg centrum, tel 08-570 001 10

Delselius konditori och bageri »
Gustavsbergs centrum, tel 08-570 320 30

Glashuset Restaurang & Glashytta »
Tyra Lundgrens väg 2, Gustavsbergs hamn,
tel 08-570 10405

Gustav café » gallerian i Gustavsbergs
centrum, tel 08-570 332 80

Gustavsbergs gästhamn med café»
Gustavsbergs hamn, tel 08-570 345 67

Il Porto – Hamnens Kök och Bar »
Odelbergs väg 3, Gustavsbergs hamn,
tel 08-570 343 84

Lugnets pizzeria & gatukök»
Björnskogsv. 1, Lugnet, Gustavsberg,
tel 08-570 302 72

McDonald's » Värmdö köpcentrum,
Mölnvik, tel 08-570 303 09

Magnifi co pizzeria & grillbar »

Värmdö Marknad, tel 08-574 004 60

Orkide Thai restaurang » Fenix väg 16,
Värmdö köpcentrum, tel 08-570 345 70

Pizzabutiken Mariaplan » Villagatan 5
Gustavsberg, tel 08-570 307 26

Restaurang Fenix » Värmdö köpcentrum,
tel 08-570 345 70

Restaurang Markör » Markörplan 1,
Munkmora, Gustavsberg, tel 08-570 332 22

Restaurang Mistluren » Idrottssvägen,
Gustavsberg, tel 08-570 340 80

Restaurang Vita Hästen » Hästsko-
vägen 2, Gustavsberg, tel 08-570 304 29

Sibylla Gustavsberg »

Gustavsbergs centrum, tel 08-570 317 16

Stallkaféet » Idrottssvägen 1, Gustavsberg,
tel 08-570 317 15

Sushi Bar » Tyra Lundgrens väg 6,
Gustavsbergs hamn, tel 08-570 105 95

Thai Thale » Värmdö marknad,
tel 08-574 004 60

INGARÖ

Björkviks havsbad grill och kiosk » Björk-
viks havsbad, Ingarö, tel 08-571 422 48

Brunns Pizzeria » Pilhamn Brunn 1,
tel 08-570 27 948

Ingarö golfrestaurang » Fågelvik, Ingarö,
tel 08-570 282 64

Restaurang & Café Återvall » Återvall,
Ingarö, tel 08-570 504 00

VÄRMDÖ SKÄRGÅRD

Café Seglar'n » Sandhamn,
tel 08-574 504 00

Dykarbaren » Sandhamn,
tel 08-571 535 54

Grinda Wärdshus » Grinda,
tel 08-542 49 491

Lättas bageri » Norrsunda, Runmarö,
tel 08-571 527 56

Möja krog » Bergs brygga, Möja,
tel 08-571 641 85

Möjabagaren "Sommarstället" »
tel 070-67 67 500

Nämdö Kök & Bar » Solvik, Nämdö,
tel 08-571 563 79

Pizzabussen och fi skdelikatesser »
Kyrkviken, Möja, tel 0702-113 117

Rubins överlevnadskiosk »
Södra Stavsudda, tel 08-571 653 43

Runmarö krog » Styrsvik, Runmarö,
tel 08-571 528 70

Sandhamns bageri » Sandhamn,
tel 08-571 530 15

Sandhamns glassbar & café »
tel 08-571 530 16

Sandhamns värdshus » Sandhamn,
tel 08-571 530 51

Seglarrestaurangen » Sandhamn,
tel 08-574 504 21

Stavsudda krog » Norra Stavsudda,
tel 08-571 654 54

Strindbergsgården » Sandhamn,
tel 08-571 530 54

Ströms café » Löka, Berg,
tel 073-659 58 48

Strömma krog » Strömmakanal,
tel 08-571 400 41

Svartsö Herrgårdspensionat » Skälvik,
Svartsö, tel 08-542 470 17

Svartsö Krog Willy Ohlsson Eft. » Alsvik,
Svartsö, tel 08-542 472 55

Söderholms gård » Söderholms
ångbåtsbrygga, Södra Krokholmen,
tel 08-571 650 67

Wikströms fi sk » Ramsmora, Möja,
tel 08-571 641 70

VÄRMDÖLANDET

Bullandö krog » Bullandö marina, Värmdö,
tel 08-571 458 54

Café Oxdjupet » Stenslätten, Värmdö,
tel 08-541 386 80

Café Sjöstugan » Lillsved, tel 08-541 380 26

Grisslinge pizzeria » Grisslinge,
tel 08-570 199 30

Grisslinge bistro & bar » Grisslinge
havsbad, tel 08-570 228 10

Koh Chang » Hemmesta torg 1,
tel 08-570 213 00

Pizzeria och Matsal Lillplogen »
Hemmesta centrum, tel 08-570 206 69

Lolas Café » färjeläget Värmdö/Rindö,
tel 08-541 386 80

Restaurang Ladugården » Siggesta gård,
Siggesta, tel 08-574 201 09

Restaurant Le Golf » Torpa, Värmdö,
tel 08-570 208 73

Restaurang & Pizzeria Plogen » Ävägen 2
Älvsby, Värmdö, tel 08-571 688 68

Sato Sushi & Wok » Grantomta,
tel 08-570 196 88

Sjövägens pizzeria och grill » Sjövägen,
Torsby, Värmdö, tel 08-570 249 61

Skärmarö sjökrog » Skärmarö gård,
Kopparmora, Värmdö, tel 08-571 461 77

Systrarna Delselius konditori och bageri »
Grisslinge havsbad, tel 08-574 122 50

Värmdö krog » Hemmesta centrum,
tel 08-570 230 54

Ålstäket grillen » Ålstäket,
tel 08-570 214 04

Sommardrinken – Hallonbubbel

Ta ett lämpligt glas och lägg i

Krusbär i halvor
Hallon
3 cl hallonlikör

Fyll på med mousserande vin
strax före servering, exempel-
vis Fuzion från Zuccardi.

Går också att göra i en
större glaskanna.

SKÄRGÅRDENS KOMMUNIKATIONSBYRÅ

Når din målgrupp med nya grepp.

TIDNINGSUTGIVNING
PROJEKTLEDNING
TEXT&BILD

AKTIV MEDIA STOCKHOLM Box 36, 134 06 Ingarö
Telefon 0707-333 144, www.aktivmedia.se

meze

meny meze design

GRAFISK DESIGN OCH PRODUKTION AV:

Logotyper
Företagsprofiler
Tidningar (t ex Värmdö Magasin)
Företagspresentationer
Årsredovisningar
Annonser
Böcker
Foldrar & broschyrer
Menyer

Meze Design har mer än 40 års
branscherfarenhet.

Götgatan 55. tel 08-410 820 82
www.meze.se

ÖPPET

ÅRETS ALLA DAGAR

HELG- & SOMMARPRISER
FRÅN 495:-/PERSON INKL FRUKOSTBUFFÉ

HOTELL
Blå Blom

WWW.BLABLOM.SE
GUSTAVSBERGS HAMN
TELEFON 08-574 112 60

HOTELL • KONFERENS • CAFÉ • RESTAURANG • FESTVÅNING

I relaxavdelningen ordnas det harmoniska bastukvällar under vår och höst.

FOTO: HAKAN NORDSTRÖM

Ha kul & våga prova något nytt

På Gustavsbergsbadet finns det trivselregler, precis som på alla andra badhus. Högst upp på listan står en uppmaning till alla gäster som man kanske inte förväntar sig: Ha kul!

KUL KAN MAN exempelvis ha om man tar ett åk i vattenrutschkanan. Du kanske brukar hålla dig till motionssim eller vattengympa och tycker att rutschkanan bara är till för barnen. Men då ska du följa en annan av trivselreglerna, nämligen att våga prova något nytt.

– Om man provar något man aldrig gjort tidigare så stärker det självkänslan och man känner sig väldigt nöjd efteråt, menar Elisabeth Strömberg, vd för Gustavsbergsbadet och fortsätter:

– Det behöver ju inte vara vattenrutschkanan om man tycker det verkar för avancerat. Det kan vara ett nytt gympass eller ett besök i relaxavdelningen också.

Harmoni i bastun

Under våren har det ordnats en speciell Harmonibastu varje torsdagskväll i badhusets relaxavdelning. Där njuter man av ångande bastubad med eteriska oljor som är omväxlande uppiggande och avslappnande,

skrubbar kroppen med kaffesump eller salt samt smörjer in sig med honung. Duscha måste man förstås mellan de olika sittningarna och den modiga tar ett dopp i poolen med kallt vatten. Snacka om att prova något nytt! Harmonibastun fortsätter till hösten och rekommenderas till alla livsnjutare och speciellt till de som behöver varva ner en smula.

Skrubba är viktigt

Skrubbing av kroppen är en viktig ritual för alla som ska bada på ett badhus. Ju renare man är innan man hoppar ner i vattnet desto bättre.

– Vem vill egentligen bada i någon annans smuts? Dessutom behöver inte så mycket vatten bytas ut och reningsverket jobba lite mindre vilket minskar både kostnader och miljöpåverkan, säger Elisabeth Strömberg.

Varje morgon finns det en miljon liter rent vatten i bassängerna. Det är dricks-

vatten som tas från vattentornet. Innan det kommer till bassängen tas det ursprungliga klorret bort och en mildare form, natriumhypoklorid, tillsätts. Natriumhypoklorid tillverkas på badhuset av salt, elektricitet och vatten och dess uppgift är att "äta upp" smutsen i bassängvattnet. Ju mindre smuts i vattnet det finns, ju mindre behöver klorret arbeta. Det gör även att det luktar mindre klor, både om vatten och om badgäster. Vattnet silas löpande genom filter och passerar UV-ljus som dödar alla bakterier. Om det behövs så tillsätter man mer natriumhypoklorid och kolsyra för att reglera vattnets ph-värde. Varje kväll när besökarna gått hem rensas bassängerna med hjälp av något som liknar en stor dammsugare. När badhuset öppnar nästa morgon är vattnet helt rent igen.

Så nästa gång du besöker badhuset så tänk på att tvätta både hår och kropp noga innan badet. Bort med parfym, deodorant, kräm, hudceller och hårstrån. Efteråt räcker det med en dusch.

En genväg till tropikerna

En regnig sommardag är det skönt att besöka badhuset med tropiskt klimat: 35-grader i luften och 30 i vattnet. Ha kul i äventyrsbadet, simma några längder eller ta ett pass i gymmet och jobba lite på "tvättbrädan". Vattengympa, yoga och simskola ingår också i utbudet. Efter träningen finns det smoothies och goda mackor i caféet.

Badhuset är öppet hela sommaren, dock med lite begränsningar under juli så kolla via hemsidan www.gustavsbergsbadet.se, per telefon 08-570 470 50 eller i annonsen här intill.

Elisabeth Strömberg, vd för Gustavsbergsbadet, visar det stora reningsverket som finns i badets källare, som renar en miljon liter vatten.

Mjolk utanpå kroppen

Det är viktigt att vara ren innan bad i gemensam pool. Denna duschtvål ska vara extra skonsam mot huden. Med ren mjölkprotein ska den bli återfuktad, mjuk och len. Och visst var det väl så att Cleopatra badade i mjölk för att behålla sin skönhet? Duschkrämen heter Palmolive Pure Milk. Denna mjölk är endast för utvärtens bruk!

Badmode som på mormors tid

Badkläder med retrokänsla är aktuellt denna säsong. Röd bikini kostar 129 kr per del och blå baddräkt kostar 249 kr. Båda kommer från Lindex.

Fem tvålar är fler än fyra

Apoliva är Apotekets eget varumärke. Produkter i den serien ska vara extra snälla mot huden och innehålla ingredienser som verkligen fungerar. Sortimentet är utvalt och kvalitetssäkrat av Apotekets Centrallaboratorium. Det är även framtaget i samarbete med ett miljölabb för att minimera påverkan på miljön.

Barns hud är känsligare än vuxnas och i den nya produktserien "Fem Myror", som är speciellt framtagen för barn, finns bland annat schampo, dusch- och badtvål.

Halva priset i juli!

**Reducerade öppettider
från den 29 juni till den 2 augusti**

Äventyrsbad & Café

Måndag	stängt
Tisdag	10.00–15.00
Onsdag	10.00–15.00
Torsdag	10.00–15.00
Fredag	10.00–15.00
Lördag	10.00–15.00
Söndag	stängt

Gym & Motionssim

Måndag	stängt
Tisdag	10.00–19.00
Onsdag	06.15–15.00
Torsdag	10.00–19.00
Fredag	06.15–15.00
Lördag	10.00–15.00
Söndag	stängt

Äventyrsbad, motionssim, gym, vattengympa, café, gruppträning, relaxavdelning, simskola, kurser, kalas, med mera.

För mer information dyk in på hemsidan.

Tfn 570 470 50
Ösby badväg 3
Bakom Gustavsbergs
centrum stora parkering
www.gustavsbergsbadet.se

Läs tidningen på
www.varmdomagasin.se

VÄRMDÖ
magasin

**BLI MEDLEM NU
SÅ FÅR DU TRÄNA FÖR
1 KRONA OM DAGEN
HELA SOMMAREN**

Träna där du trivs!

Fenix väg 10 | Värmdö Köpcentrum | 08-574 102 60 | www.bodyjoy.se

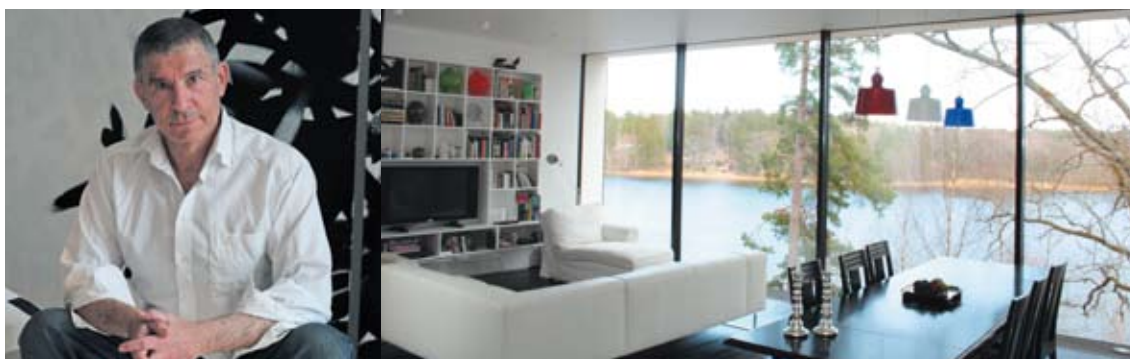

”Vi väntade på varandra” säger Pio Barone Lumaga om

Värmdös skönaste hus

Hans liv går i ”sjuårs-cyklar” vilket var en av anledningarna till att han nappade på ett erbjudande från en svensk headhunter, lämnade Los Angeles för Sverige, mötte kärleken och byggde sitt drömhushus på Ingarö.

Text: Karin Ahlström Jensen Foto: Annie Jensen

FAKTA

Värmdös skönhetsråds uppgift är bland annat att bevaka estetiska värden och komma med förslag till och förbättringar samt vara rådgivande organ åt kommunens nämnder i frågor som rör offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Ordförande för skönhetsrådet är Björn Springfeldt. 1998 instiftades ett skönhetspris som tidigare delats till bland annat Christoffer och Anette Nathanson för utformandet av Norråva Golfgård och White

Arkitekter AB för det nya kommunhuset i Skogsbo, Gustavsberg.

2008 år pris gick till: Formgivaren Pio Barone Lumaga och arkitektstudion Widjedal, Racki, Bergerhoff AB med följande motivering: "Byggnaderna har uppförts på en starkt sluttande tomt mot Säbyviken, i en terräng med berg i dagen och beväxning med tall och lövträd. Med föredömlig hänsyn till naturen och minimal sprängning och schaktning har de två byggnaderna för ateljé och bostad inpassats så, att byggnadernas

orientering optimalt tillvaratar utsikter och solens gång.

I sitt formspråk är byggnaderna på samma gång ultramoderna och modesta. Med en lågmäld intensitet såväl i de stora dragen, som i den omsorgsfulla detaljeringen. Här samspelar och kontrasterar kubiska och horisontella volymer, falusvart träpanel mot vit och guldgul puts. Byggnaderna sluter sig mot norr och öppnar sig mot andra väderstreck och inne och ute flätas in i varandra på ett utsökt sätt."

PIO BARONE LUMAGA bjuder på starkt kaffe och en underbar utsikt över Säbyviken. Vi befinner oss i hans och hans hustru Anette Sallmanders sköna och prisbelönta hus på Ingarö. Utanför panoramafönstren blänker vattnet som en vacker fondvägg till de 300 år gamla ekarna och enorma tallarna som sträcker sig mot himlen. Fyra träd fick finna sig i att bli brasved när huset skulle byggas, men det är inte mycket på en tämligen oländig och kraftigt sluttande skogstomt. Ju mindre åverkan på skog och berg, desto bättre menar Pio Barone Lumaga, som förutom konstnär och designer även är utbildad miljöingenjör.

Men låt oss ta historien från början. Den inleds i Italien, närmare bestämt i Neapel där Pio Barone Lumaga föddes för drygt 60 år sedan. Han kallar sig själv för en fiskare och seglare och betonar att uppväxten vid havet har format honom och gjort att han har ett stort behov av att se havet, helst varje dag. Han utbildade sig till civilingenjör med inriktning på konstruktion och blev sedermera även miljöingenjör. Efter studier och arbete som professor vid Milanos universitet upplevde han den akademiska miljön som alltför byråkratisk och inledde istället en mycket framgångsrik karriär som entreprenör, designer och konstnär. Han kallar sig själv en renässansmänniska och tycker det är viktigare att ha bred kompetens än att vara specialist. Pio Barone Lumaga startade flera italienska företag i designbranschen, varav några fortfarande är verksamma, och han har arbetat med en

del av världens ledande varumärken som Samsung, Philips, Deutsche Bank och Olivetti.

Efter många lyckosamma år i Italien och Europa började Pio Barone Lumagas rastlösa själ ge sig till känna. Man skulle rätt och slätt kunna säga att han kände sig uttråkad och trött på europeisk design och var redo för något nytt. 1996 sålde han därför sina italienska företag, flyttade till USA, fick genast ett "green card" och startade en ny verksamhet; en "think tank". Nu låg fokus på att skapa idéer istället för produkter och en ambition var att finna möjligheter att skapa en hållbar utveckling och förutsättningar för en bättre miljö.

Några år senare blev Pio Barone Lumaga inbjuden till Milanos universitet för att där hålla ett tal för avgångsklasserna i industridesign. Han funderade länge på sitt budskap. Till slut bestämde han sig för att tala om vikten av att misslyckas. Att det basala i alla kreativa förlopp i själva verket är misslyckandet, tvärtom vad nästan all akademisk utbildning står för. Talet uppmärksammades en hel del i media och budskapet spred sig som ringar på vattnet ända till Sverige. Pio Barone Lumaga blev kort därefter uppringd av en headhunter och därefter erbjuden ett arbete som VD för en grupp designföretag inom Proventus-koncernen. Det var "an offer he couldn't refuse" och Pio lämnade det varma Los Angeles för det betydligt svalare Sverige. Men det svala Sverige bjöd på heta känslor och vid en Valborgseld mötte han kvinnan som

han så småningom skulle bygga sitt drömhushillsammans med. *"In the swedish skog"* som Pio skulle kunna uttrycka saken.

Pio Barone Lumaga och Anette Sallmander hade en vision om hur deras drömhush skulle se ut och nu behövde de hjälp att realisera den. På en språkkurs för invandrare mötte Pio en japansk arkitekt som tipsade om arkitektstudion *Widjedal, Racki och Bergerhoff*. Pio och Anette gick dit med en bild på en villa som de tyckte om och det visade sig att det var just Widjedal, Racki och Bergerhoff som ritat den.

Det tog en stund att hitta den rätta platsen för huset eftersom det fanns en del krav som skulle uppfyllas: inte mer än 30 minuters bilresa från söder, stor naturtomt utan insyn och närhet till vatten. Efter att ha tittat på ett hundratal olika objekt hittade de till slut tomten där allt detta infriades. Då stod där en liten röd stuga och den använde Pio som målarstudio samtidigt som han under ett års tid utforskade hur solen passerade över området. Detta för att kunna placera hus och framförallt terrasser på rätt ställe och därmed utnyttja soltimmarna till max. En grundlig inventering av alla träd gjordes också och önskemålet var att bevara så många som möjligt.

Tomten sluttar kraftigt ner mot vattnet, men genom att se detta som en möjlighet i stället för ett hinder, smälter nu den ultramoderna villan – en falusvart trälåda i två plan – mjukt in i klippan. Huset placerades med millimeterprecision för att smita in mellan

de gamla träden som är tomtens enda utsmyckningar. Mot havet är husets väggar helt ersatta av panorama-fönster. Mindre fönster är noga utplacerade för att exponera en vacker vy i trädgården eller visa en del av himlen, som exempelvis är fallet ovanför badkaret i cement. Runt huset finns uteplatser som tar tillvara på morgon-, eftermiddags- och kvällssol, platser som, när de stora skjutdörrarna av glas dras åt sidan, blir som en förlängd del av huset.

”I sitt formspråk är byggnaderna på samma gång ultramoderna och modesta. Värmdö har begåvats med arkitektur i världsklass”.

Huset är byggt med ekologiska material och värms upp av bergvärme. Väggarna har extra mycket isolering för att kompensera de stora fönstertyorna och den öppna spisens värme går in i vardagsrum och badrum. Nästan alla dörrar är skjutdörrar som försvinner in i väggarna, där de tar minimalt med plats och uppmärksamhet. En del rum kan avgränsas med utfällbara ”extraväggar” om så önskas. Huset har några olika entréer, men huvudentrén är den som leder rakt in i köket. Detta var en av Anettes speciella önskemål och Pio håller med om det smarta i den lösningen: *”everybody wants to be in the kitchen anyway”*.

Huset började byggas 2004 och var färdigt 2007. Pio Barone Lumaga var i allra högsta grad involverad i designen, närvarande under projektets gång och en-

gagerad i inköp av material. Efter att ha renoverat och byggt tre hus tidigare, och lärt av sina misstag kan man tänka, visste han nu hur han ville ha det. Det här är ett hus för umgänge med släkt och vänner, ett hus att leva i. Både han och hustrun är nöjda med resultatet. Att huset skulle utses till Värmdös skönaste var dock en överraskning. I december 2008 utnämndes i alla fall huset till Värmdös vackraste av Skönhetsrådet, med bland annat denna motivering: *”I sitt formspråk är byggnaderna på samma gång ultramoderna och modesta. Värmdö har begåvats med arkitektur i världsklass”*.

Pio Barone Lumaga är idag återigen egen företagare och arbetar som konsult åt världskända designföretag. Han är också chefredaktör och art director på magasinet Loft, the Nordic bookazine. Precis som det låter är det en blandning av magasin och bok, varje nummer väger flera kilo. Magasinet fokuserar på nordisk kultur och design och utkommer i ett tjugotal länder. Nyligen avslutade han en egen konstutställning och några av verken återfinns nu i huset på Ingarö.

I detta hus med unik design, placerat i oländig terräng vid glittrande vatten, med en ruff helhet och vackra, genomtänkta detaljer, praktiskt och personligt och faktiskt helt underbart, lever och verkar två kreativa konstnärssjälar som hittat hem. *”Det här huset har väntat på er”, säger jag. ”Vi har väntat på varandra”, konstaterar Pio Barone Lumaga.*

Tillfället för konstnären

Om du är konstintresserad finns det massor att se runt om i Värmdö. Ett galleri som du kanske ännu inte hört talas om finns mitt i Värmdö köpcentrum. En outhyrd butik gav konstnären Danuta Bäckman en idé och Galleri Tillfället såg dagens ljus.

Värmdö är en härlig skärgårdskommun med en natur som kan göra vem som helst inspirerad. Här finns himmel, hav, klippor, stränder, skog, ängar och åkrar, allt målat med naturens egen diskreta färgpalett. Det är kanske inte så märkligt att många konstnärer och författare sökt sig hit, skaparanda i kombination med lugn och harmoni finns det i överflöd.

Om man som besökare vill ha konstupplevelser finns det mycket att välja på. I Gustavsbergs Hamn finns en mängd aktiva konstnärer, Porslins Museet och Gustavsbergs Konsthall, på Siggesta Gård och på Djurö finns det gallerier som är öppna året runt, det finns en aktiv konstförening som sedan många år tillbaka etablerat en årligen återkommande konstrunda. Över hela Värmdö pågår inspirerande konstaktiviteter så som kurser, träffar, workshops i mer eller mindre fasta former.

Nu finns ytterligare en plats där man kan ta del av olika Värmdökonstnärers alster, nämligen Galleri Tillfället i Värmdö köpcentrum i Mölnvik. Idén fick konstnären Danuta Bäckman när hon såg en tom butik där.

– Det konstnärliga yrket är ett tämligen ensamt sådant. Det är därför mycket välkommet med ett forum och en plats som skapar möjligheter för konstnärer att träffas, umgås, arbeta tillsammans och möta konstköpare, säger Danuta Bäckman.

Danuta Bäckman har nu samlat ihop en kärntrupp bestående av tio konstnärer. Några målare, andra fotograferar och tillsammans ställer de ut sina verk på Galleri Tillfället. Alla är lokalt verksamma och är för många redan kända genom konstrundan på Värmdö. Den tidigare tomma affärslokalen har nu förvandlats till ett levande galleri och kreativt centrum. De startade i novem-

ber 2008 och får hyra lokalen förmånligt tills vidare.

– Många blir positivt överraskade när de finner ett galleri mitt i ett köpcentrum, de har de inte förväntat sig, men jag anser att konst och kultur har en plats överallt i samhället. Galleri Tillfället har blivit en mötesplats där konst och näringsliv kan berika varandra. Många konstnärer är egna företagare och de, lika mycket som andra näringsidkare, har möjlighet att inspireras och se med nya ögon på sin egen och andras verksamhet. Det är i möten som nya tankar föds, frodas och Värmdös näringsliv och konstnärsliv vitaliseras, säger Danuta Bäckman.

De tio konstnärerna som tillsammans, under flexibla former, driver Galleri Tillfället turas om att bemanna det och visa runt besökare. Ibland ordnas olika happenings i form av musikframträdanden och konstnärerna har även ordnat särskilda träffar för alla som arbetar i köpcentrat. Intresset har varit stort och många slinker gärna in och tar en portion kultur mitt i shoppingen.

– Håll utkik efter Galleri Tillfället, för det kommer mera, säger initiativtagaren Danuta Bäckman, mycket mera.

GALLERI TILLFÄLLET'S KÄRNTRUPP:

Danuta Bäckman, initiativtagare, målar och laborerar med färg och form, bildrörelse och rytm.

Ali Abaychi målar människan, staden och kopplingen mellan dessa två.

Marie Berner målar just nu gärna bockar, brännässlor och maskrosor.

Margareta Grundberg fotograferar, arrangerar aldrig motiven och använder naturligt ljus.

Lars Jerhammar skapar sina bilder i datorn utifrån inscannade från naturen och vardagen.

Lena Karmi målar i olja, ibland efter intryck från verkligheten men också efter inre bilder.

Patrik Lundell målar i sin egen stil, skapar först och tänker sen

Sofia Malmberg målar gärna porträtt och hittar egna karaktärer i fantasivärldar.

Betty Anne Mörelius målar porträtt och landskap.

Eva Schreiber målar i blandteknik och speglar mänskliga behov, uttryck och längtan.

Marie Öhrström målar abstrakt konst.

Öppettider: Vardagar 10-19, lördagar 10-17 och söndagar 11-17

Delar av kärntruppen utanför galleriet, fr v Eva Schreiber, Danuta Bäckman och Marie Öhrström.

FOTO AV EVA SKARBÄCK

Sommarsalong på Munkens bageri

Mellan den 3-30 juli är det sommarsalong på Munkens Bageri på Djurö. Utställningen ordnas av Djur Konst & Kultur och årets tema är *"Konditorns frestelse"*.

Keramiker *Eva Skarbäck* ställer ut på Munkens 5 juni till 2 juli och *Peter Bergman* ställer ut 31 juli till 27 augusti är utbildad grafisk formgivare på konstfackskolan i Stockholm. Har arbetat mycket mot kultursfären som Cullbergbaletten, Dramaten och Riksteatern.

Bageriet har öppettid varje dag året runt från kl 6.00.

Samtidskonst i Gustavsbergs konsthall

Gustavsbergs Konsthall är Sveriges enda konsthall med specifik inriktning på samtida konsthantverk. Konsthallen öppnade sommaren 2007 och har på kort tid etablerat sig som en ledande och uppmärksam scen för det svenska och internationella konsthantverket.

Mellan 30 maj och 13 september visas samlingsutställningen *"Stills in repeat"*. Konsthallen har under våren följt kandidaterna på Konstfacks institution för Keramik och Glas. Sex nyexaminerade kandidater från

Konstfack, Keramik och Glas. Medverkande konsthantverkare är Signe Dalsgaard, Kakan Hermansson, Simon Klenell, Oona Linke, Haidar Mahdi och Stina Persson *"Hit My Eye"* är en fristående utställning om konsthantverk och film. Med utställningen vill Gustavsbergs Konsthall uppmärksamma tendensen att konsthantverkare/formgivare/konstnärer med förankring inom konsthantverksfältet använder sig av filmmediet för att uttrycka sig och visualisera sina idéer. Utställningen pågår mellan 30 maj till 13 september.

Information: tel 08 570 132 99, www.gustavsbergs-konsthall.se. Fri entré.

Konsthallen hittar du i Gula byggnaden i Gustavsbergs hamn.

FOTO AV SIMON KLENELL

Wilhelm Kåge på Porslinsmuséet

Med sommarutställningen *"Wilhelm Kåge – formgivare i folkhemmet"* uppmärksammar Gustavsbergs Porslinsmuseum i år en av de mest inflytelserika formgivarna inom det keramiska området som vårt land har frambringat. Även internationellt är Wilhelm Kåge alltså ett namn att räkna med. Ut-

ställningen pågår 13 juni- 4 oktober. I år är det 120 år sedan Wilhelm Kåge föddes. Han var formgivare och konstnär på Gustavsberg och fabriken keramiske kung i över 40 år. Kåge lyfte företaget in i den moderna tiden med vackrare vardagsvara, experimentlusta och lyxkeramik. I den första Kåge-utställningen på 20 år visar Gustavsbergs Porslinsmuseum bland annat hans breda spektrum av serviser, konstgods, en unik samling affischer, måleri och reklammaterial, samt delar ur Sveriges största privata Pyro-samling.

Entreeavgift: Vuxen 50, barn/ungdom t o m 19 år gratis, studerande 30 kr

Information: www.porslinsmuseum.varmdo.se. Museet ligger i Gustavsbergs hamn.

DANS PÅ ROSOR inredning

Inredning och styling

www.dansparosor.com info@dansparosor.com 070-713 92 15

Kanonauktion!

Det är vi som håller sommarauktioner vid Klangs gamla lada i Stavnäs By.

Vill ni sälja antikt eller hela hem, ring oss för en kostnadsfri värdering.

Vi hälsar dig välkommen!

Ralph Bengtsson

KANONAUKTIONER

www.kanonauktioner.se
08-644 44 23

Uppdukad på Skärmarö Gård

Kreativa möten i närmiljö

En konferens blir mer lyckad om den sker på en plats som känns trivsam. Ett möte blir alltid mer kreativt om det sker i en kreativ miljö. Nu när många företag väljer att inte längre resa utomlands på konferens, av såväl konjunkturmässiga som klimatpåverkande skäl, är det läge att upptäcka alla möjligheter som finns på hemmaplan.

I VÄRMDÖ FINNS det massor av vackra platser och även många härliga ställen att konferera på, både på fastlandet och ute i ö-världen. En rapport från den europeiska mötesindustrin visar att det allra viktigaste vid valet av mötesplats är just platsen och dess utformning. Nu när många företag väljer att konferera på hemmaplan finns det alltså stora möjligheter att locka fler mötesarrangörer till Värmdö. Och vill man vara riktigt klimatsmart går det att ta buss till många av de konferensställen som ligger på fastlandet.

Behovet av att mötas och diskutera strategi, affärsutveckling, marknadssatsningar eller vad det än kan röra sig om, kommer alltid att finnas. Det finns inget som slår det personliga mötet. Däremot kanske grupperna blir mindre eller mötesdeltagarna mer noggrant utvalda under tider av lågkonjunktur. Och som mötesarrangör gäller det att vara lyhörd för kundernas önskemål. På agendan står inte längre avancerade och dyrbara sidoaktiviteter, speciellt influgna artister med fantasigage eller som Per Mellström, marknadschef

Rogivande mötesplats
på Djurönäset.

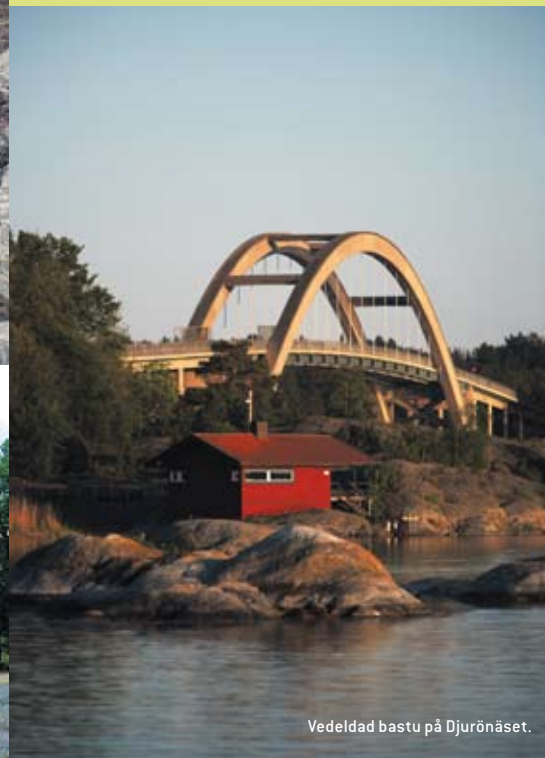

Herrgården på Siggesta har stått tom
i 15 år och nu renoveras den
tillbaka till ursprungligt skick.

Djurönäset » 271 rum och 389 bäddar. Kongresslokal för 400 personer, ett 80-tal mindre konferenslokaler och grupprum.

Siggesta Gård » Konferenslokaler för 2-550 personer.

Skärmarö Gård » 9 rum och 18 bäddar. Konferenslokal för 20 personer.

Vedeldad bastu på Djurönäset.

på Siggesta Gård uttrycker det: "det är mindre fall-skärmsshopping nu och mer tipspromenad". Värmdö Magasin har besökt tre olika konferensanläggningar på Värmdö: en liten, en stor och en utan övernattningsmöjligheter.

Individuellt bemötande

Skärmarö Gård drivs av Anna Runberg, före detta fotograf och vd för en reklambyrå. Hon är uppväxt i Mora och hennes pappa lärde henne att inte vara rädd, utan att våga testa nya saker.

– När jag fick möjlighet att starta upp ett konferensställe här på Skärmarö Gård tackade jag ja direkt. Jag hade ingen erfarenhet av att driva en sådan verksamhet, men jag har konfererat mycket och vet precis hur jag tycker att det ska kännas och hur man ska bli bemött, säger Anna Runberg.

Hennes motto för Skärmarö Gård är "möten på ett annat sätt" och hon tar bara emot en grupp i taget. Innan de kommer försöker hon ta reda på så mycket som möjligt om gruppen, dess olika deltagare, syftet med mötet etc. Sedan skraddarsys allt från mat, val av

värdinnor, tidningar på respektive persons rum, personlig välkomsthälsning på varje dörr med mera.

– När deltagarna kommer hit ska de som arbetar här känna till allt om gruppen och veta vad de heter. Vi har tagit reda på hur gamla de är, deras intressen, om de är småbarnsföräldrar och behöver sova ostört eller om de sugna på lite fest. Jag bemöter alla så som jag själv vill bli bemött, säger Anna.

När Anna Runberg tog över ansvaret för driften var huset ett boningshus och under renoveringen fick hon stor möjlighet att påverka slutresultatet.

– Sällskapsytorna på bottenplanet är familjära och personliga, här finns mycket saker från mitt barn-domshem i Dalarna. Uppe i konferensrummet är det striktare, där är det "business" som gäller och all modern teknik finns tillgänglig.

Här finns några väl utvalda aktiviteter som matlagning tillsammans med förstekocken Niklas Landner och vinprovning. Det går även att prova på blomsterbindning, skjuta lerduvor, ta en ridtur eller bara sitta på den väl tilltagna verandan och spana ut över vattnet.

Andreas Stenberg är köksmästare på Djurönäset.

Jag har konfererat mycket och vet precis hur jag tycker att det ska kännas och hur man ska bli bemött, säger Anna Runberg på Skärmarö Gård.

Åsa Levén är affärsutvecklare och Per Mellström, marknadschef på Siggesta Gård.

– Det vi har märkt är att många företag nu efterfrågar dagkonferens för att spara pengar, den avslutas med en grillfest och därefter hämtar en buss och kör deltagarna tillbaka till stan. Det blir också en härlig upplevelse och troligen mer kreativt än på ett mötesrum på kontoret, tror Anna Runberg.

Stort men flexibelt

Djurönäset, som funnits i 30 år, har samma närhet till vattnet som Skärmarö Gård, men är betydligt större med sina 271 rum och cirka 80 konferensrum, faktiskt en av Sveriges största konferensanläggningar. Det finns även små möteshus på området där mindre grupper kan bo och konferera mer avskilt.

– Fördelningen av bäddar i huvudanläggningen respektive mindre hus, och även i vårt VIP-hus Seregården, gör att vi kan vara flexibla och tillfredsställa det mesta som kunden önskar. Nyligen har vi genomfört en omfattande renovering av knappt 200 rum. Inspiration i val av färg och material har vi fått från skärgården utanför, säger Maria Clavering, sälj- och marknadschef på Djurönäset.

Närheten till vattnet gör att det finns många möjligheter till marina aktiviteter på Djurönäset. Man kan exempelvis ta en båtut till Sandhamn eller ytterskärgården och på nära håll uppleva skärgårdens natur och djurliv. Och så en enkel och kostnadseffektiv, men nog så trevlig, aktivitet som bygger på vandring runt Djurönäset med frågor som exempelvis rör Djurhamns historia.

Även Djurönäset upplever att priskänsligheten är större idag vid köp av konferenser.

– Visst finns det en större kostnadskontroll och priskänslighet idag än för ett par år sedan. Vi har dock ett bra samarbete med avtalskunder som är bra för båda parter. Vi har ett bra kundunderlag, säger Maria Clavering.

1700-tals herrgård blir mötesplats

Siggesta Gård är en ladugård från 1800-talet som utvecklats till ett modernt aktivitetscentrum för både stora och små. Här finns den ombyggda logen med plats för ett stormöte, en konsert eller ett kalas i kolossalformat. Restaurang finns sedan tidigare och nyligen öppnade Orangeriet, ett inglasat café med gröna växter året runt, där det bjuds på glass i alla möjliga smaker, former och storlekar.

På Siggesta ordnas dagkonferenser då inga övernattningsmöjligheter finns ännu. Eventuellt blir det ett hotell så småningom. Nu ligger dock allt fokus på den omfattande renoveringen av en 1700-talsherrgård, som ska förvandlas till en modern konferenslokal med möjlighet att ta emot cirka fyra grupper i taget. Den nya konferensdelen beräknas vara klar i början av hösten 2009.

– Herrgården har stått tom i 15 år och nu renoveras den tillbaka till ursprungligt skick. Framför allt på bottenplanet ska det kännas precis som att gå rakt in i ett 1700-tals hem. All ny teknik kommer att finnas förstås, men väl dold. Ovanvåningen blir lite modernare med konferensrum, festlokal och ett vinotek, berättar Per Mellström, marknadschef på Siggesta Gård.

Konferensdeltagare kan välja på olika kringaktiviteter, exempelvis fotbollsgolf eller bangolf på en bana med världsmästarklass, eller tipspromenader med valfri längd.

– Många väljer att ta en båtut hit och sedan bli hämtade med buss. Då får man en härlig skärgårdsupplevelse på vägen, säger Åsa Levén som är affärsutvecklingschef på Siggesta.

KONFERERA & BO PÅ HOTELL

I Värmdö kommun finns det en mängd olika konferensanläggningar och hotell att välja på. Många har öppet året runt.

Hotell Blå Blom » Gustavsberg.
www.blablom.se. Tel 08 574 112 60.
14 dubbelrum och 13 enkelrum.

Djurönaset » www.djuronaset.com
Tel 08-571 490 00. 272 rum på Djurö.

Ekviks bakficka » Högholmen
(söder om Nämdö)
www.ekvik.se. Tel 08-570 199 80.
5 rum på en ö i ytterskärgården.

Fågelbrohus, Fågelbro Säteri »
www.fagelbrohus.se. Tel 08-571 419 00.
72 rum på Värmdölandet.

Grinda Wärdshus Restaurang, Hotell & Konferens » www.grindawardshus.se
Tel 08-542 494 91.
28 dubbelrum och 2 sviter på Grinda.

Idöborg » Idöborg
www.idoborg.se. Tel 08-571 590 66.
18 rum.

Sandhamns värdshus » Sandhamn
www.sandhamns-varldshus.se
Tel 08-571 53 051.
Konferensrum på värdshuset eller i
Missionshuset. Boende i Missionshuset
eller rum i byn.

Sands hotell » Sandhamn
www.sandshotell.se. Tel 08-571 530 20.
18 dubbelrum och en svit.

Seglarhotellet i Sandhamn
www.sandhamn.com
Tel 08-574 504 00.
79 dubbelrum, 3 sviter och 9 lägenheter.

Siggesta gård » Värmdölandet
www.siggestagard.se
Tel 08-574 407 55. Konferenslokaler i
olika storlekar, inget boende.

Skeviks gård » Gustavsberg
www.skevik.se. Tel 08-570 387 00.
57 enkelrum, 10 dubbelrum.

Skärmarö gård » Värmdölandet
www.skarmarogard.se
Tel 08-571 460 00. 9 dubbelrum.

Svartsö Herrgårdspensionat »
Skälvik, Svartsö.
www.svartsoherrgardspensionat.se.
Tel 08-542 470 17. 34 bäddar.

Säby Säteri » Ingarö
www.sabysateri.se. Tel 08-570 267 00.
65 rum.

Villa Lökasundet » Möja
www.villalokasundet.se
Tel 070-930 06 30. 14 bäddar i två hus.

Det finns även enklare alternativ som camping, vandrarhem och stugor för den vill övernatta i Värmdö kommun. Här får du hjälp att hitta det du söker.

CAMPING

Bolvik camping » Bolvik Brygga,
Värmdö,
Boka plats på <http://bolvikcamping.se>

Ingarö havscamping/Södersved »
Lemshaga säteri, Ingarö,
tel 08-570 270 79

VANDRARHEM

Bullerö gästhem » Hemviken, södra
Bullerö, tel 08-571 590 92

Fäfrubäckens pensionat » Berg, Möja,
tel 070-750 1010

Grinda vandrarhem (STF) » Grinda,
Södra bryggan, tel 08-542 490 72

Grundets gästhem » Rögrund, Nämdö,
tel 08-571 561 10

Gällnö (STF) » Gällnö by, Gällnö,
tel 08-571 661 17

Lillsved (STF) » Lillsved, Värmdö,
tel 08-541 385 30

Möja gästhem » Långviks skola, Möja,
tel 08-571 641 07

Runmarö krog » Styrsvik, Runmarö,
tel 08-571 528 70

Stora Kalholmen (STF) »
Stora Kalholmen, tel 08-542 460 23

STUGUTHYRNING

Stockholm skärgårdsstugor AB »
tel 08-570 231 31

Vita grindarna » Djurö,
tel 08-571 678 98

Destination Stockholm »
tel 08-542 481 00

Jurister med kunskap och engagemang

ADVOKATFIRMAN
FYLGIA

www.fylgia.se

VANDRINGSTURER KRING STOCKHOLM – SKÄRGÅRDEN

Av Karin Innings, Vildmarksbiblioteket

Karin Innings tycker om att vandra och promenera. Det intresset har resulterat i två böcker, "Vandringsturer i Roslagen" och den nyligen utkomna "Vandringsturer kring Stockholm – Skärgården". I den senare finns många trevliga utflykter beskrivna, komplett med vandringsled, tips på matställen, badplatser och övernattningsmöjligheter. Små kartor och utförliga och tydliga beskrivningar gör det lätt att hitta rätt. Vackra bilder lockar även värsta stadsbon ut i det gröna. Här finns det flera förslag i Värmdö från Svartsö ner till Nämndö, både på lätta promenader och mer krävande vandringar. Boken har dessutom ett praktiskt format som lätt slinker ner i fickan.

I DEN INNERSTA KRETSEN

Av Viveca Sten, Bokförlaget Forum

Viveca Sten är chefsjurist på Posten, hon är dessutom deckarförfattare sedan några år tillbaka. "I den innersta kretsen" är den andra boken i serien om polisinspektör Thomas Andreasson och bankjuristen Nora Linde. Båda böckerna handlar om ond bråd död på Sandhamn. Viveca Sten har tillbringat de flesta sommarlov där eftersom släkten har haft sommarhus på Sandhamn sedan 1917. I den senaste boken mördas KSSS vice ordförande under starten av Gotland Runt och Thomas Andreasson från Nackapolisen får därmed ytterligare en sommar förstörd av hårt arbete. Ett bra språk, trevliga skärgårdsbeskrivningar, trovärdiga dialoger och ett oväntat slut gör att Viveca Sten spelar i samma liga som flera andra svenska deckarförfattare exempelvis Camilla Läckberg. Utan alltför krånglig och krystad handling är detta en perfekt följeslagare i hängmattan. Viveca Stens första bok "I de lugnaste vatten" finns som pocket för den som vill läsa i rätt ordning. Läs även intervju med Viveca Sten här intill.

Den här boken kan du vinna. Se "pyssel" sid 57.

KAJAK – ALLT DU BEHÖVER VETA OM HAVSPADDLING

Av Stefan Jönsson & Håkan Jernehov, Norstedts Förlag

Allt du kan göra med en kajak, och lite till, finns beskrivet i denna bok, som säkert lockar både nybörjare och mer erfarna att ta tag i en paddel. Att paddla kajak är en blandning av friluftsliv, naturupplevelse, motion och prestation, meditation och action, akrobatik och avkoppling. Det är i alla fall Stefan Jönssons uppfattning. Han är en Värmdöbo som paddlat kajak sedan 1988 och som grundat Nordisk instruktörslicens för havspaddling, en organisation som examinerar havskajakinstruktörer i Sverige och Finland. I boken beskrivs allt från grundläggande tips om hur man tar sig

i och ur en kajak till svår paddling i bråkig sjö. Boken är informativ och trevligt skriven med många foton, såväl vackra som instruktiva.

Den här boken kan du vinna. Se sid 25.

SIDOR AV SAHARA

Av Göran Börge, Carlsson Bokförlag

Göran Börge bor till vardags i Gustavsberg. Han har skrivit en mängd böcker i olika genrer. Den senaste, "Sidor av Sahara", är en reseskildring från Nordafrika. Göran och hans fru Ingrid Börge, som även hon skriver böcker, har rest från Egypten genom Libyen, bort till Marocko och Västsahara. I boken får man följa paret på den långa och spännande resan och samtidigt lära sig mer om områdets historia. Göran Börge fotograferar också och i boken finns många vackra foton som gör att det är lätt att förstå vilket fantastiskt äventyr de båda måste ha varit med om.

EN VÄRLD AV ÖAR

Antologi, Bokförlaget Max Ström

I år fyller Skärgårdsstiftelsen 50 år. De har valt "En värld av öar" till Vänbok 2009. Det är lätt att förstå att valet föll på denna härliga bok med undertiteln "Den stora boken om Stockholms skärgård". Här finns antagligen det mesta som är värt att veta om denna unika plats på jorden som bildades för sisådär en två miljarder år sedan. Tanken svindlar! Boken berättar om skärgårdens djur- och växtliv, om konstnärer och författare som fascinerats och inspirerats av denna vackra plats, om fyrar och sjömärken, om skärgårdsväder och om båtlivet, för att nämna något. Historia och nutid i lagom doser. Allt varvat med vackra bilder från Stockholms skärgård som måste vara en av de mest undersköna platserna på denna jord. Detta är en bok att njuta av på den inglasade verandan medan sjöbris drar förbi.

ÄVENTYRETS STIGAR

Av Claes Grundsten, Bokförlaget Max Ström

Naturfotografen Claes Grundstens bilder tar andan ur betraktaren och det gör säkerligen en del av vandringarna i boken "Äventyrets stigar" också. Boken har nyligen utkommit i en uppdaterad version med ytterligare ett tiotal vandringsleder, totalt 50 spännande vandringar från sex olika kontinenter. Det här är ingen guidebok betonar Ingaröbon Claes Grundsten, utan en inspirationsbok. Genom sina naturfotografier hoppas han kunna skapa engagemang för miljön och ett intresse för naturupplevelser. Självt är han mycket förtjust i Himalaya i Nepal, men för den mer ovane vandraren föreslår Claes Grundsten Dolomiterna i norra Italien. Där finns det både enkla leder och trevliga ställen att bo och äta på. Att bläddra i boken, njuta av härliga reseskildringar och vackra bilder är inte dumt det heller.

AGNES HJÄRTA EDWARD

Av Lina Forss

Lina Forss lever med sin familj på Värmdö och debuterade 2005 med boken Vildängel, en delvis självbiografisk bok. 2007 kom den fristående fortsättningen Hallonbäcken och det är tänkt att bli ytterligare en bok i serien. En annan berättelse kom dock emellan och Lina Forss var tvungen att berätta den passionerade och dramatiska historien om Agnes och Edward. Agnes, som är självisk, utlevande och kanske till och med galen. Agnes som plötsligt drabbas av en passion som inte går att förneka, hon blir kär, kanske på riktigt för första gången, i konstnären Edward. Och i bakgrunden finns hennes man, 20 år äldre Ragnar, två barn och syster Lisbeth. Det här är en stark bok med ett annorlunda språk, eller kanske är det sammansättningen av orden som känns ny. Svårt att beskriva, spännande att läsa. Lite som en målning med mycket färg och snabba penseldrag. Man dras i vilket fall som helst in i historien, in i en tornado av känslor, och när man börjat läsa är det svårt att sluta. Passionen – härlig, häftig och hemsk – har sällan beskrivits så passionerat.

Grattis Mikael Persbrandt till Guldbaggen!

Filmen Maria Larssons eviga ögonblick i regi av Jan Troell utspelar sig under 1900-talets första år. Den unga arbetarkvinnan Maria vinner en kamera på lotteri. Fotografen Sebastian Petersson, kallad "Piff Paff Puff", lär henne att fotografera och Maria kommer att se på världen och tillvaron med nya ögon.

Filmen var Sveriges Oscarsbidrag 2009 och tilldelades inte mindre än fem Guldbaggar. Efter att ha varit nominerad några gånger förut fick Ingaröbon Mikael Persbrandt sin första Guldbagge för sin roll som Sigfrid Larsson och Värmdö Magasin säger grattis å hela Värmdös vägnar.

Värmdö Magasin lottar ut ett exemplar av filmen Maria Larsson Eviga Ögonblick bland de som svarar rätt på följande frågor:

1. Vem spelar den kvinnliga huvudrollen i filmen?
2. Mikael Persbrandt är aktuell i en pjäs på Stockholm Stadsteater, vilken?

Sänd dina svar, namn och adress senast den 31 juli till Värmdö Magasin, Box 36, 134 06 Ingarö eller maila till info@varmdomagasin.se Märk med "Guldbagge".

VIVECA STEN**Född:** 1959**Bor:** Danderyd norr om Stockholm**Familj:** Man och tre barn, 16, 13 och 10**Aktuell:** Med boken I den innersta kretsen. Den första boken i trilogin, I de lugnaste vatten, ska bli TV-serie i höst.**Läser nu:** Is och vatten, vatten och is av Majgull Axelsson och När du gör som jag vill, av Henrik Fexéus.**Bästa sommarmaten:** Rökt abborre (som vi fiskat själva) med senapsgrädd, färskpotatis och sallad från landet. Rabarberpaj med vaniljglass till efterrätt.**Segel eller motor:** Eka

som helst skulle kunna ta en öl med en härlig sommarkväll.

Ska de få varandra till slut?

– Det vet man aldrig.

Du verkar tycka det är otäckt med recensioner, men visst är det en tredje bok på gång i serien?

– Ja, jag önskar att jag kunde vara mer cool när det gäller recensioner, men de går rätt in i hjärtat. Även om det är en jättefin recension minns jag bara de rader som inte är särskilt bra. Men det är riktigt att jag skriver på tredje boken, en rafflande historia som utspelar sig på Sandhamn i vintertid, under en enda iskall vecka.

Är det den sista eller blir det fler?

– Jag har skrivit synopsis till en fjärde del, så det kan nog bli fler.

Första boken ska bli TV-serie, det låter ju spännande.

– Eller hur! Inspelningarna börjar efter sommaren, det ska bli jättekul.

Blir det semester på Sandhamn i år?

– Absolut, vi ska vara där hela sommaren.

Ditt bästa tips till den skrivsugna?

– Skriv om något som ligger nära hjärtat, då blir det trovärdigt och engagerar läsaren. Gå gärna en skrivkurs också. Det gjorde jag, och det är en bra start.

VIVECA STEN

Skriver spänning

FOTO SANDHAMN

Varför började du skriva deckare?

– Jag var väldigt nyfiken på om jag kunde! Jag hade skrivit flera fackböcker tidigare men var sugen på att skriva något skönlitterärt.

Är målet att vara författare på heltid?

– Det är ett privilegium att få ha ett jobb som man älskar samtidigt som det finns utrymme att skriva böcker. Så länge det går att kombinera så fortsätter jag.

I dina böcker är Sandhamn en mordisk plats, men egentligen är det väl en av dina favoritplatser?

– Sandhamn är den bästa platsen på jorden. Jag har varit där varje sommar sen jag föddes. Jag har alltid separationsångest när jag åker därifrån.

Vad ska man inte missa om man besöker Sandhamn?

– Sandhamnsbageriet med sina fantastiska seglarbullar är ett måste. Bra ställe att bunkra upp på innan man går till den vackra Trouville-stranden med sin vita sand och långgrunda botten. Sedan kan man ta en öl på Dykarbaren eller Seglarrestaurangen. Avsluta med en härlig fisksoppa på Vårdshuset.

Var hittade du dina "huvudrollsinnehavare", Tomas och Nora?

– Det började med Nora, jag ville skriva om en kvinna som också var jurist så att jag fick använda mina egna juridikkunskaper. Men det blev snabbt tydligt att det behövdes en polis också, det var svårt att föra berättelsen framåt utan en polis i handlingen. Då uppstod Thomas, en sympatisk person som vem

TOURIST INFORMATION

Kajakieriet, Björnö»
Ingarö 070-865 08 06

Bullandö» Bullandö marina
08-571 452 10

Grinda Vandrärrhemmet»
Södra bryggan 08-542 490 72

Grinda värdsbhus» Hemviken
08-542 494 91

Gällnö» Gällnö vandrärrhem
08-571 661 17

Gustavsberg» Porslinsmuseum,
Gustavsbergs Hamn 08-570 346 09

Lådna» Lådnamacken
08-542 473 21

Möja» Möja turistbyrå i Berg,
08-571 640 53

Nämö» Guns livs i Solvik
08-571 563 79

Nämö» Östankviks gård
08-571 564 18

Runmarö» Solberga gård
08-571 520 61

Stavså» Stavsåsmacken,
Vinterhamn 08-571 511 43

Skärgårdsmuseet» Stavså
Sommarhamn 08-571 502 14

Svartsö» Svartsö Lanthandel,
Ahlsviks bryggan 08-542 473 25

Södra Stavså» Söderholms gård,
Krokholmen 08-571 650 67

Abborrkroken» Abborrkroken
Handel & Bar 08-571 632 63

Värmdölandet» Siggesta gård
08-574 201 10

Sök nu! Sök nu! Sök nu!

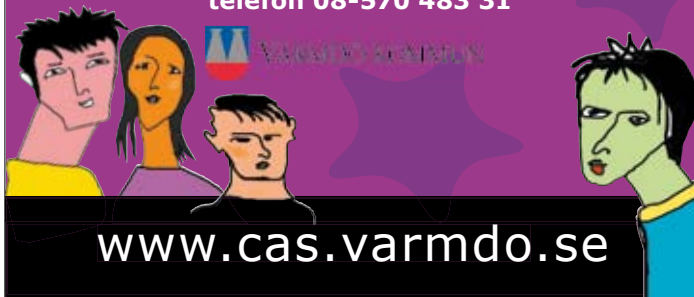
Centrum för Arbete och Studier

SKÖNT

- att vara vuxen

**CAS - vuxenutbildning i
Nacka/Värmdö**

Vi finns i Gustavsbergs Centrum
telefon 08-570 483 31

www.cas.varmdo.se

artiklar
reportage
intervjuer
magasin
krönikor
pressreleaser
presentationer
nyhetsbrev

broschyrer
referat
recensioner

**KARIN AHLSTRÖM JENSEN
KOMMUNIKATÖR & SKRIBENT**

MEVIKO JENSEN AB • KARIN@MEVIKO.SE
TEL + 46 70 717 02 95 • WWW.MEVIKO.SE

Ordpyssel

Hur många nya ord kan du bilda av Värmdö Magasin? Säkert massor!

Sätt igång och skapa, men tänk på att alla ord ska finnas i Svenska Akademiens Ordbok XIII. Den som bildat flest nya ord vinner en **CD från Naturskyddsföreningen**. Njut av skärgårdens liv och ljud, året runt! Tärnornas skrin en tidig morgon, ejderns rop på fjärden, vågskvalp mot solvarma klipphällar, alfvågarnas sång och mycket, mycket mer.

M	V	G
S	Ö	T
R	A	S

Klurig nia

Bilda ord med minst fyra bokstäver inklusive bokstaven i mitten. Minst ett av orden ska bestå av alla bokstäverna. Alla ord ska finnas med i Svenska Akademiens Ordbok XIII. Den som kommer på flest ord vinner **Viveca Stens** nya deckare **I den innersta kretsen**.

Sänd ditt Ordpyssel eller nia-svar till Värmdö Magasin, Box 36, 134 06 Ingarö eller maila till info@varmdomagasin.se senast den 31 juli.

Vinnaren lottas ut bland de som hittat flest nya ord och underrättas per post, så glöm inte skriva din adress.

Sudoku

4				5				
7			2					
			3			1	6	
		1		4		5		
		8						
	3		5	9		8		
						2		
			9		6		1	
9	5				8			

Värsta hjärngympan!
Fyll varje cell med siffrorna 1–9. Siffran får bara förekomma en gång per rad, kolumn och 3 x 3-ruta. Ge det en chans innan du kikar på lösningen intill.

7	3	9	8	1	4	2	5	6
5	1	4	9	2	6	7	8	3
8	6	2	5	3	7	9	4	1
1	2	8	7	6	5	4	3	9
3	4	6	2	9	1	8	7	5
9	7	5	3	4	8	1	6	2
6	9	1	4	7	3	5	2	8
4	5	3	1	8	2	9	6	7
2	8	7	9	6	5	3	1	4

Vi Hörs! Gör du?

≈ 90,2

skärgårdsradion

Mer information 506 121 90 eller besök Skargardsradion.se

Vilse på Värmdö

Av: Emma Gustafsson

EFTER NIO ÅR och minst lika många adresser i Stockholms innerstad och närförorter har jag äntligen erkänt att jag inte är någon stadsmänniska. Det svider lite, eftersom jag under så många år gjort allt för att intala mig att jag älskar högt tempo, mycket folk och trängsel på uteserveringar.

Jag hittade en liten stuga att hyra på Saltarö, fyllde snabbt en lånad Ford Fiesta med det nödvändigaste och plötsligt hade jag flyttat ut i skogen. Här sjunger fåglarna, rådjuren stryker runt knutarna, mörkret är sannerligen mörkt och sista bussen är verkligen sista bussen. Precis som jag önskat mig. Kontorsstress, krogbesök och tv-tittande har bytts ut mot trädgårdsodling, fågelmatning och dagliga naturupplevelser i skog och havsband. Tunnelbanemaraton mot gemytliga diskussioner på buss 436 och täta besök på kvartersbutiken mot storhandel på Värmdö köpcentrum.

Det enda som finns att anmärka på är att ingen har satt upp några kartor eller "vägskyltar" i skogen. En kombination av dåligt lokalsinne, impulsivitet och övertro på egen stigfinnarkompetens leder mig vilse om och om igen. Jag villar bort mig på rådjursstigar som jag tror är genvägar hem till min lilla stuga. Innan snön försvann följde jag spår av vana hundförare och hamnade – ingenstans. Eller i ett kärr.

Mina skogsäventyr följer alltid samma mönster. Jag går ut i skogen på välkända stigar. Ganska snart hittar jag en ny stig som jag aldrig provat, men som logiskt sett borde leda åt rätt håll. När den nya stigen byter riktning väljer jag en annan stig som ännu mer logiskt borde leda extra mycket åt rätt håll. Plötsligt tar den stigen slut och då får jag chansa mig fram över stock och sten, genom snåriga buskar, torra blåbärsris och magra tallbackar.

Emma Gustafsson är journalist och har tidigare jobbat som redaktör för ett antal tidningar. Idag är hon frilansskribent med bokplaner och har precis blivit trädkramare istället för stadsvandrare.

Ganska ofta hamnar jag på den nogsamt utmärkta Värmdöleden som sträcker sig från Strömmen vid Stora Kolviks Gård till längst ut på Saltarö. Tyvärr verkar jag alltid följa leden åt fel håll och inte sällan finner jag mig själv tillbaka på samma ensliga tallbacke som jag trampat över någon halvtimme tidigare.

Ibland blir jag rädd på riktigt, och tänker att jag nog aldrig kommer hem igen. Då brukar jag sjunga John Denvers gamla hit "Country roads" för att trösta mig och underhålla älgarna. Kanske blidkas skogsandarna så att de hjälper mig hitta rätt.

En gång, när jag sjöng extra högt, och envist gick rakt fram med solen i ryggen, genom gölar och träsk, tog jag en variant som gick ungefär såhär:

*"Forest paths, take me home
To the place I belong
Värmdöskogen, jag är hungrig
Forest paths, ta mig hem"*

Plötsligt såg jag en tjock, vit dimma bland träden och innan jag kände röklukten undrade jag om det var något sällsamt skogsfenomen som uppenbarade sig.

"Haru kått vilse?", undrade en finlands-svensk röst genom röken.

"Hahaha, nej då, inte alls!" svarade jag automatiskt och fick samtidigt syn på en farbror som stod och eldade kvistar i en tunna.

Han tittade mycket skeptiskt på mig och jag var tvungen att erkänna att jag faktiskt inte hade en aning om var jag var. Sen frågade jag efter Stora vägen och han pekade flinande åt vänster. Jag tackade och genade med ett stelt leende över hans tomt bara för att upptäckta att jag befann mig i samma sommarstugeområde som jag alltid hamnar i efter mina irrfärder. Som vanligt småjoggade jag den tråkiga bussvägen hem och motstod varje impuls att hitta en ny genväg.

Gustavsbergs Porslinsfabrik

är Sveriges enda porslinsfabrik, därtill **svenskägd** och med all produktion i Gustavsberg. Dessutom Nordens enda benporslinsstillverkare. **Närproducerat ger korta transporter – jämför!**

I Gustavsbergs Porslinsfabriks butik för II-sortering finner du förutom vårt porslin i II-sortering även allt i övrigt för köket och det dukade bordet.

Exempelvis har vi produkter från: Växbo Lin, Gense, Le Creuset, Klong med Jonas Bohlin, Himla, Reijmyre Glasbruk, Skrufs Glasbruk, Brabantia, Åre chokladfabrik m fl.

www.gustavsbergsporslinsfabrik.se

Gustavsbergs Porslinsfabrik, Chamottvägen 2
vid Vattenhjulet i Gustavsberg. Tel 08-570 369 00

musikevenemang,
kultur,
restauranger,
shopping,
golf,
båtturer,
auktioner,
caféer,
marknader,
bad,
vandringar,
kyrkor,
hotell,
kajakpaddling,
segling,
ridning,
stugor,
museer,
konferenser
musikevenemang,
kultur,
restauranger,
shopping,
golf,
båtturer,
auktioner,
caféer,
marknader,
bad,
vandringar,
kyrkor,
hotell,
kajakpaddling,
segling,
ridning,
stugor,
museer,
konferenser
kultur,
restauranger,
shopping,
golf,
båtturer,
auktioner,

Spännande sommars i Värmdö!

Värmdö erbjuder dig en fantastisk **skärgård** med över 10 000 öar. Här finns kända öar som Möja, Sandhamn, Nämdö, Svartsö och Runmarö liksom tusentals inte så kända. Och givetvis finns här den största ön i området, Värmdö, med anrika Gustavsberg och många andra besöksmål.

Här erbjuder vi dig en lång rad **evenemang** och **aktiviteter**. Oavsett om du bor i området eller kommer på besök finns mycket att upptäcka i Värmdö.

Musikevenemang, kultur, restauranger, shopping, golf, båtturer, auktioner, caféer, marknader, utomhus- och inomhusbad, vandringar, kyrkor, hotell, kajakpaddling, segling, ridning, stugor, museer, konferenser och en mängd ytterligare saker.

Välkommen till en spännande sommar i Värmdö !

Turistinformation i Värmdö

- **Värmdö Turistinformation**, Gustavsbergs porslinsmuseum, Tel: 08-570 346 09, www.varmdo.se/turist
- **Möja Turistbyrå**, Möja Berg, www.mojaturistinfo.se
- **I-punkter** finns på 17 platser runt om i kommunen

Visit Värmdö är ett samarbete mellan Värmdö kommun, näringslivet och föreningslivet för att utveckla Värmdö som besöksmål.

www.varmdo.se/turist

